כ' אדר תשמ"ה, 13.3.1985 מיספר 2480 שנה 49 המחיר 1010 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

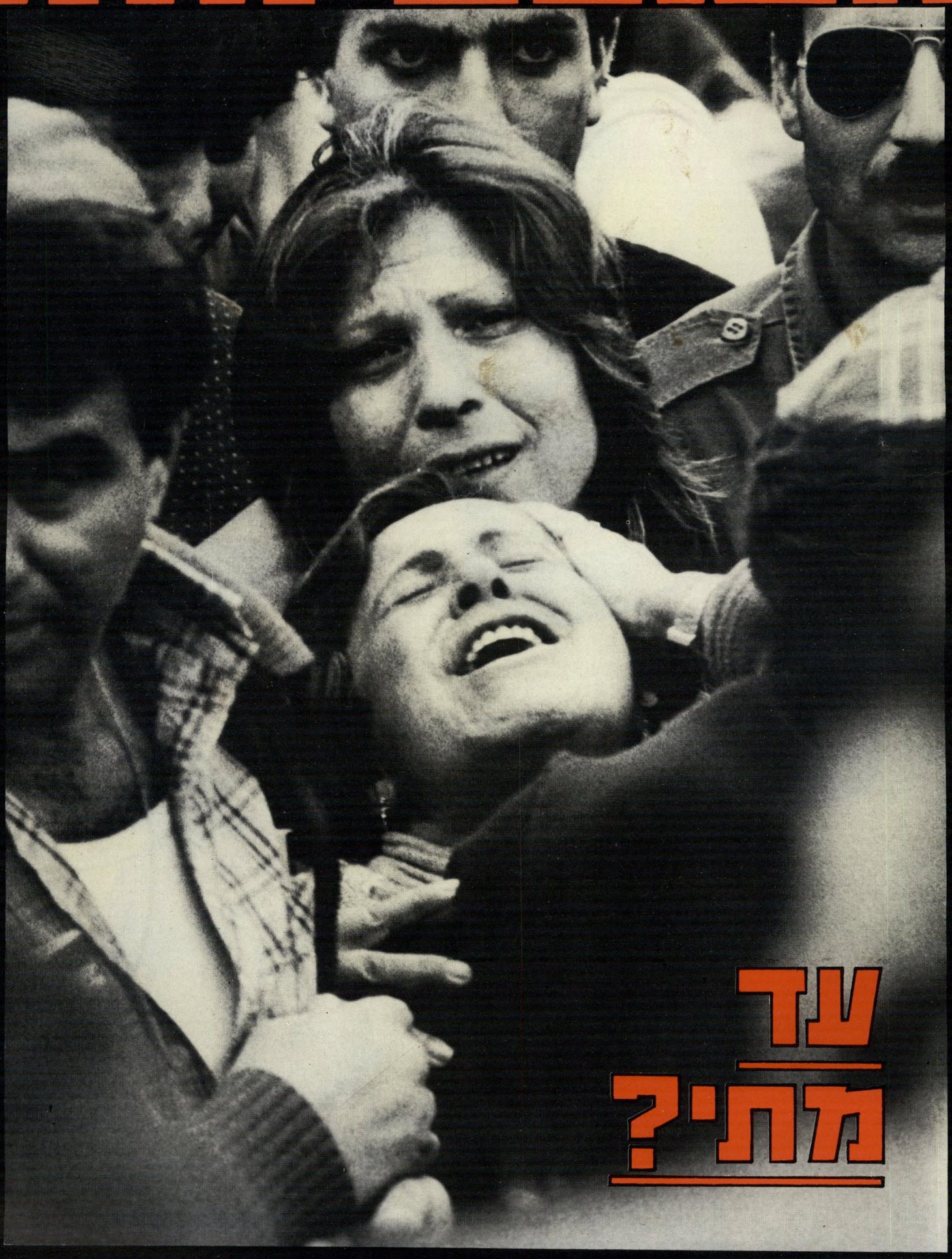

עד מתי?

„קפה נמס" עם „חלבית" - ממש עלית.

חדש

גם כשאין חלב,
אצלנו הקפה תמיד טעים.

מי שמחזיק בבית או במשרד קופסת „חלבית" של עלית, לא יתפוס אותו הקפה אף פעם בלי חלב.

וזוהי רק ההתחלה.

מי שטעם פעם אחת קפה עם „חלבית" של עלית מצא שהקפה טעים במיוחד.

„חלבית" של עלית מוכנה תמיד. לא מחמיצה ולא צריך להרתיחה.

מעכשיו, להשיג בכל החנויות.

עלית

הקפה טעים עם חלבית של עלית

וימר יעקבסון טמיר

מכתבים

בית־ספר ברכבת

קוראת מצירים השווייצית מבקשת לשתף את הקוראים בחוויה ששינ־תה את חייה.

אני קוראת חדשה יחסית של העולם הזה בערך שנתיים. אבל אני מבינה בריוק למה אתם מתכוונים ויש לי אמון בעיתון, דבר שלא הרגשתי כלפי אף עיתון אחר, להוציא, לפעמים, את דר שפיגל הגרמני. לכן אני מבקשת לשתף את הקוראים בנסיוני.

מזה 14 שנים אני אזרחית שווייצית וחיה בצירין, אך את רוב השנים עברתי בנסיעות בעולם — הודו, מכסיקו, יוון, אירופה המיזרחית. אחרי מילחמת ששת־הימים הייתי בנסיעה בין בוקארשט לסופיה. בתאי היו שני פלסטינים משכם. שהינו באותו התא 26 שעות, ומובן שהתפתחה בינינו שיחה מאוד מעניינת וויכוחים מאוד לוהטים.

שמחתי מאוד שהיתה לי אפשרות, כישראלית, ליצור קשר־הידברות עם הצד השני, מאחר שבבית־הספר שבו למדתי (החקלאי בפרדס־חנה) מעולם לא הסבירו לי את הבעיה הפלסטינית. היה מעניין וגם מביך מאוד. כי בדרך די נאיבית האמנתי עד אז בחינוך הלאומי הקיצוני שקיבלתי בילדותי, בבית, בבית־הספר וברחוב.

ורק באותה נסיעה התחיל, למעשה, בית־הספר האמיתי שלי.

ד"ד, צירין, שווייץ

• • •

תיזכורת

למי זכות היוצרים על שם הפועל לרטץ (העולם הזה 6.3)?

למיקרא הנדון של אורי אבנרי על הרוטציונרים, אני חייבת להזכיר שהמונח לרטץ נולד במקום אחר לגמרי, ומי כמו העולם הזה היה צריך לזכור את זה.

המונח הזה נולד אצל יעקב לוינסון המנוח. הוא היה אוהב לרטץ אנשים, להעביר אותם מתפקיד לתפקיד, ממישרה למישרה, ממקום למקום, להעלות בדרגה ולהוריד בדרגה — ובלבד שלא יהיו האנשים בטוחים מדי במקומם ובמעמדם.

צביה שטרן, תל־אביב

• • •

מזיכרונות ארץ־ישראל האובדת

למיקרא הכתבה על עורכי־הדין בארץ־ישראל (העולם הזה 6.3) **נזכר הקורא בנלי בחוויות מישפחתיות לא כל־כך מרנינות מן העבר הרחוק.**

כאשר נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, עוד היה חבר באצ"ל, וכאשר מבקר־המדינה, יצחק טוניק, עוד היה נאפיר, ביקש גם אני המנוח להצטרף אל קהילת המישפטנים הארצישראלית. אלא שלפני 50 שנה זה לא היה כל־כך פשוט. למרות שאבי היה שופט מחוזי בארץ מוצאנו, איטליה, ממנה ברחנו ארצה, ערב מילחמת־העולם. הוא לא קיבל בקלות את רישיון עורך־הדין הארצישראלי. וזאת משתי סיבות:

ראשית, האנגלים הקפידו על כך שמיספר עורכי־הדין היהודיים לא יעלה על חלקה של האוכלוסיה היהודית בכלל האוכלוסיה (והיחס הזה היה, בשנות המנדט האחרונות 2:1 לרעת היהודים) ושנית — דרשו מעורכי־הדין העולים החדשים לא רק לעמוד בבחינות בכל החוקים שנהגו בארץ, כולל חוקי המג'לה התורכיים, אלא גם לעמוד במיבחן בשתיים מתוך שלוש השפות הרישמיות של אותם ימים (עברית, ערבית ואנגלית).

האנגלים ידעו יפה מאוד כיצד להשתמש בקומבינציה של שתי הדרישות האלה: את אבי, למשל — שהיה אנגלופיל מושבע עוד במילאנו, ואשר הרבה לבלות חופשות באנגליה ושלט היטב בשפה זו — הכשילו מייד, בשנה הראשונה, במיבחן באנגלית. בשנה השניה הכשילו אותו בחוקי המקרקעין; בשנה השלישית, אני כבר לא זוכר במה — ובסופו של דבר, לעג הגורל, בריוק במאי 1947, שנה לפני שהם עזבו את הארץ, העניק לו עוזר־הרשם של בית־המשפט העליון בפלשתינה (א"י), הפקיד הממונה על פינקס עורכי־הדין (כך כתוב במיסמך השמור עימי), את הרשיון לשמש בתור עורך־דין בפלשתינה (א"י).

אנצו בנלי, חיפה

• • •

שיר השירים

הקורא טליתמן איננו מתפעל מריבוי השירים המובאים, לאחרונה, ב־העולם הזה (27.2 ואילך).

עוד שיר! אחרי שבוע של שירים, פרי עטם של משוררים (מנחם בן); תרגומו המעולה של

(המשך בעמוד 4)

כתבות השער הקדמי:

ושוב — הלוויות

המילחמה הארורה ממשיכה לגבות את המחיר. המישפחות מבכות את מתיהן ושואלות: עד מתי? בעוד שבציבור גוברת הדרישה להסתלק מייד מלבנון, כדי שהטימטום הפוליטי — „נסיגה בש־לבים", „יוקרה", „שלמות הקואליציה" — לא יקיז עוד ועוד דם. אחרי 650 קורבנות.

6 8

כתבת השער האחורי:

נאום הגבר

„אני אוהב נשים, אבל לא רץ מחור לחור," מכריז הזמר בועז שרעבי, שאשתו הגישה נגדו תביעת־מזונות. הוא מספר ל„העולם הזה" על יחסיו עם נשותיו וחברותיו, על איריס דוויידסקו, על אורנה, על ליאורה, על אלן, ועוד ועוד. נאום הגבר המעיד על עצמו: „תמיד אני רציתי בית וילדים!"

40

הבחירות הבאות של פרס

שימעון פרס משחק אותה: אפילו במעוזי־ביתר בירושלים מתחילים לחבב אותו. את הסופולאריות הגדלה שלו הוא ינצל לקיצוץ דרמאתי בתקציבי ה־התנחלות, ומייד אחר־כך יכריז על בחירות, שייערכו בחורף הבא.

11

חתונת הניצחון

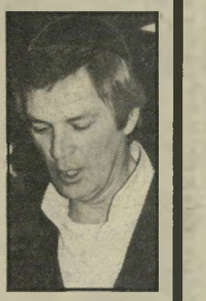

הדתיים הישנים ו־החדשים, אורי זוהר ובני־עדתו, היו שי־כורי־ניצחון. חתו־נתם של אפריים־פישל ושירי היתה החגיגה הפרטית שלהם. אריק איינשטיין החילוני, אבי הכלה, נראה כמי שנקלע למקום בטעות.

הוא אפילו לא הבין מה הדבר הנורא שהעסיק את הזוג הצעיר בחדר־ההת־ייחדות זמן כה רב.

22

מישפט הצדיק

אפילו צדיקים, קדושים ובעלי־מופ־תים חייבים לצאת מנתיבות ולבוא לתל־אביב, כאשר מצווה עליהם זאת בית־המישפט. ציון צפ־ריר ליווה במצלמתו את הרב ברוך אבוחצירא.

42

קללה בשלג

„הג'בל הוא ארור ומקולל," חרת אחד החיילים בג'בל־ברוך על קיר חדרו, אך ההר הגבוה, עוטה השלג הכבד, שהפך לקרח, הוא המקום הבטוח ביותר ברדום־לבנון, ואולי בלבנון כולה. שם נאבקים רק עם היריב הלבן. ענת סרגוסטי ביקרה בבונקר החם, כמה שבועות לפני ההפשרה, שאחריה גם תבוא הנסיגה.

12

רחל המרחלת מדווחת:

הר (גדי) יגיל, פרויליין (מיקי) קם והר דוקטור (יוסף) מילוא ● אסתר עופרים מתעשרת, בעוד **אבי** עופרים מתרושש ● נערת־הטמפונים מול מכונת־האמת ● את מי מאכיל אביו של **אמנון רובינשטיין** ● הפורים העצוב של המפיק **שמואל קלדרון** ● **כרמלה זילברמן, זאב קירשנר**, חופה בלב־ים ומחלת־הים של כל הרבנים.

36

הצלוב

„צלבו אותי במשך ארבעה ימים, כי מישהו הלשין עליי שאני רופא," מספר לעדנה סיינרו הרופא־השחקן היינץ ס' נגור, פליט קמבודי, המופיע בסרט „דמעות של שתיקה", המועמד לשישבעה פירסי אוסקר. על הזוועות שבסרט ועל האימה שבחיים בקמ־בודיה מוכת־המילחמה.

30

כוכבת בת 14

הופעה אחת של מרינה (בתמונה) ב־פסטיבל־ילדים הפ־כה אותה מייד לכוכבת קטנה. ה־בנים מעריצים או־תה. הבנות מסתרקות כמוה ורק היא ממשיכה להיות שקטה ונבוכה.

18

מישפט בלי סוף

11 שנים התגלגל בבית־המישפט תיק התביעה נגד מנהל בעמידר. בינתיים מתו העדים, נשכחו ההפגנות, הרגלים וה־דם — ואפילו השופט יצא ל־פנסיה וסירב לכתוב פסק־דין.

18

פרקליט או נוכל?

האם נסל עורך־הדין אלכסנדר קופטין קרבן לנוכל זוטר, או שמא היה המוח, המתכנן, המורה והמדריך שמאחורי המירמה, והפיל בפח את כל יריביו?

34

אופנה הפוכה

הצעקה האחרונה, בשי־טת עשה זאת בעצמך: אפשר להדביק על המיקטורן הישן פיסות עור, כדי לקבל את ה־מראה הנמרי (בתמונה), ואפשר להפוך את כל החולצות המשומשות ש־מוצאים בארון, כך שהתפרים הפנימיים יתגלו לעין כל.

24

המדורים הקבועים:

מיכתבים – אוזבקיסתאן	3	**תמירים** – רבנים בגוש הקומוניסטי	26
איננה קזאחסתאן		**תשבץ** – תכשיט־נשים עתיק:	
קורא יקר – מימצאי פרשת יעקב לוינסון	4	2 מילים. 6 אותיות	28
תשקיף – בנו של יגאל אלון – גרפיקאי בדרום־אפריקה	5	**הוריסקופ** – מי מתאים לבני מזל דגים	29
במדינה – מי הדליף את דיברי משה ארנס	10	**קולנוע** – סרט באסקי פאסטורלי ולולויינות־מיטה אמריקאית	32
יומן אישי – ביקור במלון שעל הר ברוך	15	**ספורט** – קודם בבולוניה, אחר־כך באתונה	33
אנשים – מאחורי הקלעים בתנועת המושבים	16	**רחל המרחלת** – דוקטורים מהתיאטרון העברי, אבל באוסטריה	36
גם זה וגם זה – לפתור את בעיית עיתוני־השבת	21	**מה הם אומרים** – כשחייל נפצע בלבנון. הפחד תוקף אותי!	38
הלוך־ראווה – אופנת־חורף	24	**תמונות השבוע** – באבא סאלי בבית־המישפט	42
שידור – הבניין נהרס. הקירות צונחים	26		

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב נורדיון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורך ביתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר, ענת פרגופטי ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: „העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: „גד" בע"מ תל־אביב

קול קורא

הגליון האחרון של העולם הזה הכיל, בין השאר, סקופ על תמ"י. דפנה ברק גילתה כי עובדות המיפלגה קיבלו הודעה על פיטורין קרובים, וכי החלה בריחה המונית מן המיפלגה, בשעה שהבוס היחידי שלה, אהרון אבוחצירא, שוקל אם למכור את המיפלגה למערך או לליכוד, תמורת כיסא בטוח.

מהרגע שהופיע הגליון בקיוסקים בתל־אביב, ביום השלישי אחר־הצהריים, הפכה תמ"י למוקד התעניינות. כל הסיפור של העולם הזה הועתק למחרת היום בידיעות אחרונות — בלי ציון המקור — ואחריו באו כל שאר העיתונים. הגריל לעשות הקאריקטוריסט של הארץ, זאב (פרקש), שתימצת את הכתבה שלנו בקאריקטורה מצויינת.

הסיכום: אין כמו העולם הזה כדי להעלות נושא לסדר־היום.

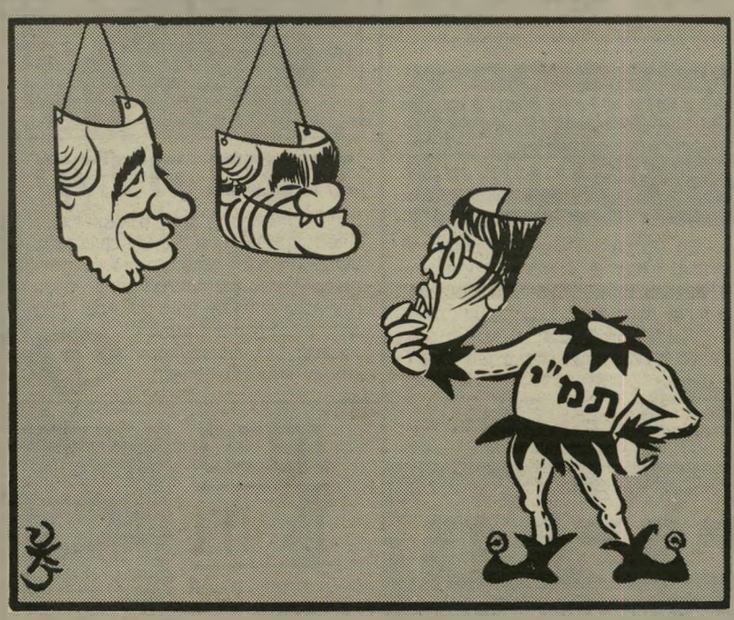

הקאריקטורה של זאב
על סדר־היום

סידרת הגילויים של העולם הזה כללה פרשות רבות. ביניהן: העברתן המיסתורית של מניות יקרות מידי בנק הפועלים לידי החברה שהיתה קשורה עם לוינסון, גביית קומיסיון חשאי מעיסקה של אוטובוסים, הפקדת הקומיסיון בחשבון בשוויץ והוצאת כספים מחשבון זה, הקמת חברה מיסתורית בארצות־הברית, ועוד ועוד. לוינסון לא הסכיר את הדברים בחיין, והם גם לא הוסברו אחרי מותו.

עד כה לא פורסמו שום מסקנות מוסמכות של חקירה מוסמכת כלשהי בנושאים אלה. החקירה הפנימית של חברת אמפ"ל באמריקה, על עניינים שוליים, אינה רלוונטית.

החזרה האינסופית על הפסוק „לוינסון היה חף מפשע" אינה משנה דבר. אין היא יכולה לבוא במקום חקירה מוסמכת, שתגיע לידי מסקנות מוסמכות.

עם שלום

ושוב: לוינסון

טוב שיש לאדם ידידים השומרים לו אמונים, גם אחרי מותו.

איש כזה היה יעקב לוינסון. קבוצה של ידידים, ובראשם בדחסותו אפריים ריינר, מפרסמת מדי פעם קומוניקאטים, ובהם היא מכריזה כי הוכח בעליל שלוינסון היה חף מכל פשע, וכי יש להסיק מכך מסקנות. המסקנות אמורות להיות — כך אני מבין — לטובת הקבוצה ונגד יריביה במאבק־הכוח.

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

עורך העיתון בכבודו ובעצמו (משל היינריך היינה) ושיר של הקצח"ר — שוב אנחנו מתכבדים בשיר, הפעם שירו של גיל בן־גל, הנאשם ברצח הברוקר.

אילו לא הייתי זוכר ברגע האחרון כי גם התקווה זה שיר, הייתי כותב לכם שעור לא אבדה תיקוותי, כי מבול השירים ייפסק, בהעולם הזה אני מחפש דברים יותר מעניינים.

אפרים טליתמן, תל־אביב

● ● ●

שיגולה פה, שיגולה שם

אולי זה לא הישג עיתונאי גדול. אבל זאת עובדה. העולם הזה (13.2) **הקדים את טיים האמריקאי בכמה שבועות.**

אחרי שגילית לנו את חנה שיגולה, מתברר שהיא סחורה עוברת לקורא גם באמריקה. ההוכחה: השער של גליון טיים האחרון, מיום ארבעה במרס, שהופיע שלושה שבועות אחרי שהעולם הזה הקדיש לה שער. אגב, טיים מכתיר את שיגולה כשחקנית המסעירה ביותר של אירופה, ומגדיר אותה כשמרנית אך סכסית; קרה כקרח ולוהטת כאש; מיושבת בדעתה וקורנת מיניות.

נתן צוק, הרצליה

● ● ●

כדור אחד לכל

אם האוצר יפטר את אוהדי מכבי ממס־הנסיעות לאתונה (העולם הזה 6.3). **יש עוד ספורטאים שיבקשו פטור – אם כי הם ספורטאים ממין אחר.**

אני בטוח שזה לא סתם צירוף מיקרים, שהידיעה בתשקיף על החלטתם של מהמרי־פורים לצאת ליום מישחק לבתי־הקאזינו של לונדון הופיעה ליד הידיעה על הפטור ממס־הנסיעות, שדורשת מכבי למען אוהדיה, שייצאו ערב פסח לאתונה, לעודד שם את שחקניה במישחק־הגמר.

בתור קלפן, שחקן־רולטה וקוביוסטוס, אני עומד לדרוש מן האוצר, אם אכן ייעתר לבקשת מכבי, גם פטור ממס־הנסיעות על הכרטיס הבא שלי לחו"ל.

הם אוהבים מישחק כדורסל; אני אוהב מישחקי־מזל. ובדיוק כמותם, ללא נוכחותי בקאזינו — הסיכויים שלי להרוויח הם אפסיים. בינינו לבין עצמנו, אני חייב להודות, שגם עם נוכחותי, זה לא בטוח שאני ארוויח.

אבל בלי חוכמות: כל האוהדים שווים לפני החוק, אם הם אוהבים את הכדור בסל ואם הם אוהבים את הכדור ברולטה.

מאיר ברג, ראשון־לציון

● ● ●

1985 זה לא 1984

מי זקוק להדרכה בחיי המין (העולם הזה 6.3)?

1984 כבר נגמרה. כבר אין עוד אח גדול (וגם לא אחות גדולה). אנחנו ב־1985. אז למה לפרסם גיליוי־אמריקה על קונדומים, אורגזמות וזיקפה? מי זקוק להדרכה הזאת בחיי־המין? אלה חדשות ישנות מאוד!

אלי זילבר, רמת־גן

תיקוניסתאן

לא מספיק שאביו של הלובאביץ'ער קבור בין הגויים (העולם הזה 6.3)**? השבוען גם העביר את עצמותיו מרפובליקה סובייטית אחת לאחרת!**

אתם גיליתם כי קיברו של הרבי מלובאביץ' מצוי בבית־קברות מעורב באלמה־אטה הסובייטית. אבל גם עשיתם תרגיל והעברתם את אלמה־אטה לרפובליקה האוזבקית, הלא היא אוזבקיסתן.

אם כן, לתשומת־ליבכם: אלמה־אטה בת חצי מיליון התושבים היא בירתה של הרפובליקה הקזאחית (קזאחסתאן), המשתרעת, אגב, על שטח הגדול פי מאה משיטחה של מדינת ישראל.

ד"ר מנשה רובוביץ, ירושלים

● *כנראה שגיאוגרפיה זה גם עניין של טיפוגראפיה. אבל עכשיו* ***העולם הזה*** *כבר יודע כי אוזבקיסתן (שבירתה היא, כמובן, טשקנט) איננה קזאחסתאן, והיא גם אינה גובלת בסין כמו חברתה הקזאחית, אלא באפגניסתאן בלבד.*

● ● ●

לא רק „העולם הזה" ו„מעריב"

מי צילם את חוטפי האוטובוס, כשהם מובלים על־ידי תת־אלוף מרדכי (העולם הזה 27.2 ואילך).

אורי אבנרי הזכיר את מיקרה חטיפת האוטובוס. הוא כתב, שאת התמונה המכרעת שבה נראה תא"ל איציק מרדכי, קצין צנחנים וחיל רגלים ראשי, מוביל את אחד החוטפים בעודו בחיים, צילמה רק צלמת העולם הזה. שבוע אחר־כך תיקן את עצמו והזכיר גם את צלם מעריב, שמוליק רחמני. מן הראוי היה להזכיר גם את צ'יבי שיכמן, צלמת השבוען כותרת ראשית, שהיתה גם היא במקום האירוע, ביחד עם שני הצלמים האחרים. שיכמן צילמה את החוטף מאחור, אך בתמונתה נראה איציק מרדכי באופן הכי ברור מבין שלוש התמונות האלה.

רונית שלם, ירושלים

שער „העולם הזה"

שער „טיים"

מיושבת בדעתה וקורנת מיניות

הגראף והפוטוגראף

גם בגליון העולם הזה. שהופיע השבוע לפני 25 שנה, היה לח"כים, לעיתונאים ולשחקנים מה לומר. וכך הם אמרו:

● **ח"כ אחדות־העבודה מרדכי ביבי:** „מה ההבדל בין שר־האוצר למנהל בית־חרושת לקרח? זה דורש הקפאת־שכר וזה דורש שכר־הקפאה?"

● **כתב „גרוסלם פוסט" סאול כהן**, על נישואי הנסיכה הבריטית מרגרט לצלם: „במקום להתחתן עם גראף, מתחת־נים עם פוטוגראף?"

● **שחקן „הבימה" אלברט חזקי־הו**, שהופיע, לפרנסתו, גם בתסכיתים של קול־ישראל. על מקור חליפתו החדשה: „זה לא ממשכית. זה מתסכית!"

דק תשקיף

רוב בליברלים נגד איחוד

מתנגדי איחוד הליכוד במיפלגה הליברלית הצליחו לאסוף חתימות של שני־שלישים מחברי מרכז התנועה, המתנגדים לאיחוד.

מייד בשובו של שר־האוצר ארצה, הוא יפעל אישית למנוע את המשך המגעים על איחוד הליכוד, כשהוא מסתמך על הרוב המתנגד לכך.

סולחה אוצר־כלכלה

ביום השישי הקרוב יתייצבו בלישכתו של ראש־הממשלה שרי האוצר והכלכלה, במטרה לשים קץ לסיכסוך בין שני המישרדים והשרים שבראשם.

שימעון פרס יסביר ליעקובי, שכל התקפה על יצחק מודעי תפגע במיפלגת העבודה, ולכן עליו להכריז על הפסקת־אש.

פרס מתייחס בביטול לאיומי ההתפטרות של יעקובי, הדורש הרחבת סמכויות ושינוי במדיניות הכלכלית, כתנאי להישארותו בממשלה.

הרוסים לצד הנוצרים

מתהדקים היחסים בין הסובייטים והפלאנגות. אישור רישמי לכך ניתן בהשתתפותו של עוזר הנספח הצבאי הסובייטי בלבנון במסיבה של הכוחות הלבנוניים.

האמריקאים במצור

דיונים בדרג בכיר ביותר נערכים בשבועות האחרונים בין מישרדי־החוץ של ישראל וארצות־הברית, בעניין אבטחת מיבנה שגרירות ארצות־הברית בתל־אביב, עד להעברתה למקום אחר בארץ.

האמריקאים דורשים, שקיטעי הכבישים שלצד השגרירות, ברחוב הירקון ובטיילת, ייסגרו לתנועת כלי־רכב אזרחיים.

מישרד־החוץ הסכ', שהמדובר בשני עורקי־תחבורה חשובים בתל־אביב וסגירת קטע מהם לתחבורה פרטית תגרום לסתימת העיר.

מלמד רוצה תיק

אברהם מלמד, ח"כ המפד"ל לשעבר, מסעיל שדולה במפד"ל, שתתמוך במינויו כשר במקומו של הד"ר יוסף בורג, שהבטיח לפרוש מהממשלה בחודש הקרוב.

מלמד מנמק את צעדו בכך שהוא חבר באותה הסיעה שבורג מייצגה בממשלה, ולכן יש לו עדיפות בקבלת התפקיד, על פני מועמדים מסיעות אחרות.

בן יגאל אלון — בדרום־אפריקה

יפתח (.יפתי") אלון, בנו של אלוף ה' פלמ"ח, ואשתו ענת (.ענתי"), עומדים לחזות בשנתיים הקרובות בדרום־אפריקה. יפתי מצא עבודה כמאייר וגרפיקאי בעיתון במדינה הגיזענית.

בינתיים החל מזמד בהכנת דעת־קהל לדרישתו באגף הימני של המפד"ל. לפני מתנחלים הוא מתגאה על העזרה הכספית הרבה שלו להקמת ההתנחלויות.

תמ"י למפד"ל?

הטוטו סביב השאלה, לאיזה גוש מיפלגתי תסתפח סיעת תמ"י, עדיין בעיצומו. השבוע דובר במיזנון־הכנסת בשיא הרצינות על מגעים בין אהרון אבו־חצירא וצעירי המפד"ל, ברבר שיבתו לתנועה.

בצעד זה תומך מועמד מס' 2 בתנועה, בן־ציון רובין. הובטח לו, שהוא ירכז את נושא עדות־המיזרח במיסלגה הדתית.

המזכ"ל נגד האיגודים

במוסדות הבכירים של מיסלגת העבודה שוררת דאגה עמוקה מכוונתם של כמה איגודים מיקצועיים להקים רשימה אל־מיסלגתית, שתתמודד בבחירות הקרובות להסתדרות. רשימה כזו עשויה לנגוס בעיקר בכוחו של המערך.

בשלב הראשון במערכה נגד האיגודים יופעלו עליהם לחצים, בעיקר מלישכת המזכ"ל, לוותר על רעיון ההתמודדות. אם מאמץ זה ייכשל, ייפתח נגדם השלב השני: מסע־השמצה, שינסה להציג אותם כ„מיוחסים", כדי להסית נגדם את העובדים האחרים. תפקיד זה יוטל בעיקר על עסקני־מפ"ם.

מגע מיני בבית־הכלא

אחד הנושאים הראשונים שבהם יטפל רפי סויסה, הנציב החדש של שירות בתי־הסוהר, הוא רעיון המתגבש בנצרבות, להעניק לאסירים אפשרות להתרועע מפעם לפעם ביחידות עם נשותיהם או חברותיהם.

בנציבות יכינו טבלת־דירוג של אסירים לפי מידת הסיכון שלהם לביטחון בית־הכלא. ולפיה ייקבע מי יהיה זכאי למיפגשים האינטימיים.

ביטאון־רק"ח מספח את הגולן

„אל־איתיחאד", ביטאון־רק"ח בשפה הערבית, הכיר, למעשה, בסיפוחה של רמת־הגולן לישראל.

במיסגרת מיבצע מנויים חדשים, הוא מסר בגיליונו האחרון פרטים על מחוזות ההפצה שלו ועל מיספר המנויים בכל אחד מהם. בין שמונת המחוזות מופיע גם שמה של רמת־הגולן. יתר המחוזות הם בתחומי הקו הירוק בלבד. שמה של ירושלים המיזרחית, שסופחה אף היא, אינו מופיע ברשימה.

לביטאון, שבמעט כל תפוצתו היא בשיטת־המנויים, יש, לטענתו, 3538 קונים קבועים. בגולן יש לו שיבעה.

בוררות הרופאים לשלב שני

שלב ב' בבוררות־הרופאים החל בימים אלה. בראש הבוררות עומד דויד שוהם, שפרש מבנק כללי ועבר לעסקים פרטיים. לא מכבר הוא נפצע בתאונת־דרכים, אך הפציעה אינה מונעת ממנו את עבודתו הציבורית.

פרקליט הרופאים, המישפטן אלי זוהר, אינו לוקח חלק פעיל בבוררות. הוא עוסק כרגע בבחינה החוקית של שאלת ההפריה החוץ־רחמית.

גפני מחפש מעמד

ככל שקרב מועד התחלת חקירת ויסות מניות־הבנקים, מחפש ארנון גפני מישרה ציבורית. בתקופה הרלוונטית הוא היה נגיד בנק ישראל ועתה הוא מנכ"ל בנק כללי. היום, בעזרת הקבוצה הירושלמית של מפ"אי — עוזי כרעם ועמירם סיוון — הוא מקווה לקבל תפקיד ייצוגי נכבד.

תמן על הכוונת

60 מיליון הדולר שהושקעו בבניית מלון „דניאל" החדש בהרצליה, השייך למיליונר היהודי־הסודאני ליאון תמן, יהפכו לנושא ציבורי. מלונאים סקרנים יבקשו לדעת אם כל הכסף הוא השקעה מכיסו של תמן, או שחלקו בא מתמיכה ממשלתית.

תמן, גיסו של ניסים גאון, מבקש לבנות לעצמו תדמית עצמאית, ללא קשר לגאון. אך יועציו נוהגים להדגיש בכל הזדמנות את הקשר המישפחתי שיש להם לנשיא־המדינה, חיים הרצוג.

באחרונה סגר תמן את עיתונו, ניוזוויו, שהופיע באנגלית.

המתנחלים ברחו מלבנון

התפוצצות מכונית־תתופת סמוך ל־מטולה סיכלה באיבו רעיון של קבוצת מתנחלים מהגדה המערבית לבצע בקרוב התנחלות הפגנתית בעמק עיון, צפונית למטולה, בתוך שטח לבנון.

המתנחלים רצו להבריז על המקום: התנחלות „ארז הלבנון מס' 1".

הפיגוע השיעי באותו המקום זרע בהלה בקב היזמים, והקבוצה החליטה לוותר על הרעיון.

דאגה במכון הייצוא

המיאסקו של שבוע־האופנה הישראלי הדליק אור אדום אצל ראשי „מכון־הייצוא", רמי גוט ויעל מטלון.

מכון הייצוא חושש שתוצאות דומות יהיו לשבוע־התכשיט, שייערך בחופשת־הפסח.

תעריפי חו"ל בעליה

אל על, חברת התעופה הלאומית, עומדת להעלות את מחירי הטיסות המוזלות ליעדים באירופה. לפני כמה חודשים הורדו התעריפים לרמה בלתי־ריאלית, כדי להילחם בחברות הצ'רטרים הפרטיות. אחת מהן, מעוף, פשטה את הרגל.

תיק־אוזן לפרקליטות־דרום

תיק־החקירה נגד השר לשעבר אהרון אוזן, בחשד לקבלת שוחד מידידו נתן חובב, בן מושב בצפון הארץ, הועבר באחרונה לטיפול פרקליטות מחוז הדרום.

מי שיטפל בתיק גם יכריע סופית אם אוזן יועמד לדין. בפרקליטות המדינה יש התמרמרות על כך שלדרום הועבר תיק שאינו שייך לשם, רק מפני שאוזן מתגורר במושב גילת. העבירה עצמה נעשתה בצפון הארץ.

חילופים ב„יחד"

פול קידר, מזכ"ל יחד, התפטר מתפקידו. מועצת־התנועה תבחר ביום החמישי את רואה־החשבון גד פניני, מרמת־השרון, כמחליפו.

צפויים שינויים פרסונאליים נוספים בסיעה, בעיקר על פורשים שיטענו שהם מאוכזבים ממנה וממהלכיו של עזר וייצמן.

בן־מאיר יישאר?

במחוז תל־אביב של מיפלגת־העבודה מתארגנים למנוע את התפטרות רב בן־מאיר מתפקידו כממלא מקום ראש עיריית תל־אביב, בגלל כפל־התפקידים.

הטענה שתושמע לפני ראשי המיפלגה היא, שבמקומו של בן־מאיר לא יבוא סגן ראש־עירייה, משום שעל־פי יחסי־הכוחות במועצת העירייה — 14 מנדטים לליכוד ושמונה לעבודה — אי־אפשר יהיה לדרוש למחליפו של בן־מאיר תפקיד בכיר.

בינתיים, אם יעזוב בן־מאיר, מתכוננים אנשי חרות לדרוש את מקומו.

אחד מקורבנות מכונית־החופת מובא לקבורה בחולון, חבריו של משה דהאן מבקשים לגעת פעם אחרונה.

מישפחת השכול

ני מישפחה מחייפחים על הקברים וקוראים לצאת מלבנון. סבתו של הרוג הספארי מבכה את נכדה, שעמד להתחתן

הרמטכ"ל מצדיע בהלוויתו של איש־המילואים אפי מיכאל. למטה: בני מישפחתו של צפריר סגל בן ה־20

אביו וסבתו של החייל צפריר סגל בזמן ההלוויה בתל־אביב

חברו לנשק של משה דהאן מבכה אותו ליד הקבר הרענן

אי־אפשר לכתוב את הדברים בלי זעם.

אסור לכתוב את הדברים בלי זעם.

כי שיכות־הדמים הזאת, שהטילה השבוע שכול בתריסר משפחות נוספות, היא כולה תוצאה של טימטום.

טימטום של מערכת, אשר אינה מסוגלת לקבל החלטות אינטליגנטיות. מערכת שרבקו בה סימנים של טירוף.

● אורז ופצצות

אין צורך לחזור ולהזכיר את הטימטום הגורא שעמד ביסודה של מילחמת־לבנון כולה.

כיום ברור כשמש, מעבר לכל ויכוח, כי כל ההחלטות שהובילו למילחמה זו היו מטומטמות — ורובן הגיעו לשפל־המדרגה של סרימיטי־ביות ילדותית.

המילחמה השיגה בעליל את ההיפך ממה שהתכוונה להשיג, בכל התחומים:

● היא נועדה לגרש את הסורים מלבנון — וכיום שולטים הסורים בלבנון כפי שלא שלטו בה מעולם.

● היא נועדה להשליט בלבנון דיקטטורה מארונית, שתכרות שלום עם ישראל — וכיום התערער מעמדם של המארונים עד היסוד, וגם הם חדורים שינאה עזה לישראל.

● היא נועדה, קודם כל, „להרוס את תשתית המחבלים" — ועכשיו קמה בלבנון תשתית חדשה של מחבלים מסוכנים פי כמה וכמה.

אותם האנשים, שתיבננו השבוע את מעשה־הזוועה ליד מטולה, קיבלו את צה"ל לפני 33 חודשים בתרועות־שימחה. מי שהמטירו אז אורז על חיילי צה"ל, ממטירים עליהם היום אש ומוות.

תוך פחות משלוש שנים הצליחה ישראל ליצור לעצמה, יש מאין, אוייב חדש לגמרי, אוייב אשר ימשיך לשבת לצמיתות ליד גבולנו הצפוני והמסוגל — גם לדברי ראשי ישראל השבוע — להביא את פיגועיו אל תוך ישראל עצמה.

אילו היה אלוף־הטימטום של ישראל יושב ובוחר לעצמו את האוייב המסוכן ביותר שניתן בכלל למצוא, אוייב המסוגל יותר מכל עם אחר בעולם להפעיל טרור קנאי ובלתי־מתפשר, הרי היה בוחר בשיעים. ההיסטוריה השיעית מלאה במאבקים, שבה התאבדו שיעים בהמוניהם, תוך מילוי מיצווה קדושה. בהשוואה לשיעים, גם הישראלים וגם הפלסטינים הם רכרוכיים.

לטימטום הכללי הזה אחראית ממשלת־הליכוד, אף כי נתמכה אז בהתלהבות על־ידי מיפלגת־העבודה ומרבית העיתונאים בישראל.

אך הפרק החדש של הטימטום, שהוביל לזוועת הי שבוע, שייך כולו לממשלת־האחדות־הלאומית, בראשות המערך.

הטימטום, הקוצר עתה את קציר־הדמים, הוא הטימטום שלה.

● כל המטרות הוחטאו

כאשר הגיעה ממשלה זו לשילטון, היה ברור לכל אדם בעל אינטליגנציה מינימלית שהמישחק בלבנון אבוד, ושאין דרך אלא להסתלק משם מייד.

להסתלק מייד ובלי תנאי, מתוך תיקווה לתיאום השלבים עם ממשלת־לבנון והנהגת השיעים.

אז זה עוד היה אפשרי.

קבלת החלטה כזאת חייבה לא רק אינטליגנציה נורמלית, אלא גם אומץ־לב פוליטי. אומנם. הרוב המכריע של עם־ישראל וכל חיילי צה"ל היו תומכים בהחלטה כזאת בהתלהבות, אך חבורת העסקנים של הליכוד — רובם בעלי מנת־מישכל מינימלית — התנגדו.

אז התקבלו, בזו אחר זו, שורה של החלטות, שכמעט לא־ייאמנו בטימטומן.

ואלה הן:

● שלא להודיע לממשלת־לבנון על לוח־זמנים מפורט ומדוייק של נסיגת צה"ל.

● להודיע על נסיגת צה"ל „בשלבים", מבלי לקבוע מתי יבוצע השלב השלישי והמכריע, וגם מבלי להודיע אם הנסיגה תהיה שלמה, או שתיווצר „רצועת ביטחון" של כיבוש ניצחי.

● להפעיל את מדיניות „היד החזקה".

כל אחת מן ההחלטות האלה מטומטמת מקודמתה — בפי שיוכיח גם ניתוח שיטחי.

● שלבים של איוולת

אי־הנכונות לספק לוח־זמנית מוכרחה היתה לזרוע בלב כל לבנוני ספק לגבי כוונת ישראל לצאת מלבנון באמת ובתמים.

צבא מסודר ויעיל כמו צה"ל לא היה מתקשה לקבוע בדיוק את מועד יציאתו. הסירוב לפרט את מועד הנסיגה יצר את הרושם הברור כי ישראל לא החליטה סופית לצאת ובוודאי לא לצאת מכל השטח.

השיעים יושבים דווקא בשטח הנתון בספק („שלב ג'"). הם מוכרחים לחשוש שמא צה"ל מתכוון להמשיך בכיבוש. אם במישרין, אם על־ידי השלטת קלגסי „צבא־דרום־לבנון", שבו רואים השיעים סכנה גדולה עוד יותר, מפני שזהו מכשיר של הערה הנוצרית, אויבתה משכבר הימים, המאיימת על קיומם.

ההחלטה לסגת „בשלבים" היא מטומטמת עוד יותר. היא כל־כך אווילית, עד כי אי־אפשר למצוא לה סיבה — מילבד הצורך לפייס את המטומטמים שפתחו במילחמה מלכתחילה.

רעיון „השלבים" מאחד בקירבו את כל המיגרעות של כל האופציות: היא זורעת ספק לגבי הנכונות לצאת באמת, היא גורמת לביזבוז של זמן ומשאבים כדי ליצור „קווים" חדשים ולהיערך בהם, היא יוצרת באוכלוסיה את ההרגשה שמוכרחים להכות בכובש כדי לזרז את יציאתו.

היא הסיגה את צה"ל מן הקו הקודם, שנשען על אוכלוסיה פחות עויינת, לשטח שבו יושבת האוכלוסיה העויינת ביותר.

היא מוסיפה שבועות וחודשים לתהליך הנסיגה, בלי כל צורך מעשי.

בקיצור: היא הבטיחה שמי־לחמת־השיחרור של השיעים תתלקח באש גדולה ותגרוף עימה את כל חלקי העדה השיעית. החל ב„מתונים" של תנועת אל־אמל החילונית וכלה בקנאים המטורפים של חיזב־אללה („מיפלגת אלוהים") החרי־מיניסטית.

החלטה זו ניזומה על־ידי יצחק רבין, אדם אטום לגמרי לריגשות הזולת, ועל אחת כמה וכמה לרגשות של עם אחר. היא נתמכה על־ידי שימעון פרס, שהעלה אז את שלמות הממשלה מעל לכל יעד אחר. היא אופשרה — למרבה הצער — על־ידי חוות־הדעת של המטכ"ל, שהכניע את שיקוליו המיקצועיים לאינטרסים של הדרג המדיני.

● היד המטומטמת

אך כתר הטימטום מגיע, בלי ספק, לאדם שהמציא את „מדיניות היד החזקה". בממלכת הטימטום היתה מגיעה לו אנדרטה, ולרגליה פסלים קטנים של כל העיתונאים והפרשנים שהתמוגגו מרוב התלהבות מהחלטה זו.

אורי אבנרי:

טימטום עולה בדם

יש אלפי ספרים המנתחים את הבעיות של כיבוש צבאי, כאשר האוכלוסיה המקומית מתקוממת נגדו. ספרים אלה נוגעים לעשרות דוגמות שונות של כיבוש צבאי בכל התקופות.

כל השיטות שהופעלו לאחרונה על־ידי צה"ל בדרום־לבנון נוסו עשרות פעמים במקומות אחרים. הם כוללים, בין השאר: הריגת „מחבלים", עונשים קולקטיביים, שיבוש החיים והמיסחר, ניתוק כפרים ועריכת חיפושים בהם, פתיחת אש על נשים וילדים המפגינים נגד כוחות־הכיבוש, פיצוץ בתים שבהם נמצא נשק, הריגת אנשים „המנסים לברוח". מעצרים המוניים, החזקת עצורים בתנאים משפילים ותת־אנושיים, חקירת עצירים בדרכים אלימות, גירוש מנהיגים.

אין דוגמה אחת בהיסטוריה שבה הצליחו שיטות אלה.

התוצאה היתה תמיד הפוכה.

אוכלוסיה מוכה ומושפלת תתלכד נגד הכובש, הנראה כדמות אכזרית ובלתי־אנושית. כל מישפחה תיתן מחסה למבצעי פיגועים. הורים יעודדו את בניהם להשתתף במאבק. נפילת בנים במאבק תוסיף כבוד למישפחה. הכל יעזרו למי שביתו נהרס.

ההשפלה הוימיומית של הכיבוש, ההתנהגות הברוטאלית של הכובש, הסבל והשכול — כל אלה מגבירים את השינאה ואת רצון ההתנגדות.

המסקנה האחידה של כל הסיפרות ה„מיקצועית" היא: כאשר הגיעה ההתקוממות של האוכלוסיה נגד הכיבוש לשלב מסויים, אין עוד כל אפשרות להתגבר עליה. שום שיטה לא תצלח — לא יד רכה ולא יד קשה. היד הקשה רק תאיץ את ההתפתחות הבלתי־נמנעת.

במצב זה — שאליו הגענו בלבנון מזמן — נותר רק מוצא אחד: לסלק את הסיבות שהביאו להתקוממות.

ובמיקרה זה: להסתלק מהר.

● מאצ'ו ישראלי

ב מערכת־הביטחון יש אנשים אינטליגנטיים. חלק מהם קוראים ספרים. כל מה שנאמר כאן — וזהו אלף־בית! — ידוע גם להם. אם כן, מה קרה? איך ניתן לטימטום להשתולל?

ד נית־התופת היא דוגמה למה ש־מוכרח להתרחש במצב כזה.

זה התחיל בכמה התבטאויות מטומטמות להפליא של אנשי־ביטחון. שלמה איליה, שליט דרום־לבנון, אחד **מרק האחרון של** שלוש מכו־

ולהחריף את האמצעים. (ג) הפיגועים מעכבים את היציאה עוד יותר, מפני שצריכים להגיב.

התוצאה הבלתי־נמנעת: שפיכות־דמים מואצת, הגברת השינאה של השיעים כלפי ישראל ויצירת מצב שיתנקם בגבול הצפוני במשך שנים, ואולי דורות.

● מירוץ התופת

שאפשר היה לפוצצו, בשעת ההתכנסות של ראשי האירגון.

לאחר מכן התפוצצה מכונית־תופת אדירה ליד ביתו של מנהיג חיזב־אללה בביירות. היה הרג נורא. שוב האמינו הכל כי זהו מעשי־ידי ישראל, וכל הסיעות בלבנון תמכו בגירסה זו.

הצרה היא שבמצבים כאלה אין כל אפשרות לדעת את האמת. יתכן כתח־לט כי שני הפיצוצים היו על רקע המ־אבק בין שתי הסיעות העיקריות בעדה השיעית. אך ההתבטאויות של ראשי הביטחון בישראל על „טרור נגד טרור" ו„שיטות לבנוניות" נתנו מראש גושפנקה להאשמת ישראל במעשים אלה. לא האמת חשובה, אלא אמונת האנשים.

מצד ישראל באו הבחשות

שר־הביטחון, הרמטכ"ל, אלוף־הפיקוד וקציני צה"ל במקום הפיגוע: המירוץ נמשך

אין לכך הסבר רציונלי. אך אפשר למצוא הסברים פסיכולוגיים. למשל:

הצמרת הישראלית, המדינית והצ־באית, התרגלה מזמן שלא להתייחס אל „ערבים" כאל אנשים נורמליים. המגי־עים ככל עם אחר. הכיבוש הממושך בגדה וברצועה, שהעמיק את שורשי הגיזענות, נטע בלב רבים בוז תהומי כלפי „הערבים". כך שנדמה שכל מה שנכון בכל מקום אחר בעולם — אינו נכון לגביהם.

שנית, ה„מאצ'ו" הישראלי השפיע על כל ההחלטות. הר־עיון שצה"ל יסנה עורף לאוייב ויסתלק מקרב אבוד אינו ניתן לעיכול בנקל. כל אוסציה אחרת נראית עדיסה.

כך נוצרה שרשרת־הטימטום: (א) צריכים לצאת לאט־לאט. כדי שלא ייווצר חלילה רושם של מנוסת־בהלה. (ב) אם מביא הדבר להגברת הפיגועים, צריכים להגביר את „היד החזקה" האנשים שדעתם השתבשה בגדה המערבית, הכריז בקולי־קולות שצרי־כים להפעיל בלבנון טרור נגד טרור.

קצינים אחרים הכריזו ש.ב־לבנון צריכים להילחם בשיטות לבנוניות. „ השיטה הלבנונית היזועה ביותר בעולם היא שיטת מכונית־התופת.

ואחרי זה המאורעות:

נערך חיפוש אכזרי בכפר מערכה. אנשים נהרגו ונפצעו, נכלאו ונעצרו, בתים נהרסו, על־פי מיטב שיטות היד החזקה.

זמן קצר אחרי שצה"ל עזב את הכפר, התפוצץ מיטען־תופת במיסגד המקום, שבו התכנסו ראשי אירגון אל־אמל. שניים מן המנהיגים המרכזיים נהרגו.

לא היה במעט אדם בעולם ובלבנון שלא האמין כי החיפוש בא כדי להטמין את המיטען, כך שתמיות, שלא שיכנעו איש אלא מי שהיה משוכנע כבר קודם לכן. היה ברור כי מתאב־דים שיעיים יתגייסו בחמת־זעם לנקום את ניקמת ההרוגים.

● כל מילה שטות

ב יום הראשון התכנסה ממשלת ישראל וקיבלה החלטה, שמכל מילה בה נטפה טימטום תהומי. כאשר פורסמה, כבר היה המתאבד השיעי בדרכו לביצוע מעשה־הזוועה.

וזו לשון ההודעה:

„בישיבת הממשלה אמר היום ראש־הממשלה כי ממשלת־ישראל שוללת כל שיטה של מכוניות־תופת ורצח חפים־מפשע. ישראל מגנה פעולות אלה. שנערכו לאחרונה בלבנון, והיא מצטערת על־כך שחפים־מפשע נפלו קרבן לשיטה נוראה זו. באשר למדיניות הנקוטה בשבועות האחרונים באיזורים שבידי צה"ל בלבנון, אמר ראש־הממשלה כי השיעים אינם אויבינו. אולם, כל צבא רשאי להגן על חיי־ליו, ולא תיעשה שום פשרה בכל הנוגע לנסיונות־פגיעה בחיילי צה"ל."

ההכחשה לא יכלה לעורר אמון בלבנון, כאשר חפים־מפשע נפגעים שם מדי יום בפעולות „היד החזקה". הסיפא של ההודעה הבטיחה כי השיטות האלה יימשכו. היתה זאת ממש הזמנה לפיגוע חמור.

כאשר בא, הוא לא יכול היה להפתיע איש. חיילים שחזרו מחופשת־שבת נפגעו על־ידי מכונית־תופת. אולם ההתבטאויות של ראשי השילטון אחרי הפיגוע הבטיחו כי מירוץ־הטירוף יימשך וכי המילחמה המזוהמת תתגבר. בעלי השיטה סירבו ללמוד ולהסיק לקח.

ביום ההלוויות נהרגו על־ידי צה"ל 24 שיעים: עריבה בטוחה להסלמת ההתאבדות.

עלה על כולם, כרגיל, אריאל שרון, אבי־אבות האיוולת הלבנונית, כאשר הכריז בעת הקבורה: צה"ל ימצא שיטות כדי להתגבר על הטרור השיעי, כפי שמצא פיתרונות במצבים אחרים.

משמע: הפעלת שיטות שיעמיקו את השינאה לדורות.

● אפשר מ"ד!

ד אם יש אופציות אחרות? בוודאי שיש. צריכים פשוט להפעיל את ההגיון הפשוט.

ההגיון הפשוט אומר: מוכרחים לצאת מייד. אין מה להציל בלבנון. אם ניתן במהלך הפינוי המוזרז לתקן משהו מן הנזק — טוב. אם לא — אין מה לעשות. כל יום של שהייה מגביר את האסון. אם לא תהיה נסיגה מהירה היום, תהיה מנוסה מחר.

הדיבורים על הצורך בתקופה של חודשים כדי להוציא את הציוד הם כזבים, שנועדו לשרת את החלטות־הטימטום.

אם יתייחס צה"ל אל מיבצע־הסינוי כמו אל כל מיבצע צבאי גדול אחר, הוא יבצע אותו תוך ימים.

אין זה מעבר ליכולת של ההנדסה הצה"לית ליצור את התנאים לכך. גיוס כללי של כוח־אדם ואמצעי־תובלה יקצרו את החודשים לשבועות, ואת השבועות לימים. במשך תקופה מוג־בלת כזאת ניתן להבטיח שקט באיזור־הנסיגה, מבלי לנקוט אמצעים אכז־ריים. די בעוצר בכבישים במשך כמה ימים.

הנסיגה צריכה להגיע עד לגבול הבינלאומי. התוכניות על כינון „רצו־עת ביטחון" הן המשך הטימטום. עברו ימי סעד תראה, כי בינתיים הקמנו מעצמה שיעית. רצועת־הביטחון תג־רום לגירוי מתמיד, ותדרבן את השי־עים להמשך המאבק, שישתפך אל תוך ישראל.

צריכים להסתלק, חד ונקי, מתוך תיקווה שעצם הדרמא־תיות של הנסיגה ושל־מותה ייצרו מצב חדש, ויעקרו את רוב מוקדי השינאה. רק מן הצד הזה של הגבול ניתן לדבר אל ההנהגה השיעית הסבירה, ולהחזיר למצב מימד של הגיון.

כל השאר הוא טימטום. טימטום עולה בדם. וככל שיגדל הטימטום, כן יגדל המחיר בסבל ושכול.

במדינה

העם

עד מתי?

בעיות הכלכלה ומישחקי הפוליטיקה נשכחו. העם הסתכל אל תוך הקברים הפתוחים

הארץ מלאה שכול. מגבול אל גבול נערכו הלוויות. הפיגוע השיעי ליד מטולה דחק הצידה את כל המכאובים הכלכליים, והמשחקים הפוליטיים.

המילחמה, שנועדה להימשך 48 שעות, עברה את היום ה־1000 שלה, ומתקרבת בצעדי־ענק לסיום שנתה השלישית — ולא האחרונה.

יוזמי המילחמה לקחו בחשבון עשרות הרוגים. עתה מתקרב המניין האכזרי ל־650.

כאשר נפתחה המילחמה, יכלה ממשלת־הליכוד להתפאר בקונסנזוס הלאומי, כמעט מקיר אל קיר, שתמך בה. כיום יש קונסנזוס לאומי, כמעט מקיר אל קיר, ליציאה מלבנון, אך הממשלה אינה מסוגלת להחליט (ראה עמודים 9־8).

הרבה דברים עגומים נאמרו ליד הקברים הפתוחים. אך בלב כל היתה שאלה פשוטה וקצרה:

עד מתי?

הפגנות

שער נעול

בבר־אילן לא הירשו למאיר כהנא להיכנס, והוא הסתלק מהמקום בברשת־סנים

„שלום סטודנטים, שלום כלבים ערביים," נהם מאיר כהנא, כשיצא ממכוניתו ביום הראשון השבוע, ב־שערי אוניברסיטת בר־אילן.

את הרפרטואר הדל שלו — כמה סיסמות דמגוגיות, עלבונות וחרפות, בעברית קלוקלת ובמיבטא זר — הוא משמיע בשיטתיות בכל האוניבר־סיטות. בשבוע שעבר התחוללה מהומה באוניברסיטה העברית בירושלים, כאשר הוא הפגין שם, בחסות ה־משטרה. השוטרים הגנו עליו מזעמם של מפגיני־הגנב, הסטודנטים היהודים והערבים, שמחו על דיבורי־הבלע. המוחים נעצרו וכהנא חגג את נצחונו הקטן.

מישפט אחד. בבר־אילן, האוני־ברסיטה של חובשי־הכיפות, הוא ציפה לחזור על הצלחתו מהשבוע שעבר. אך הפעם נגמר העניין אחרת.

אגודת הסטודנטים במקום אכן הסכימה לארחו, הזמינה אותו לשאת את דברו. אך רקטור האוניברסיטה סירב בתוקף לאפשר לגיזען להיכנס בשעריה.

כהנא בא בכל זאת. כשהתקרב לכניסה לאוניברסיטה, מיהרו אנשי־הביטחון לנעול את השער. כשסביבו מצטופף קומץ אוהדים ויותר ממאה סקרנים, ניסה כהנא לקיים הפגנה מול השער הנעול.

„כשאני אהיה ראש־ממשלה, אני אכנס פנימה," הכריז. „את השער יסגרו רק לפני שמאלנים וערבים!" זה היה המישפט הראשון והאחרון שלו. קצין־מישטרה, שנכח במקום, מיהר אליו, נטל את הרמקול, והכריז כי זאת הפגנה בלתי־חוקית. הוא דרש מכהנא לעזוב את המקום.

כהנא ניסה להתווכח, למשוך את הזמן, ציפה לראות את תגובת הקהל. הסטודנטים הביטו בו באדישות. בלית־ברירה קיבל את הדין, התקפל מהמקום כשהוא נבוך ומושפל.

„שיפסיק לרכוב!" לפני שהס־תלקו, בעיקבות רבם, חילקו חסידיו כמה כרוזים, מודפסים על נייר צהוב צעקני. בכרוז, המזמין גברים יהודיים להצטרף ל„מישמרות להגנת בנות ישראל" מפני מזימותיהם של הגויים, „המחפשים רק את בושתה וכלימתה של בת ישראל," יש הבטחה כי פעולת המישמרות תיעשה בתיאום עם ה־מישטרה.

אחת הסטודנטיות, דתית בשבעים, שקיבלה את הכרוז לידיה, קראה בבוז: „שיפסיק לרכוב על הכבוד שלנו, הפאשיסט הזה!"

מיפלגות

מיהו "המדליף"?

הפוליטיקאים של חרות אוהבים לדבר בבינוסים סגורים — בתנאי שידליפו את נאומיהם

לפני כמה שבועות, עם שוך הסערה בעיקבות הפירסום הבלתי־אחראי מצד גורמים במישרד ראש־הממשלה על עלייתם של יהודי אתיופיה, קמה סערה חדשה — במרכזה עמדו סגנית־השר לשעבר מרים תעסה־גלזר, שמאז הת־בטאויותיה המקוריות בנושאי תרבות ואמנות, בתוקף תפקידה הקודם, ירדה מהכותרות.

תעסה־גלזר הופתעה מכך שביקור־תה הנוקבת על מחדלי ראש־הממשלה ומקורביו בעניין יהודי אתיופיה, נדח־קה למרכז מהדורות החדשות. תוכן דבריה של תעסה־גלזר, כפי שהודלף לאמצעי־התיקשורת, היה חריף ממה שאכן נאמר מפיה בישיבת סיעת־הליכוד, והיא היתה מבוהלת כהוגן.

כאן הפת"ע ונחלץ לעזרתה הישוב־ראש החדש והנמרץ של הסיעה, חיים קופמן. הלה הרגיע אותה ותמך בה, עד כדי כך ששאלות כגון: מי הדליף את הדברים? מדוע הודלפו ביתר חומרה מאשר נאמר מפיה בישיבת סיעת־הליכוד? וכיוצא באלה, נשכחו במהומה הכללית. להיפך: היו אנשים בליכוד שמצאו נקודות אור בהדלפה. למשל, משה קצב, שר־העבודה־והרווחה, אמר אז: „בכל אופן צריך לציין כי הדברים נשמרו בסוד 24 שעות תמימות!"

יותר רישמי מרישמי. בשבוע שעבר חזרה פרשת ההדלפות על עצמה. אלא שהפעם כיכב בסיעה משה ארנס, השר בלי תיק והכלביניק של הממשלה, כשאחדים מחבריו שוהים בחו"ל. גם הפעם נוגח פרס על מה שמציגים עוזריו המרובים כ„הישגים".

ארנס, הסתבר מתוכן ההדלפה, הר־גיש את הביזיון בכך שהנציג המצרי, אוסמה אל־באז, נתבקש לאשר את נוכחותו של ארנס בפגישות עימו, וליגלג על פרס כי פטר דיווח על נושא כה חשוב, כגון מגעים עם מצריים, בשיחת־טלפון לממלא־מקומו, יצחק שמיר, ששהה בחו"ל.

גם הפעם הסתבר מדבריו של ארנס, שתוכן דבריו היה בהרבה פחות חריף ממה שהודלף. גם הפעם נדחקו לקרן זוית השאלות: מיהו האחראי להדלפות מסיעת הליכוד? מי יוצא נשכר מהן? ומדוע מודלפים הדברים ביתר חריפות מאשר נאמרו באמת?

המידע, הזורם בחופשיות מישיבות סיעת הליכוד, פשוט אינו הדלפה במובן המקובל של המילה. הוא יותר רישמי מרשמי.

בקונצ'יה הקורמת לא קיימה סיעת הליכוד ישיבות קבוצעות ותדירות, על אף דימויו הדינמי של היושב ראש הקודם, רוני מילוא. חיים קופמן, שנכנס לנעליו מתפקידי הקורם כסגן־שר־האוצר, שאף להתמנות כסגנו של אריאל שרון במישרד־התעשיה־והמיס־חר. היו גישושים בנידון, אך המינוי לא יצא לפועל. לאו־דווקא מסיבות פרסו־נליות.

קופמן, שהחלים ממחלה ממושכת, נאלץ להתמודד נגד שרה דורון (ליברלים) על תפקיד יושב־ראש סיעת הקואליציה הענקית. הפיתרון — רוטציה — הותיר את קופמן בעמדת־המתנה עד לאוגוסט הקרוב, אז יתמנה כיו"ר הקואליציה, במקומה של דורון, אם תחזיק הקואליציה מעמד עד אז.

בינתיים נכנס קופמן, מלא מרץ וחרור אמביציה, לתפקידו כיושב־ראש סיעת־הליכוד. הסיעה התחילה להתכ־נס מדי יום שני בערב, ואילו הנהלתה מדי שני בבוקר. במקביל החלו ההדלפות.

גורם בכיר ביותר במערך האישים השבוע בגלוי את אחד מעוזריו או דובריו של קופמן בפירסום מגמתי, מכוון מלמעלה, מישיבות הסיעה, שמטרתו לנגח את ראש־הממשלה ולנסות לפגוע בהצלחותיו בעיני הציבור. קופמן מצידו השיב: „ארנס מאוד כעס על הדלפת דבריו. הוא ביקש שלא להדליף." איך דלפו הדברים בכל זאת? „אני צריך לספר לך? הכתבים היו צמודים לקירות. הסדרנים דיווחו לנו על כך במהלך הדיון."

לקט מסנקסים. גורם אחר בליכוד, שסירב להזדהות, התחמק מהסוגיה: „אני יודע? אנשים יוצאים, נכנסים..." אולם כיצד יודעים כל אותם ה„נכנסים והיוצאים" במהלך הישיבות להתמקד על אותן נקודות בדיוק

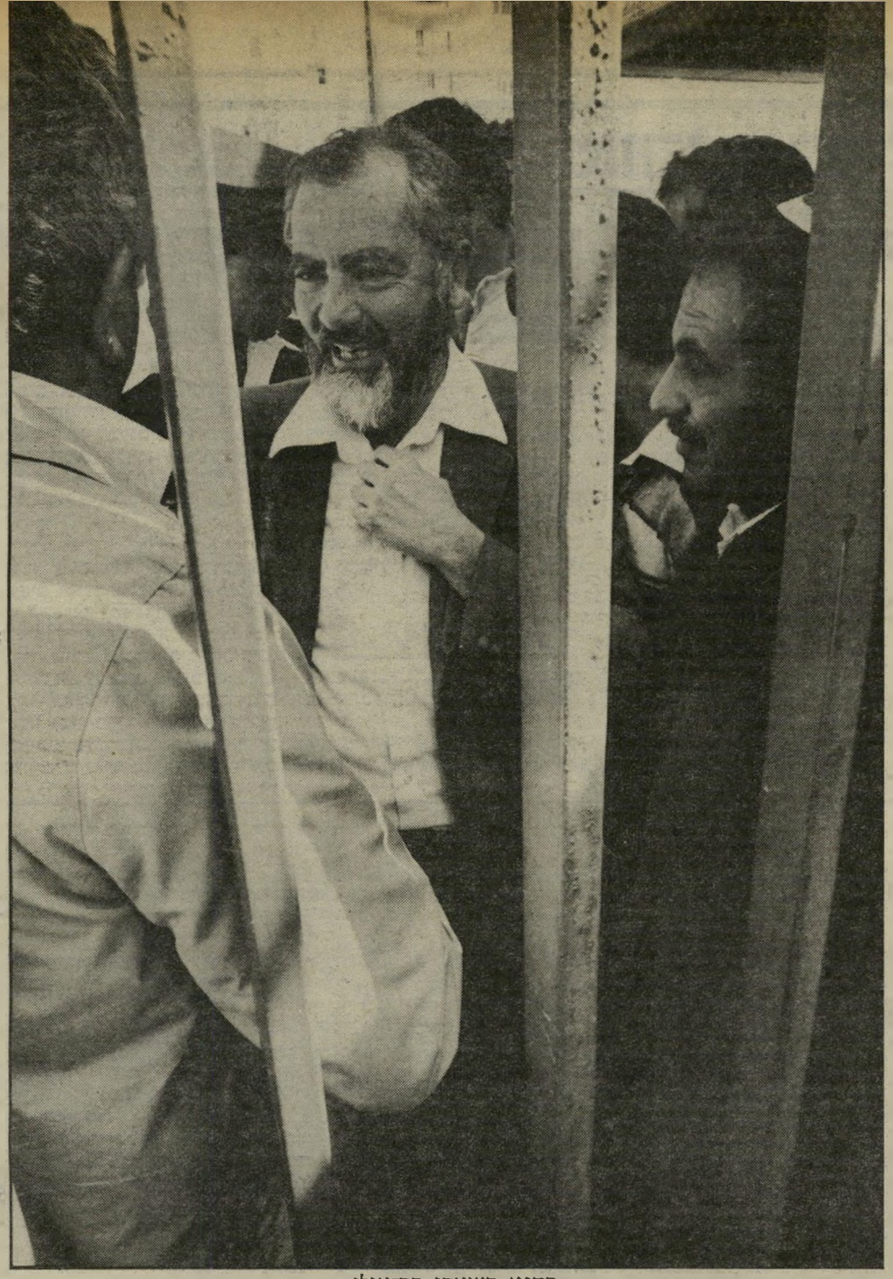

כהנא בשערי בר־אילן

סטודנטית דתית בשביס לא התאפקה וקראה: „פאשיסט!"

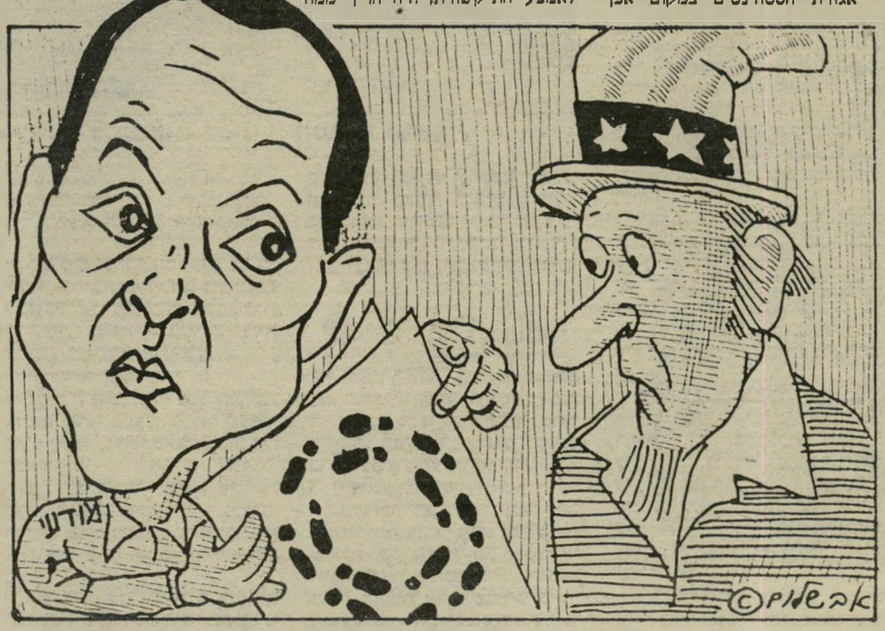

„ואלה הצעדים הכלכליים שעשינו..."

ולהדגיש את אותם דברים שמקובלים על צמרת הסיעה? ומדוע אין נסיון, אף הקלוש ביותר, מצד סיעת הליכוד, להתמודד עם נגע ההדלפות?

ידוע, שבסיעת הליכוד נרשם תוכן הדברים בפרוטוקול באי־אלה פינקסים, ולקט לגמרי לא מיקרי מהם מועבר ישירות לתיקשורת, תוך כדי הכוונה מדוייקת.

מי יוצא נשכר מהמכונה המשומנת הזו?

גורמים בליכוד המוטרדים מפירקי־שקט מתמשכים מדי (לטעמם) בין הגושים בממשלה, בין המוטרדים: אריאל שרון ורוויד לוי. קופמן, אגב, משתייך למחנהו של לוי.

שוק על ירך

משדו קורה בר־ץ'ן: רן כהן קם נגד שולמית אלוני והצליח לגבור עליה

האם מאבדת שולמית אלוני את השליטה במיפלגתה?

השאלה עלתה בעיקבות הצבעה על ראשות הרשימה של ר"ץ בהסתדרות. בהצבעה זו התייצב רן כהן, משרידי של"י שהצטרפו לר"ץ, מול שולמית אלוני. הוא היכה אותה שוק על ירך.

עיסקת־חבילה. במשך שנים רבות היתה ר"ץ תנועה־של־אשה־אחת, ובזה היה ייחודה.

כאשר הקימה אלוני בחיפזון את רשימתה, ערב הבחירות של 1973, אחרי שסולקה בשניה האחרונה ממש מרשימת המערך על־ידי גולדה מאיר הנקמנית, לא הקימה תנועה. היה ברור לה שכל צורה של התמסדות תנועתית תפגע, בסופו של דבר, במעמדה ה־בלעדי.

אלוני גם ראגה להחליף את המועמדים הראשיים של רשימתה לפני כל מערכת־בחירות. היא לא שמחה כאשר זכתה במפתיע בשלושה מנדאטים בכנסת השמינית, ואכן חששותיה התאמתו — הסיעה הת־פלגה. ב־1977 זכתה במנדאט אחד בלבד, וכך גם ב־1981. נראה כי לא הצטערה על כך.

ב־1984 ראתה אלוני צורך בחיזוק הרשימה, בעיקר כדי להבטיח את מעבר אחוז־החסימה. היא בחרה במר־דכי בר־און, כאיש פופולארי של שלום עכשיו. יוזמי שידוך זה הכריחו אותה לקבל גם. בעיסקת־חבילה, את רן כהן. אנשי ר"ץ סירבו תחילה, אך לבסוף נאלצו להסכים.

ראשונה בין שווים. גם אחרי הבחירות של 1984 לא הפכה ר"ץ לתנועה אמיתית, וסניפיה נשארו קבוצות של חסידים. אך לא היה מנוס מהקמת מוסדות רציניים יותר בצמרת, כדי לעכל את קבוצות־החסידים של שני השותפים החדשים, בר־און וכהן. בהתמסדות זו ראג רן כהן להבטיח מקום נכבד לאנשיו המעטים — טכסיס שהוא התמחה בו עוד בש"י.

הצטרפותו של יוסי שריד לר"ץ עירער את מעמדה הבלעדי של אלוני עוד יותר. שריד הוא גאון של פירסום עצמי, והוא מעמיד בצל גם את אלוני, אמנית־הפירסום. בחודשים האחרונים נשמע קולו של שריד ברמה, הרבה יותר מקולה של אלוני. המנהיגה הבלעדית הפכה, לכל היותר, ראשונה בין שווים.

עם התקרבות הבחירות בהסתדרות, התעוררה השאלה מי ינהיג בהן את ר"ץ. רן כהן היה במשך שנים רבות ראש סיעת של"י בהסתדרות והנהיג את רשימתה ב־1981. אומנם נחל אז כישלון חרוץ, אך נשארה לו גושפנקה של מומחיות. לאלוני, לעומת זאת, אין שום ותק בשטח זה.

תירוץ דחוק. אנשי ר"ץ ה־וותיקים לא רצו בכהן בראש הרשימה. הם חששו מפני התגברותו בר"ץ. אך היתה להם גם סיבה מעשית: כהן, איש־קיבוץ השומר־הצעיר (גדשמואל) מדבר בלשון סוציאליסטית פסבדר־מפ"מית ומנופף בדגל האדום. הוא עשוי לדחות את אנשי הצווארון הלבן, בעלי ההשקפה הליברלית, שהם חסידיה המסורתיים של אלוני. אלוני יכולה גם למשוך את הנשים.

כך עלה הרעיון להציג את מועמדותה של אלוני לראשות־הרשימה. תמכו בה בהתלהבות בר־און ושריד, שגם הם חוששים מפני השתלטות של כהן על התנועה.

אולם כהן לא קיבל את הדין, והתייצב למאבק.

כאשר הוכתה אלוני בהצבעה, מיהרה להפיץ באמצעות דובריה כי בכלל לא רצתה בתפקיד, וכי היא עצמה שיכנעה את המצביעים לתת את קולם לכהן. היה זה תירוץ דחוק.

ברור כי המצב בר"ץ, שיש לה הרבה כוכבים בצמרת ומעט בוחרים בטוחים, זרוע מוקשים. צופי־כוכבים, המצפים מזמן להתפוצצות בין המנהיגים, סברו רים שזוהי רק ההתחלה.

הבחירות לכנסת ה־12:
אוקטובר 1985 או ינואר 1986

פרס
מתכנן את הבחירות

ב יום הראשון בבוקר, השבוע, פנה מסעדן ירושלמי ידוע לכתב העולם הזה, והשתפך בריברי־שבח רמים, שהיו מכוונים לכתובתו של ראש־הממשלה, שימעון פרס. „תמיד שנאתי ובזתי לפרס," אמר המיסעדן, „ואין צורך לומר שאני מצביע בער תנועת החרות מאז 1949. אבל אין שום ספק, שפרס משחק אותה בגדול. הוא פיקח, ערמומי, יודע להתהלך עם הגויים. בפעם הראשונה מזה זמן רב, שאני מרגיש שבאמת יש לנו ראש־ממשלה היודע את מלאכתו."

המיסעדה שלו, מעדן, ברחוב יפו בירושלים, היתה תמיד ידועה כמעוזם של אוהדי ביתר־ירושלים, ועד לפני חודשים אחדים אי־אפשר היה להזכיר שם את השם פרס, מבלי לקצור מטר מיידי של קללות עסיסיות.

המיסעדן אינו נוטה להסתיר את העובדה, שהערצתו החדשה לפרס היא נחלת רבים בחוגים שלו. „כל החבר'ה שלי סבורים כמוני," אמר, „ובשיחות שלנו בשבתות מדברים על פרס כהער־כה רבה." זה יתבטא בבחירות? „בוו־ראי!"

דברים דומים ניתן לשמוע במעוז ביתרי אחר, בקיוסק של סימיקו בגן־העיר, שני מטרים מהכספות השדודות של בנק הפועלים. הלך הרוחות המ־סורתי בירושלים יודע, שמדובר כאן בשינוי עצום, כמעט מהפך. גם בימים הרחוקים, כשמפא"י שלטה בעיירות הפיתוח ללא־מיצרים, היתה לחרות של מנחם בגין דריסת־רגל של ממש בי־רושלים.

לבעל מסעדת מעדן יש הסבר ברור לתופעה הזאת: „עד שלא ניסינו את חרות, היו לנו חלומות על היום שבו יעלה בגין לשילטון וישנה את הכל. מה שקיבלנו זה כלכלה מנופצת וכישלון צבאי ומדיני בלבנון. העתיד הוא במערך."

מטה בתוך מטה

ב מרכז מיפלגת העבודה בתל־אביב — שבה יש בפעם הראשונה נציגות נכבדה מירושלים — וגם, ואו־לי בעיקר, במישרד ראש־הממשלה, יש מודעות עמוקה לשינוי המאסיבי במעמדו של פרס. הסוגיות המעסיקות את כלי־התיקשורת ואת האינטלקטו־אלים, האם פרס ראוי לאהדה הזאת, אינן מעניינות את אנשיו הקרובים. יש כאן נכס חדש, טרי ובעל ערך רב. איך מנצלים אותו?

מאז כתב העולם הזה (6.2.85) לראשונה שאין בדעת מיפלגת העבודה לקיים את הסכם הרוטאציה, הפך נושא זה לגורם מרכזי ביותר בפוליטיקה הישראלית. הוא עומד בבסיס התנהגו־תם של אנשים כמו משה שחל מזה, ואריאל שרון מזה, מנחה את איפוקם היחסי של יצחק שמיר ורוני מילוא, מעניק חופש תימרון לדויד לוי — שכרגיל, אינו יודע לנצלו.

בשבועות האחרונים, יש למידע הזה גם ביטוי אירגוני ברור. המערך מתכונן לבחי־רות לכנסת ה־12 בכל הרצי־נות. מארגן בחשאי גרעין למטה־בחירות חדש, וזונח לח־לוטין, לפחות לפי שעה, את מילחמת הירושה. השאלה ה־עיקרית היא: מתי ייערכו הבחירות — באוקטובר 1985, או בינואר 1986?

הערוויות לכך הן ברורות, וכולן אושרו בתחקיר שנעשה בעניין זה על־ידי העולם הזה.

● תוך כדי הקמת מטה־בחירות להסתדרות, מקימים ראשי מיפלגת־העבודה מטה לבחירות לכנסת ה־12, שהוא כאילו „מקופל" בתוך המטה הגי־לוי. בתעמולת־הבחירות להסתדרות תובלט אישיותו של ראש־הממשלה ו־יורגשו הישגיו, לא פחות מאלה של ישראל קיסר.

קיימת הוראה ברורה מר־חוב הירקון 110, שלא לפרק את הממזות במחוזות אחרי מועד הבחירות להסתדרות. ההוראה אינה טעונה הסב־ריס.

● מוטה גור, שראה עצמו כמועמד לראשות מיפלגת העבודה ולראשות הממשלה, אם יכשל פרס, הוריד פרו־פיל. הוא מוכן, כמובן, לדבר על נושאי „העם והמדינה", ויועצו המוכשר, אבנר רגב, משאיר אותו בכותרות — אבל שאיפתו למנהיגות היא עתה מוצנעת יותר. מוטה גור אינו מסתיר את העוב־דה, שהוא מבין היטב שפרס הוא עתה „נכס תנועתי ואלקטוראלי" בעיקר כל זמן שהוא מכהן בתפקידו.

גם ח"כ עוזי ברעם, שנבחר כמזכ"ל מיפלגת העבודה בניגוד לרצונו של פרס, הידק לאחרונה את שיתוף הפעולה שלו עם ראש־המיפלגה.

המגמה להנחית מכה אנו־שה לליכוד, שתהסוך אותו לאופוזיציה „לדורות", חשובה לגור ולברעם יותר מאשר הי־ריבות האישית עם פרס.

● בחוגי צמרת־העבודה סבורים, שהליכוד עשה מישגה, בכיה לדורות, משבחר בח"כ הטרי יעקב שמאי כמו־עמד לתפקיד מוכ"ל־ה־הסתדרות. „זה מירשם בטוח לתבוסה בבחירות." טוענים במיפלגת העבודה, „ואי־אפשר שלא להיזכר בשרשרת השגיאות הק־לאסית של תנועת־החרות בעיריית ירושלים. חרף הרומיננטיות של חרות בבירה, הם תמיד מצאו מועמדים מליגה זין, והפסידו באופן קבוע. הם מתנהגים כאילו רצו להיות מובסים.

„עתה חזר דויד לוי על אותה תיסמונת," אומרים בעבודה. „כדי שלא להירשם כמפסידן בחזית ההסתדרות, ובכך לפגוע בסיכוייו נגד יצחק שמיר ושרון, הנחיל לוי לתנועתו מפלה מראש. נצחון בבחירות להסתדרות רק מגביר את הלוך־הרוח בציבור, שהמ־ערך הוא הצד המנצח בחזית הפוליטית בכלל. מכאן הדרך לנצחון בבחירות לכנסת ה־12 איננה כלי־כך ארוכה."

לקצץ בהתנחלויות

ד הכנות לבחירות, וגם לפיצוץ הקואליציה, מתמקדות בשני ה־היבטים של המפה הפוליטית בישראל. המערך יכה בשני האגפים גם יחד, ובכך יפתיע את הליכוד, המצפה לאר־פנסיבה מדינית בלבד. מצד אחד, ירמוז פרס לאמריקאים שהגיעה השעה לח־דש יוזמות נועזות לשלום, ויצביע, בהסלמה הולכת וגוברת, על נכונות לוויתורים (שחל כבר ירה יריה אופ־יינית השבוע בנושא טאבה) — לא רק על שטחים, אלא גם בסוגיה הרגישה של הייצוג הפלסטיני. בזירה הכלכ־לית־חברתית, יעודד המערך את אנשי מאבק 85 ואת כל יתר בעלי הסיסמה „כסף לשכונות ולא להתנחלויות".

תחקירני המערך הגיעו לידי מסקנה, שקיצוץ מאסיבי בהתנחלויות, בתירוץ של ל־חץ אמריקאי (אמיתי או מ־דומה), יהיה דווקא פופולארי בשכונות העוני ובעיירות ה־פיתוח.

אפילו תומכי הדיכוי בשטחים וההתפשטות הטריטוריאלית אינם מתלהבים מההתנחלויות, ובוודאי שלא מהמחיר הכלכלי שלהן.

לפי תוכנית שהתגבשה במיפלגת העבודה, יופיע פרס

אין שיעים בשלג

רונן צופה החייל רונן בעמדה על ג'בל־ברוך, צופה במישקפת לכיוון מערב. ברקע נראית שרשרת הרי־השוף. ביום בהיר, כשהראות טובה, אפשר לראות את העיר ביירות. אל העמדה מובילה תעלת־קשר המרופדת בשקי־חול. החייל לבוש היטב, בבגדים חמים. מיוחדים לשלג.

שפם החחול כלי־רכב מיוחד לשלג, המכונה „חתול־השלג", בשל צורתו המיוחדת. המזכירה פני חתול. מלפנים יש לו כף מיוחדת לפינוי שלג, והוא נע על שרשרות.

תי בחורות בלונדיות קמו מעל החול הרך. הן התלבשו לאט, כשהן מגערות מעל רגליהן שהאדימו את פירורי־החול. הן ארזו את המגבות ואת שמן־השיזוף לתוך תיק־בד, שקנו ביוון בדרכן לארץ, שוחחו ביניהן בשוודית. פניהן הבהירות היו צרובות משמש חמימה של חורף יש־ראלי.

באותה השעה, במרחק של 270 קילומטרים משם, סיים חייל צעיר בן 19 את ארוחת־הצהריים שלו בחדר־האוכל הענקי, והלך גם הוא להתלבש. הוא שלף מתוך תרמיל גדול סרבל עבה ומרופד, ונכנס לתוכו בכבדות. לרגליו נעל נעלי־שלג חמות, לראשו חבש כובע צבאי הנקשר מתחת לסנטר ולידיו כפפות. מעל כל החבילה הזאת היה עליו לשאת עוד את החגור הקרבי ואת נשקו האישי. כשהיה ארוז כדבעי, התחיל לעשות את דרכו במינהרה הצרה, המובילה החוצה אל הקור.

הוא היה בדרך לשמירה. הוא הלך לאט. ריצפת המינהרה היתה מכוסה שלג, שהפך כבר מזמן לקרח קשה ומסוכן. אם לא ייזהר, יחליק בקלות.

האור שבקצה המינהרה היה בוהק ומסנוור, והוא כיווץ את עפעפיו. בחוץ קידמה אותו רוח קרה, והוא התחיל לעשות את דרכו לכיוון עמדת־השמירה. הוא הלך במעלה שביל צר, שנפרץ רק לפני כמה ימים. אחרי סופה קשה שנמשכה כמעט שבוע. מן השביל אי־אפשר היה לראות את הנוף, אלא רק שלג בגובה של שני מטר ויותר.

מאת
ענת סרגוסטי

כשנמצאים בג'בל־ברוך, הבסיס הצפוני והגבוה ביותר של צה"ל בלבנון, קצת קשה לזכור שבארץ אפשר להשתזף על שפת־הים. במשך שבוע שלם היו החיילים שעל הג'בל מנותקים לחלוטין (ראה יומן אישי). היתה שם סופת־שלגים שזיקנן־הלבנון לא זוכרים כמותה (למרות שבנקודה זו יש חילוקי־דיעות בין ותיקי המקום).

„כשיש סופה ואנחנו מנותקים," הסביר סא"ל אפי, „אנחנו נכנסים למעין מישטר־חירום. אסור להתקלח, ומשתדלים שלא לרחוץ כלים, כדי לא לבזבז מים. בימים כאלה אנחנו אוכלים בכלים חד־פעמיים, שלא צריך לשטוף."

הדרך לג'בל־ברוך ארוכה ומפרתלת. היציאה משער־עגל שליד מטר לה אינה מרמזת על הבאות. שער־עגל, שאיש אינו יודע את מקור שמו, הומה אדם וכלי־רכב רבים.

בשעות־הבוקר הכיוון הוא צפונה, אל תוך לבנון. חיילים הנוסעים לעשות את שרות־המילואים בתוך לבנון, לא בפעם הראשונה, אולי גם לא האחרונה, קצת מתוחים לפני הכניסה פנימה ל־תוך השטח העויין, מלא־ההפתעות. כולם מצויידים בביגוד־חורף צה"ליים חמים, „יבוא מארצות־הקור.

„של מי החבילה הזאת?" צעק איש־מילואים שמנמן כבדיחה, אולי כדי להפיג את המתח שלפני הכניסה. הוא הצביע על חבילת לחם פרוס ארוז. הוא בא מירושלים, כמובן.

באמצע הכביש

את ג'בל־ברוך אפשר לראות מרחוק, כשנוסעים צפונה בגיזרה המיזרחית. רכס גבוה של הרים מושלגים מתנשא ממערב, ורכס דומה מתנשא ממיזרח. המיזרחית היא השרשרת, שבדרומה החרמון שבידי ישראל, ובהמשכה החרמון הסורי. המערבית היא ג'בל־ברוך. בתווך: עמק שטוח וגדול — הביקעה, שחלקה הדרומי, ובו אגם־קרעון, מוחזק בידי צה"ל, וחלקה הצפוני והגדול בידי הסורים וסוכניהם הפלסטיניים.

את אגם־קרעון, אגם מלאכותי שנוצר על־ידי הסכר שבקצהו הדרומי, עקפנו ממיזרח, וככל שהתקדמנו מערבה, גדל רכס ההרים המושלג לנגד עינינו. השמיים היו כחולים, השמש זרחה, מולנו עמדה מסה לבנה אדירה. לולא היינו לבושים בשכפ"צים, ונהגנו באמצע הכביש כדי להיזהר מפני מיטעני־צד, אפשר היה לטעות ולחשוב שאנחנו בשווייץ.

העליה לג'בל איטית ותלולה. הסופה שהיתה שם לפני 10 ימים כיסתה את ההר ואת הדרך במעטה לבן, בגובה של כמה מטרים. הדרך נפרצה מחדש ברוחב של מכונית אחת. משני הצדדים מתנשא השלג הקפוא עד מעל לגובה הרכב. השמש, שהתחילה להמיס את הקרח, יצרה בו צורות משונות. נטיפים וזקיפים של קרח שקוף נראים לכל אורך הדרך.

נוסעים לאט במעלה הדרך, כדי

אגם קרעון מבט מיזרחה מעל ג'בל־ברוך. מצד ימין נראה אגם קרעון, אגם מלאכותי האוסף את מי־השלגים הנמסים. בדרום האגם יש סכר גדול. ממול נראית שרשרת הרי החרמון הסורי. בתווך, בין שני ריכסי ההרים, נמצאת הביקעה. אפשר להבחין משמאל לימין בתמונה את כיוון זרימתו של הנהר ליטאני. למרגלות החרמון הסורי נמצא הכפר המפורסם סולטאן יעקוב.

הארמון הקסום

מבט מרחוק על ג'בל־ברוך, המוקף כולו במידרונות מושלגים וחלקים. בקידמת התמונה נראות ערימות השלג, שפונו מן הדרך המובילה אל ההר. המיבנים שבראש ההר, על הרכס שבמרכז התצלום, הם שלד של בית־מלון בלתי־גמור שהתחילה לבנות חברת תיירות צרפתית, אשר החליטה להקים דווקא במקום זה מיפעל־קיט. על הג'בל נמצא גם מיבנה בלתי־גמור של תחנת־רכבל. הדרך המובילה אל ראש ההר היא צרה ומפותלת, ואחרי כל סופה יש־לפרוץ אותה מחדש.

שלא להתחלק על השלג הקפוא.

בכניסה לבסיס יש שער גדול מברזל, לירו עומד חייל ארוז בבגדים חמים. את הבסיס עצמו אין רואים. הוא קבור מתחת לאדמה, מתחת למעטה השלג. שם ישנה כמעט עיר שלמה.

הכניסה היא דרך חור קטן באדמה, מינהרה ה„מרופדת" בברזל גלי. יורדים פנימה לאט־לאט, על גבי שקי־חול רטובים וקרים. המטרים הראשונים של הכניסה מכוסים גם הם בשלג. „השלג חודר פנימה כמו אבק," הסביר אחד החיילים, ושיפשף את ידיו כדי לחממן.

„בזמן הסופה הגדולה שהיתה כאן בשבוע שעבר," אמר אחד הקצינים, „היו כל הפתחים מכוסים וסתומים לבניין. מין תערובת של ליזול בשירותים, חימום של סולה, מיטבח צבאי, מדים משומשים ושמן רובים.

חדרו של סא"ל אפי צנוע. שולחן־טי מסורתי במרכז. הקירות מכוסים במפות־קוד גדולות, עטופות ניילון ומסומנות בלורד בחיצים בצבעים שונים לכל הכיוונים. הקישוט היחידי הוא מגילת־העצמאות ווילון שמוט על חלון, שמאחוריו אין רואים דבר. הווילון עשוי משאריות של רשת־הסוואה או משהו דומה.

חדרי הקצינים קטנים. על רלת־העץ האפורה יש שלט, המכריז על תפקידו של הקצין. החדרים משמשים למישרד ולמגורים ביחד. בצד אחד של החדר המישרד, ובו שולחן, מפות ומכשירי־קשר, בצד השני מיטה דו־קר על כך־היד. כל הביקעה הלבנונית הענקית שטוחה למטה, מתוחמת ב־שרשרות הרים לבנים מושלגים. ממול, במיזרח, למרגלות החרמון הסורי, בשטח שאינו בשליטת ישראל, נראה כפר קטן ושליו, שבתיו צנועים. כפר ששמו מעורר צמרמורת בגופם של עשרות חיילים. כפר ששמו ייזכר ויירשם בגלל הדם הרב שנשפך לידו: סולטאן־יעקוב. אחד משלושה כפרים סמוכים זה לזה. שמותיהם של האחרים אינם ידועים ואינם חשובים.

בדרום אפשר לראות את אגם־קרעון, שבעונה זאת שיטחו עדיין מצומצם, ובעוד חודש־חודשיים, כש־תתחיל השמש להמיס הררי שלגים, יתמלא במים קרים, ורק הסכר יעצור אותם שם.

נהר הליטאני זורם לו בעליצות מצפון לדרום הביקעה, חוצה את האגם, וממשיך הלאה מערבה, לכיוון הים, מצפון לצור.

חמישה ימים לפני פיצוץ מכונית התופת בגבול חצה אותו צוות „העולם הזה" ומדווח על האווירה

בשלג, ואי־אפשר היה לצאת דרכם. אז היה צריך לעלות במדרגות ולצאת דרך הגג."

מהגג אפשר להבחין בשורת ברולים מזרקרים, ובמיבנה סמוך, בלתי־גמור. חברה צרפתית, שבעליה אופטימיים. התחילה לבנות במקום בית־מלון מפואר, ובצידו תחנת־רכבל משוכללת, כדי שעשירי־לבנון יוכלו לבוא בחורף לעשות סקי בתוך ארצם שלהם. המילי־חמה תפסה את המלון באמצע הבניה, תחנת־הרכבל שוממת ולבנה. במלון גרים עתה חיילי צה"ל.

מעבר למיבנים הבלתי־גמורים אפשר להבחין בנוף מרהיב, הפרוש כמו

„הדמעות התאדו"

מיסדרון ארוך מוביל אל חדרי הקצינים והמפקדים. על הקירות תלויים ציורים ותמונות.

ריח כבד, המזוהה עם בסיסים צבאיים, מקדם את פנינו בכניסה

שש־בש תחת השלג

שני מי־לואימ־ניקים מעבירים את זמנם הפנוי במישחק שש־בש.

הם נמצאים במיבנה הקבור כולו תחת השלג. חיילי־המילואים המשרתים במקום אינם יוצאים לחופשה, והם נמצאים שם עד לסיום שירות המילואים.

(המשך מעמוד 13)

מתית, שק־שינה, חגור צבאי, כמה שמיכות על מיזרן חשוף. הקירות, כמו בכל הבסיס המזוהר, הם מלבנים אפורות חשופות, ללא טיח. איש לא הספיק לטייח ולסייד את קירות חדרי בית־המלון הנטוש. חם בפנים, קצת מחניק, אין תנועת־אוויר צח מבחוץ, אין חלונות. וגם אם יש, מקפידים להשאיר אותם סגורים הרמטית, אחרת פשוט קופאים מקור.

חדרי החוגרים קצת פחות קומ־פקטיים. הם גרים 10 ו־20 בחדר, במיטות דו־קומתיות. מיזרנים צבאיים לכולם, שקי־שינה מפוך. אין סדינים, אין שמיכות, גם אין צורך בהם. חם מילואימניקים, הבאים לשרות של חודש. חודש שלם ללא חופשות. כך יותר בטוח, תחת לנסוע בדרכים המסוכנות של דרום־לבנון העויינת.

בגיזרה של ג'בל־ברוך אין כפרים. אין שיעים בשלג, וזה, אולי, המקום הבטוח ביותר בדרום־לבנון, אם בכלל יש מקום בטוח בלבנון. כאן בטוח ומנותק לחלוטין. מיבנה גדול, חיילים, נוף משגע ושלג. הרבה שלג וקור.

חייל אחר כתב על הקיר את רשימת היתרונות והחסרונות של ג'בל־ברוך, בכתב־יד קטן וצפוף:

„יתרונות: שק"ם, שרותים (אסלה), טלוויזיה (ולפעמים דידיאו), מיקלחות (כשאין סופה), עיתונים.

נשק אישי אבי איתן, סטודנט למתימטיקה, על מיטתו. השולחן שלפניו מונח נישקו האישי. הנשק צמוד אל כל חייל באשר ייל־ך. החיילים ישנים במיטות דו־קומתיות, בשקי־שינה.

חדר קצינים חדרי־הקצינים על ג'בל־ברוך משמשים גם למגורים וגם כמישרד. בפינת החדר מיטה דו־קומתית, עם מיזרונים ושקי־שינה צבאיים. בצד השני נמצא המישרד.

מאוד בתוך הבניין. בכל חדר ארובות מתכת הקשורות בתנור מרכזי גדול, המוסק בסולר.

חיילים שאינם בפעילות מיבצעית נמצאים בדרך כלל בחדרים. חלקם נחים על המיטות, קוראים עיתונים המגיעים טריים בכל יום — אם אין סופה, כמובן. אחרים עסוקים במישחקי שש־בש, או צופים במישחקים ומעודדים את השחקנים.

ליד כל מיטה ארון־מתכת צר וארוך. עליו ועל קירות־הבטון החשופים מבטאים החיילים את הירהורי־ליבם ושופכים את כעסם.

מילים שכתובות על אבן
הן תיקוות מיום אתמול.
אותיות שהדיו רושמת
הן דמעות סמוגות בחול.
המילים נמחקו,
התיקוות אבדו,
הדמעות התאדו,
ומה שנותר זאת האבן.

כך כתב אחד החיילים, שהמוזה שרתה עליו. חלק מן החיילים במיתקן שעל ג'בל־ברוך הם סדירים, חלקם

„חסרונות: שיעמום (נכתב באר־תיות־פוס גדולות), דיכאון, אוכל ורס"רים.

„בגלל הגובה של המקום," הסביר חייל אחר את סעיף הטלוויזיה ב־„יתרונות". „אנחנו קולטים את כל התחנות באיזור, אפילו את קפריסין." ישראל, לעומת זאת, לא נקלטת שם למעלה כל־כך טוב.

למבקר מבחוץ, שבא לכמה שעות, נראה הבסיס בג'בל־ברוך כמו אתר־נופש בהרי־האלפים. בהשוואה לאפ־שרויות האחרות בלבנון הקשה, הוא נראה כמעט כמו מקום אידיאלי. ה־חיילים, שחלקם מבלים שם חודשים ארוכים וקרים, לא תמיד חושבים כך.

אחד מהם הנציח את מחשבותיו על גבי ארון־הברזל האפור שליד מיטתו: „לג'בל קוראים ג'בל־ברוך, למרות שהוא ארור ומקולל. כל מי שמגיע לפה אחריי, עצור! אל תעשה זאת! תחשוב על המישפחה שלך בארץ! צה"ל לא שווה את זה!"

אבל על רוב הארונות והקירות נכתבו כתובות הרבה יותר בנא־

טלפון בלב השלג המצטבר, נותן אפשרות לחיילי המוצב להתקשר אל בתיהם בארץ.

ריקות, הנכנסות בבוקר פנימה, מעמיסות ציוד וחוזרות בערב בשיירות ארוכות בדרך החוצה, לארץ.

התנהלנו במשך שעה ארוכה אחרי שורת משאיות, ג'יפים קטנים וזריזים וציוד צבאי אחר, שעשה את דרכו החוצה לפני רדת החשיכה.

אי־שם, בדרך בין אגם־קרעון לשער־עגל, ליד בסיס סטרילי ומטופח של אנשי יוניפי"ל, עמד חייל נורווגי מצוחצח ומגוהץ, במדים כחלחלים, החזיק בידו פינקס גדול ועט, והשתדל לרשום במהירות את מיספרי המכוניות שחלפו באדישות על פניו. הוא ממשיך למלא את תפקידו לפי הספרים.

ימי־המילואים שלהם מרוכזים, לכן, בחורף. עד מילחמת־הלבנון שירתו בעיקר בהר־החרמון. מאז המילחמה הם מסייעים גם לבסיס שעל ג'בל־ברוך. הם זוכים ביחס מיוחד בבסיס עצמו, ואפשר לזהות אותם, בדרך כלל, משום שאינם לובשים את הדובון הצבאי הרגיל, אלא מעילים כחולים אמ־ריקאיים, בעלי ביטנה כתומה. הם האריסטוקרטים של המקום, והם מודעים לכך היטב.

אבנים מקפצות

ה חתולים הובילו אותנו לגיבעה סמוכה. שם, בעמדה, מוסתר כמעט כולו בשלג, עמד חייל בודד ועטוף, וצפה לכיוון מערב.

רונן, חייל בשירות סדיר, חודש וחצי בג'בל־ברוך, עמד בעמדה והסת־כל דרך מישקפת בנעשה מתחתיו. מן העמדה שלו אפשר לראות את הרי־השוף וביום בהיר, כשהראות טובה, אפשר כמעט לראות גם את ביירות.

בג'בל־ברוך אין מדברים על נסיגה. אי־אפשר לסגת כששקועים כל־כך עמוק בתוך שלג קפוא. „אנחנו נעמוד בלוח־הזמנים שהממשלה תקבע," אמר לנו סא"ל אפי. „בינתיים אין מה לדבר על פינוי במזג־אוויר כזה."

כשירדנו בחזרה לביקעה, שלחנו מבט אחרון אל הג'בל. מרחוק נראה הבסיס כמו ארמון קסום בתוך השלג. מידרונות תלולים לבנים חלקים, ללא עץ או שיח. מדי פעם אפשר להבחין באופן מפתיע בעיקבות בשלג הבתולי. עיקבות של משהו, או מישהו קל, שלא שקע עמוק בתוך הלבן הזוהר.

בבסיס שעל הג'בל התלבטו קשות באשר למקורן של עיקבות אלה. מישהו חמד לצון והחליט שהן עיקבות של איש־שלג מכושף, המסתובב בלילות שאחרי הסופה וכולו עטוי מיסתורין. גם לבעלי הדימיון הפרוע ביותר קשה היה להעלות על הדעת שאלה הן עיקבות של בני־אנוש כמונו. הן היו קלות וקטנות מדי, ומטפסות על רכסים תלולים וחלקים מדי. וכאמור: אין שיעים בשלג.

לבסוף, אחרי בריקות מקיפות ומחקרים מעמיקים, הגיעו כל הנוגעים בדבר למסקנה הפשוטה שאלה הן

ח תולים בשלג

יילים אלה, למורי קרבות. קור וסופות. התהלכו כשהם לבושים במדים קלים ובמעיל דק בלבד. זה היה יום־שמש, אומנם, אך בעוד שאנחנו קופאים מקור וארזים במיטב ה־סוודרים והצעיפים, הפגינו אלה אדי־שות קלילה, כאילו נולדו לפחות על פיסגת ההימלאיה.

לידם תימרנו במיקצועיות ובגמי־שות שני כלי־רכב מוזרים, שגלגליהם שרשרות רכות ורחבות וגופם מתכת וחלונות ענקיים. הגוף היה פעם צבוע אדום עליז. הצבע המקורי גורד, ובעת הוא לבן עם כתמים אדומים, כדי שלא יבלוט בשלג. מלפנים יש להם כף־דחפור ענקית, ומאחור מכבש קטן צהוב.

אלה הם „חתולי־השלג", והם כלי־הרכב היחידים המשמשים את היחידה בזמן סופה. הם הפורצים את הדרך בשלג, והם המביאים את ה־אספקה, כשכלי־רכב גדולים אחרים אינם יכולים להגיע. את חתולי־השלג, הנקראים כך אולי בגלל צורתם המיוחדת, המזכירה קצת את פניו של חתול, מפעילה יחידה קטנה ומיומנת של חיילי־מילואים, הנקראים אלפי־ניסטים.

אלה בדרך־כלל יוצאי יחידות קרביות, שעברו הכשרה מיוחדת לשלגים ולטיפוס־הרים בשלג. הם מצויידים בכל הדרוש כדי לנוע בשלג, ובכלל זה בבגדים מיוחדים, דקר לטיפוס הרים, את, יתדות ומיג־לשי־סקי. הם התיקווה האחרונה של כל החיילים המשרתים בבסיס, בזמן שיש סופה והמקום מנותק.

ימים אחרונים בסיס צה"ל על גדות רכס־הרים מושלג, הנמצא מערבית לאגם. בבסיס אגם קרעון. ברקע נראה זה של צה"ל, הנמצא בביקעה, כבר התחיל הפינוי. המשאיות באות ריקות מן הארץ, מעמיסות את הציוד עד אפס מקום וחוזרות מלאות ארצה.

עיקבות של אבנים, או גושי־שלג, שקיפצו להם בזמן רוח או סערה על גבי המעטה הלבן.

ירדנו מהג'בל הקפוא, כמו אל ארץ אחרת, של נחלים זורמים ואגם מלאכותי.

שם, בבסיס שעל גדות אגם־קרעון, נמשך הפינוי בקצב מהיר. משאיות

גם בערב הומה שער־עגל, המקום שבו התפוצצה כמה ימים אחרי־כן מכונית התופת. שורות ארוכות של משאיות מלאות וכלי־רכב צבאיים אחרים עומדות בתור, מחכות לצאת, לעבור את הגבול לתוך הארץ. יחידה של אנשי המישטרה הצבאית בודקת ביסודיות כל רכב וטנק.

מפני שהוא נמצא שם

הצטרפתי השבוע כנהג לכתבת הצבאית שלנו, שעלתה להר־ברוך.

מדוע?

כפי שענה אדמונד הילארי, האיש הראשון שהגיע לפיסגת הר־אוורסט, כאשר נשאל מדוע עשה זאת: „מפני שהוא נמצא שם!"

ביום הרביעי של המילחמה גנבתי את הגבול במקום איקס והגעתי עד למבואות צידון, בשעה שראשוני החיילים החלו חוצים את העיר הבלתי־כבושה. אחר־כך הייתי כמה פעמים בלבנון, בחברת חברי־המערכת שסיקרו את המילחמה. היינו האזרחים הישראליים הראשונים שהגיעו לג'בייל (ביבלוס) בדרך לטריפולי, היינו הצוות היחידי שעבר בימי המצור מנמל־התעופה עד נמל־הים לכל אורך החזית, היינו הצוות היחידי שחצה את הקווים למערב ביירות. ביקרנו כמה פעמים במחנות־הפליטים. היינו הישראלים היחידים שביקרו בצברה ושאתילא לפני הטבח. טבלנו במימי ג'וניה, הגענו בכביש ביירות־דמשק עד לשטח־ההפקר, עמדנו על גג בנמל־ביירות כאשר יצאו משם כוחות אש"ף.

הגיזרה המיזרחית היתה חסרה לי. לא הייתי בה קורם לכן. עכשיו נסעתי לאורך אגם קרעון. יתכן שהיינו הישראלים היחידים שהיו גם בג'בייל וגם בהר־ברוך.

מדוע זה היה חשוב לי? השבוע הצגתי את השאלה הזאת גם לעצמי.

כעיתונאי רציתי לראות. יום אחד „בשטח" שווה יותר מקריאת מאה ספרים ואלף מאמרים. כדי להבין צריכים לראות, להכיר את האנשים, לראות את פניהם, להקשיב לדיבריהם — אם הם שיעים פשוטים בכפר נידח ליד נבטיה, אנשי־פלאנגות במיסעדה במיזרח־ביירות או מפקדי פת"ח במערב־ביירות. צריכים לדבר עם חיילי צה"ל, מפקד־חטיבה וסגן־טוראי.

כדי להבין צריכים לראות את הנוף, לנשום את האוויר, לשתות את העפר.

כאלף שעות של שיחות בישראל על לבנון למדתי פחות מאשר בחמש דקות על ספינת־שעשועים קטנה בנמל ג'וניה, מפי ידיד מארוני שהיכרתי זה עתה על המזח. הוא הכיר את פניי מתמונה שראה בשבועון צרפתי, ועמד על כך שאשתה עימו בירה. הוא לימד אותי את כל התורה על רגל אחת, כאשר אמר: „הזמנו את הפלסטינים לארצנו. הם הפכו לכובשים ולמדנו לשנוא אותם. קראנו לסורים כדי שיגרשו את הפלסטינים. הם הפכו לכובשים ולמדנו לשנוא אותם. קראנו לכם כדי שתגרשו את הפלסטינים והסורים. אם תעשו זאת ותישארו במשך שבוע, נאהב אתכם. אם תישארו יותר משבוע, נשנא אתכם כפי שאנחנו שונאים את הפלסטינים והסורים."

בעמדה בחזית ביירות, שתיתי ערק עם קצין של צבא־לבנון, שלא הראה שום חשק ללוות אותנו למקום שבו יורים. הוא היה החבר הכי טוב של סרן ישראלי נחמד, שפיקד על הכוח במקום. יתכן שהשבוע, על גדת הליטאני, ירה אותו קצין על אותו סרן.

למדתי. למדתי הרבה. אך האם היתה זאת באמת הסיבה היחידה, שדחפה אותי להצטרף שוב ושוב לצוותות שיצאו לסיורים בלבנון?

אילו הייתי מחטט בליבי, יתכן שהייתי מוצא עוד סיבה. התנגדתי למילחמה זו מן השניה הראשונה, ועוד הרבה לפני כן. יתכן שרציתי להתחלק עם החיילים לפחות באופן סימלי בטיפ־טיפה מן הסכנה, שעברה עליהם במילחמה זו, כדי שהביקורת לא תהיה מרחוק, ולא תהיה מנוכרת ומופשטת.

ואולי עוד סיבה. אני אוהב להימצא בחברת חיילי צה"ל, ביחוד חיילי היחידות הקרביות. זהו עדיין החלק היותר טוב (וגם הפחות לאומני, כך נדמה לי) של עם־ישראל.

ואולי כל אלה אינם אלא תירוצים. אולי הסיבה האמיתית היא שפשוט התאהבתי בארץ המקוללת הזאת, הארץ היפהפיה, האורה, המרהיבה, הטראגית.

יתכן שזה היה הביקור האחרון שלי בלבנון כאזרח של מדינה כובשת. אני מקווה לחזור לשם כתייר, בבוא היום, כאשר ישכון השלום במרחב. יום אחרי השלום אטלפן לביירות ואזמין חדר במלון שעל הר־ברוך.

אנשי הג'בל הלבן

יש משהו באוויר של הר גבוה, המשחרר אותך מכבלי העולם הזה והמקרב אותך לשמיים, תרתי משמע.

ג'בל־ברוך אינו יוצא מכלל זה. להיפך. זהו אי לבן בים המזוהם של המילחמה. אין אוכלוסיה. אין כמעט חריגות. הבעיות המצפוניות הנוראות, שהן נחלת החיילים המיסכנים למטה, בכפרי השיעים, אינן מגיעות למרומים נעלים אלה.

הסתכלתי בנוף הנהדר — החרמון ממול, בכל הדרו הלבן; אגם קרעון למטה, בציקעה המרהיבה; ובצד השני, במרחקים, עאליי והרי הצפון.

„אילו נגזר עליי לשרת במילואים בלבנון, הייתי בוחר במקום הזה," אמרתי לעצמי ונשמתי אל תוך ריאותיי את האוויר הקר, הצח.

כעבור כמה דקות, כאשר ישבתי בחדר־האוכל של המוצב ושוחחתי עם החיילים, הופתעתי שלא היו שותפים לדיעה זו. אנשי הג'בל הלבן אינם אוהבים את הג'בל הלבן. הוא רחוק מדי, מנותק מדי בימי־סופה. קשה להגיע ממנו הביתה.

נדמה לי שזוהי תכונה מיוחדת של צה"ל, המבדילה בינו ובין כל צבא אחר בעולם.

חייל המתגייס לצבא ארצות־הברית יודע שישלחו אותו לגרמניה או להאוואי. הוא ישמח אם יראה את הוריו אחת לכמה חודשים. האימפריה הבריטית מתה, אך חייל בריטי יכול למצוא את עצמו בגרמניה, בהונג־קונג או בגיברלטר, רחוק מהבית. חייל צרפתי יכול בכל עת להישלח לצ'אד או לקאלדוניה החדשה, ולא יחזור משם אלא אחרי חודשים רבים.

כשיש מילחמה, כמו בווייט־נאם, שקועים בה החיילים במשך שנים. אין הם יכולים להגיע הביתה, וגם לא לטלפן לאבא־אמא. ההורים אינם מצפים כלל לשמוע מהם אלא לעיתים מזדמנות.

צה"ל עוצב על־ידי נסיבות אחרות. הארץ קטנה, וגם כאשר נשלח צה"ל להילחם בנכר, הזירה קרובה מאוד. בימי שלום מגיע החייל כל כמה ימים הביתה, וגם בימי מילחמה הוא מסתדר. ואם אינו יכול להגיע לביתו, הוא יכול לטלפן. צה"ל דואג לכך.

„כאשר אנחנו מסתערים," העיר באוזניי אחד הקצינים, בזילזול־מה, „הטלפון רק אחרינו. הוא מגיע עוד לפני האספקה, כך שהחיילים יוכלו לטלפן מהר הביתה."

בג'בל־ברוך, כאשר החיילים מנותקים במשך כמה שבועות

בגלל מחסום־השלג, הם מרגישים בניתוק זה בצורה חריפה. הם מקללים את השלג, ואת הג'בל. נדמה לי שהם סובלים מן הניתוק הרבה יותר מאשר מן הקור המקפיא. ומי שמגוייסים לשרות־מילואים בפעם השניה והשלישית תוך זמן קצר, בגלל מיומנותם המיוחדת, סובלים גם מניתוקם מעיסקיהם וממקום־עבודתם.

לאופי זה של צה"ל יש השלכות על מילחמות־ישראל ועל האסטראטגיה הלאומית. נדמה לי שמעולם לא חקרו היבט זה כראוי. צבא שזהו אופיו אינו יכול לנהל מילחמות „ישׁ־ברירה", ובוודאי לא מילחמות ישׁ־ברירה הנמשכות יותר מכמה ימים. אין זה צבא המסוגל להחזיק באימפריה, ולוא גם קטנה.

כדי לכבוש אימפריה ולהחזיק בה דרוש צבא שכיר ומיקצועי, שאנשיו מתנתקים מן הבית והפרנסה האזרחית.

לנו, ברוך השם, אין צבא כזה. לכן — שוב ברוך השם — אין צה"ל בנוי למילחמה־של־אלף־ימים, וגם לא לאיוש מעוזים מנותקים במרחקים.

אסטראטג שאינו מבין זאת, ושאינו לוקח זאת מראש בחשבון בבואו להכין את תוכניותיו הוא אסטראטג טיפש. כי האסטרטגיה היא חלק מן המהות הלאומית ומן האופי של הצבא.

אולי כראי שאחד החוקרים הצבאיים, העוסקים בציטוטים

קאריקטורה של דידי וצילה מנוסי ב.ידיעות אחרונות"

מניירות, יתפנה לעלות להר־ברוך ולשוחח עם האנשים. האוויר הצח ירענן את מחשבתו, והוא יוכל לערוך מחקר פסיכולוגי־אסטראטגי מאלף על נושא זה.

מכיוון שלא נותר הרבה זמן, כראי לו למהר.

ההבדל הקטן

כמה מחשבות שחלפו בראשי בדרך מג'בל־ברוך הביתה:

מילחמת־הלבנון לא היתה המילחמה המטופשת הראשונה בתולדות ישראל. מילחמת־סיני, באוקטובר 1956, קדמה לה ב־26 שנים.

לא נעים להשוות. יש ייחוד למשולש בגין־שרון־דפול. איך אפשר להשוותו למשולש בן־גוריון־דיין־פרס? איך אפשר להשוות את הליכוד של 1982 למפא"י של 1956?

אפשר.

מילחמת־סיני היתה מילחמה של „יש ברירה". היא תוכננה זמן רב מראש, והיתה כל־כולה מילחמה התקפית, שלא קדמה לה שום פרובוקציה אמיתית. „פעולות־הגמול" של משה דיין הכשירו את הקרקע למילחמה זו, כשם שההפצצות של אריאל שרון הכשירו את הקרקע למילחמת־הלבנון. ההנהגה הבן־גוריונית היתה אומנם מתוחכמת יותר, והעולם האמין לסיפור על הצבא המצרי האדיר הזומם לכלותנו בכל רגע. ב־1982 כבר לא היו קונים לסחורה הזאת.

ב־1956 נשלח צה"ל „לבער את קיני הפידאין", כשם שנשלח ב־1982 „להרוס את תשתית המחבלים". זה וגם זה היו שקרים. שתי המילחמות נועדו למטרות אחרות. אלא שב־1956 היה הציבור הישראלי מוכן יותר להאמין.

המטרה האמיתית היתה בשני המיקרים „לכונן סדר חדש" בארץ ערבית שכנה. בן־גוריון האמין ב־1956 לסיפורים הבריטיים אודות האופוזיציה המצרית הגדולה והעצומה, המוכנה להפיל בכל רגע את שילטונו של גמאל עבד־אל־נאצר, אם אך יספוג מהלומה. על סמך הנחה זו נרקמה הקנוניה הבריטית־צרפתית־ישראלית.

זה היה רעיון מטופש, שנבע מן הבוז התהומי לערבים. ההגיון הפשוט אומר ששום עם אינו מחליף את הנהגתו כאשר הוא מותקף על־ידי אויביו. להיפך. האינסטינקט הטיבעי במיקרה זה הוא להתלכד סביב ההנהגה המותקפת. אבל אצלנו חושבים כי מה שנכון לגבי כל האדם אינו נכון לגבי הערבים. מפני שהערבים הם...

התוצאה היתה, כמובן, הפוכה. עבד־אל־נאצר, שצבאו הושמד בין המלחציים של צה"ל והפלישה הבריטית־צרפתית, הפך גיבור העם המצרי והעולם הערבי, ועד 1967 שלט בכיפה כאליל כל־יכול. לא היה שום קשר בין התוכניות הנאיביות של בן־גוריון והנערים שהסתודדו סביבו ובין התוצאה מחוייבת־המציאות.

אגב, גם אילו הצליחה המזימה, ועבד־אל־נאצר היה נופל, היה הדבר מתנקם בישראל. ממשלה מצרית חדשה, שהיתה קמה בעזרת הכידונים של בריטניה וצרפת, שתי המעצמות הקולוניאליות השנואות, היתה צריכה לצאת מגידרה כדי להוכיח שהיא לאומית וכשרה, ועל כן היתה פונה בהכרח נגד ישראל. יום אחרי המילחמה היתה נוצרת חזית בריטית־צרפתית־מצרית נגד ישראל הפולשת.

כך בדיוק קרה ל„סדר החדש" של שרון בלבנון. יום אחרי בחירת באשיר אל־ג'מייל, הוא נטש את ישראל. אלמלא נרצח, היה מתנהג כפי שמתנהג עכשיו אחיו אמין, ובגלל אותן הסיבות.

גם מבחינה צבאית, היתה מילחמת־סיני בזיון, בדיוק כמו מילחמת־הלבנון. יש דמיון מפתיע בין קרב־המיתלה של אריאל שרון וקרב סולטאן־יעקוב — של אותו שרון. כבר למחרת המילחמה ב־1956, בשעה שישראל התמוגגה בשיכרון־הניצחון, ישבו אנשי־המחקר של כמה צבאות וניתחו את מהלכי המילחמה. מסקנתם האחידה היתה שצה"ל, בהנהגת דיין, עשה את כל השגיאות האפשריות. כמה ימים אחרי המילחמה כבר אמר לי זאת ישראל בר, שהיה אז יועצו הצבאי של בן־גוריון, בטרם הגיע לאן שהגיע.

אולם בישראל של אז הדבר לא הורגש. קל היה לטשטש את הבזיונות. מפני שהצבא המצרי נעלם. כאשר נחתו הצרפתים והבריטים בעורפו, לא היתה לו ברירה אלא להימלט על נפשו, וכך נולדו הסיפורים על הנעליים הנטושות בלב המידבר.

ההבדל האמיתי בין אז והיום טמון דווקא בהמשך. בן־גוריון תפס מייד ששגה. למחרת הניצחון, כאשר נמסר לו האולטימטום האמריקאי־סובייטי, קיבל לברו את ההחלטה לסגת — לסגת מייד ולגמרי. ומכיוון שהיה מנהיג אמיתי, לא היה לו רק אומץ־הלב להחליט, אלא גם הכוח לבצע.

כיום אין מנהיג ואין הנהגה. היו דרושות שנתיים וחצי כדי להחליט על נסיגה, וגם עכשיו אין איש המסוגל לבצע נסיגה מיידית, מוחלטת ונקיה. לכן אנחנו שקועים עדיין בבוץ של לבנון מזה 1000 ימים ויותר, ולא שקענו בחולות של סיני.

זהו ההבדל הקטן.

פגישה עם האושר

זכיתי השבוע לראות את האושר.

זה היה ברחוב בקריית־שמונה. יומיים לפני פורים.

האושר לבש צורה של ילדה בת שלוש או ארבע, שהלבישוה בשימלה לבנה מבהיקה של כלה והינומה לראשה.

אמה הלכה לפניה והאיצה בה למהר. הן היו כמובן בדרכן למסיבת־פורים בגן.

איך להגדיר את הבעת־פניה של הילדה? היא קרנה מאושר, כל תנועותיה אמרו אושר. היא היתה התגלמות האושר.

יתכן שלעולם־לעולם לא תגיע שוב לאושר כה פשוט, תמים ושלם.

אנשים

מדוע שמח הח"כ לשעבר על מעצרה של אשת השר בהווה, ואיך הגיעו הפיתות למיסעדה הסינית

■ הלשונות הרעות במיזנון הכנסת לחשו כי **רענן נעים**, שהיה ח"כ העבודה, שמח מאוד על מעצרה וחקירתה במישטרה של **שרה**, אשתו של שר־החקלאות **אריק נחמקין**, בחשד לזיוף מיכסות בלולי נהלל. בין נחמקין ונעים, בן מר שב רמות־השבים, קיים סיכסוך ישן, על רקע הדחתו של נעים מהרשימה לכנסת. השמועות סיפרו, שכאשר דווח ברדיו על חקירתה של שרה עם עוד 17 מושבניקים, עלה נעים על גג ביתו ואמר: „יש אלוהים!" כשבא השבוע נעים לכנסת, הוא נשאל אם יש אמת בשמועות הזדוניות. נעים לא התבייש: „בסך הכל אמרתי — ,מה רבו מעשיך אלוהים!'"

■ כך חולפת לה תהילת עולם. **מנחם סבידור**, שהיה לית, לכינוס פוליטי. בפגישה שקיימו השרים **אברהם** („אבר־ש"ה") **שריר ומשה ניסים**, למען איחוד הליכוד, ביום השל־שי האחרון, נשא אלבין נאום נמלץ בעד ההתמזגות עם חרות.

■ ברוח התקופה, מי שלקח על עצמו להנחות את הערב היה **אברהם בין**, ח"כ ליברלים לשעבר, כיום ראש מחלקת הנוער והחלוץ בסוכנות היהו־דית. בעבר היה מהמתנגדים התקיפים ביותר לאיחוד.

■ היהלומנים מחזיקים אצ־עות לחברם **יוסף טיליב** ומאחלים לו שיחלים מהתקף־הלב שבו לקה. טיליב, ראש אגודת קידום — המאגדת 600 תעשיינים קטנים בענף, המרר כזים בבורסה הקטנה — ביקר השבוע במיפעלו בירושלים, שם

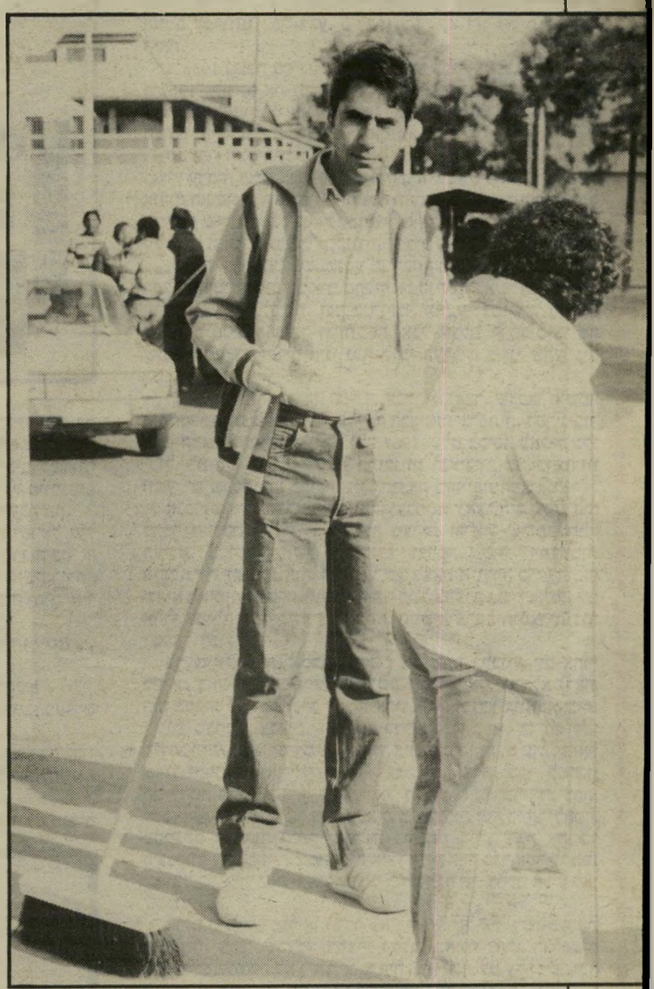

רפי הוכמן ראש עיריית אילת יוצא לנקות בעצמו את רחובות העיר הדרומית. הוכמן הדינמי החליט לתת שיעור לדוגמה באזרחות לתושבי העיר. הממתינים בציפיה רבה להפיכת העיר לאיזור סחר חופשי. הוכמן הסביר, שהצעד הראשון להצלחת הרעיון הוא ניקיון כללי של הרחובות.

יושב־ראש הכנסת, בא השבוע בלווייתו בתו, **ענת**, ובעלה, לפתיחת מלון בהרצליה. פולי־טיקאים רבים ואנשי־תיקשורת נכחו שם, אך התעלמו ממנו.

■ לקראת סוף הערב הופיע ראש־העיריה, **אלי לנדאו**. הפ־ליט לעברו מי שהיה מנכ"ל הטלוויזיה, **טוביה סער**: „מה? הפעם הוא הגיע בלי מטאטא" לנדאו נוהג להעניק לאורחיו נכבדים בעירו כלי־עבודה או מכשירי־ניקוי.

■ אחרי היעדרות ארוכה שב איש־העסקים **מיכאל** („מיקי") **אלבין** לבניין המיפלגה הליכו־

אברהם שפירא זכה לכבוד גדול בתיאטרון העי־רוני חיפה. קתרינה האנט, התיפ־אורנית של המחזה „טרטיף", שיועלה שם בקרוב, הכינה מסכה בדמותו של ח"כ אגודת־ישראל והשטיחן הלאומי. דמותו של שפירא תהיה אחת הדמויות בקומדיה, שחזרותיה נערכות עתה.

קרס והובהל ליחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים שערי צדק. באחרונה פקדו התקפי־לב כמה וכמה יהלומנים, וכמה מהם אף מתו כתוצאה מכך. ביניהם **בצלאל דייגי**, מגדולי הענף, **ומרדכי נועם**, לשעבר נשיא הבורסה.

■ מזכ"ל הסתדרות המורים, **יצחק** („איציק") **ולבר**, החליט: נאה דורש נאה מקיים. במיסגרת הקיצוצים שאותם הוא כפה על בית הסתדרות המורים, הוא קיצץ בתקציב ההוצאות של עצ־מו. כל מי שרוצה לסעוד איתו, מוזמן למיזנון בית הסתדרות המורים. ולבר הודיע שהוא לא יארח איש מחוץ לבניין.

■ **גידעון בן־ישראל**, ח־בר הוועדה־המרכזת, הפעיל את כל כוח־השפעתו כדי להיות מרכז המטה של המערך בבחירות הקרבות להסתדרות. לצערו הרב, ילקח ממנו התפקיד ויימסר **לנחום סמה**, ראש האגף לתרבות בוועד־הפועל. פסה שב מביקור מישפחתי בברזיל, ובדר־כו ארצה השתתף אפילו בישיבה של האינטרנציונל הסוציאליסטי באירופה. מזכ"ל ההסתדרות **ישראל קיסר** החליט על החילופין אחרי שהגיע למסקנה, שאותה ביטא בישיבות פנימיות, כי דיווחיו של בן־ישראל אינם קרובים כל־כך למציאות.

■ **דורון תבורי**, שחקן התיאטרון העירוני החיפאי, ינגן על חליל צד במחזה טרטיף, שיועלה בקרוב בצפון. לתבורי יהיה זה כלי־הנגינה הרביעי, שעליו למד לנגן במהלך הופ־עותיו בתיאטרון. לפני עליית המחזה נפש יהודי, הוא למד לנגן על פסנתר, ובהצגה ביצע זאת בצורה טובה מאוד. במחזה הקיצו ורננו הוא ניגן במפר־חית־פה. לקראת המחזה גטו הוא למד לנגן על סקסופון, בעזרתו של **יוני רכטר**, ובטרטיף, הוא יופיע לצד השחקן **יוסוף אבו־ורדה**, שינגן על עוד.

■ **דליה שימקו**, חברתו של תבורי במחזה נפש יהודי, תבוא ארצה מלונדון, שם היא לומדת תיאטרון, כדי להשתתף בהצגות־פרידה של מחזה זה ושל גטו, ערב יציאת התיאטרון לפסטיבל־ברלין. מאז ששימקו עזבה את הארץ, לא הועלה המחזה כלל. לשני מחזותיו אלה של **יהושע סובול**, יש ציפיה רבה בפסטיבל.

■ איזה מישלוח מנות קיבל השר **חיים בר־לב** לכבוד חג־הפורים? במשיכת־יתר, התוכ־נית הסאטירית של קול־ישראל, הועלה רעיון שהוא קיבל דוח על איטיות מופרזת.

■ מבשלת מפתיעה נמצאת בשבתות במיטבח המועדון החדש של **דודו טופז**. זוהי **מרגלית טמיר**, אמו של עורך־הדין **אלי טמיר**, חברה של הזמרת **אילנית**. מרגלית מבשלת באותה המיזמנות גם חמין וגם קוסקוס.

■ ביום ראשון בעוד שבר־עיים ייערך, בפעם הראשונה, ערב מיוחד ללא עשן. כל המשתתפים, המעשנים בדרך־כלל, יתבקשו שלא להצית סיגריה באותה מסיבה, ששר־הבריאות **מרדכי** („מוטה") **גור** מיהר לתת לה את חסותו. המר־עדון שנבחר הוא של **דודו דור**, אשר פתח אותו רק באחרונה, ברחוב בן־יהודה בתל־אביב. דור זכה בכבוד, כי הוא אינו מעשן.

■ מי שלא היתה מופתעת מיוזמת נשיא מצריים, **חוסני מובארק**, היא האסטרולוגית מרים תמיר. לפני חודש וחצי היא התראיינה בתחנת הרדיו הניר־יורקית כאן ישראל, ולשאלת המראיינת, ובעלת התחנה **עיינה איילון**, היא אמרה כי **שימעון פרס** יפתיע וייצור כימיה עם הנשיא המצרי. ברכה ארצה שמעה במטוס על בואו של השליח המצרי לירושלים.

■ שחקני קבוצת הכדורגל של הפועל פתח־תיקווה התאספו במיסעדה סינית בצפון תל־אביב

נתן דטנר מגלם תפקיד של כתב העולם הזה **בסירטו** החדש של חיים טופול רומן בהמשכים. **הסצינה** שבה צולם דטנר מתרחשת בוועידת מיפלגת־העבודה, בשנת 1977, שבה נבחר יצחק רבין לעמוד בראש הרשימה לבחירות. אחרי־כן אולץ לפרוש, בגלל חשיפת חשבון הדולרים שלו בארצות־הברית. ואת מקומו תפס שימעון פרס, שהובס בבחירות המהפך. בסצינה זו, מסקר דטנר עבור העולם הזה את ההצבעה בהיכל־התרבות.

פנינה רוזנבלום בחולצה חושפנית וחצאית קצרה, יושבת על רגלו של חברה הצמוד, יובל לוי (למעלה, מימין). איש אל על ברוך לוי מרים את שולי השימלה הקצרה של מאמנת־הספורט שוש אלוני, אחותה של הזמרת מירי אלוני (למעלה, משמאל). ח"כ חרות הג'ינג'י מיכה רייסר, שבא למסיבה עם חברה חדשה, חובש לראשו כובע־בוקרים מלבד (למטה, מימין). שייקה ולידיה אופיר מחופשים ברוח המיזרח (למטה, משמאל). אלה כמה מהתמונות שקלטה המצלמה במסיבות־פורים, שנערכו בתל־אביב.

לארוחה כרת־זכרין. השחקנים, בראשותו של מנהל־הקבוצה, **גיורא שמיגל**, נהנו מאוד מהאוכל, אם כי לכמה מהם חסרו רווקא פיתות על השולחן. כששמעה אחת מבעלות המיסעדה סוקי יאקי, **לאה סלומון**, על הבקשה המוזרה, היא לא היססה והחליטה להפתיע את האורחים. היא יצאה לרחוב יר־מיהו הסמוך למיסעדתה, והביאה לשחקנים פיתות טריות מאחד מדלפקי החמוס שם.

■ במיסעדה הסינית 13 שותפים, 12 גברים זרים וישר־אלית אחת, הלא היא סלומון. הגברים הם כולם תאים מבנקוק, העובדים במיסעדה.

■ בשבת בילה הפרופסור **שבח ויים** בדרכי החיפאי בכדורגל בין הפועל ומכבי. להפתעתו גילה שכמה מחבריו, אשר באו עימו למיגרש העוב־דים במיפלגה או בחברת־העובדים, תומכים דווקא במכבי המקומית. כשליבו טוב עליו, אמר ח"כ העבודה לחבריו: "דבר ראשון שאני עושה ביום הראשון בבוקר הוא לקחת את כולכם לבית ברל לחינוך מחדש!" בסופו של דבר הסתיים המישחק בתיקו. וייס וחבריו לא יצאו מסוכסכים מהמיגרש.

■ הקבלן ואיש־העסקים ה־טברייני **יאיר ובמן** קיבל את אורחיו במסיבת־פורים. שערך בחווילתו, בהופעה פורימית של ממש. הוא היה לבוש בשימלה פרסית עתיקה, שאותה רכש בביקור באיראן לפני כמה שנים. חוגגת אחרת, שהפתיעה בתח־פושתה, היתה **שרה בריגר־סגל**, אשתו של **שעיה סגל**, כתב מעריב בעיר הצפונית. היא באה לבושה בבגדי־כלה. אותם היא שומרת מאז חתונתה.

■ בתחילת השבוע, בדיון שנערך בתל־אביב, תחת הכות־רת: "מי מפחד מסוציאליזם?", ישבו על הבימה **מוקי צור** מהתק"ם, **נחום פסה**, ראש־המחלקה לחינוך ולתרבות בור־ עד־הפועל, גם הוא חבר קיבוץ, **ומאשה לובלסקי**, מזכ"לית נעמת. הם ישבו אל מול מיק־רופון אחד בלבד, וכל משתתף, עם סיום דבריו, היה צריך להעביר את המיקרופון לרעהו. לובלסקי הסבירה מייד מהו ההבדל בין סוציאליזם וקפיטא־ליזם. לדבריה, במישטר קפיטלי־סטי, יש צורך שלכל אחד יהיה מיקרופון, ואילו במישטר סוציא־ליסטי, שבו יש חלוקה צודקת, משתמשים שלושה באותו המיק־רופון.

■ איך מציגה **גרטי שם־טוב** את בעלה, **ויקטור**, לפני מי שאינו מכירו? היא אומרת על ח"כ מפ"ם בן ה־70: "הכירו את הבעל שם טוב!"

■ ראש עיריית תל־אביב **שלמה** ("צ'ק") **להט** מקווה להישאר בתפקידו לנצח. השבוע הוא אפילו דיבר על כך בפומבי. בקבלת־פנים שנערכה בלישכ־תו, לבאים מחו"ל למרתון תל־אביב. החמישי, שנערך בפורים, נשא ברכות המנצח **זאק שארבנל**. "אני מקווה להגיע הנה עוד הרבה פעמים," אמר האורח. "אני מקווה שבכל פעם שתבוא לכאן, תימצא תמיד אותו ראש עיריה," הגיב צ'ק' בחיוך.

■ המלואי האילתי **גבי בן־זאב** לא העלה על דעתו, שהוא ייקח חלק בתהליך "חזרה בתשובה" של אחד מעובדיו לש־עבר. לפני שבועיים הוא קיבל מעטפה ובתוכה עשרת אלפים שקל. במעטפה הוא מצא מיכתב של קופאי, שעבר אצלו לפני שנתיים. לדבריו, הוא גנב אז 2500 שקל, אך באחרונה הוא חזר בתשובה ומצפונו ייסר אותו על המעשה. הוא חישב ומצא שהגניבה שווה כיום פי ארבעה. שלח את הסכום וביקש את סליחת המלונאי. בן־זאב חשב שבוודאי הסתיימה הפרשה. אך בימים הבאים, כמעט מדי ערב, חיפשו אותו בטלפון מישיבה ידועה בירושלים. לבסוף הוא שוחח עם הרב שביקש אותו, וזה הסביר במפגיע, שללא סליחה מפורשת של בן־זאב לא יכופר לצעיר. בן־זאב נאלץ להרגיעו ולהבטיחו שהוא סלח.

■ סגן ראש־הממשלה **דויד לוי**, אירח במוצאי־שבת ח"כים מהליכוד וחברי חרות מעירו, במסיבה שערך באולמי הרצל בבית־שאן, בשיתוף עם צעירי חרות. מי שהפתיעה שם, היתה **זהבה**, אחת מכלותיו, שכבשה בהופעתה את לב־הקהל. כשלוי עלה לברך, הוא אמר לה: "כלה יפה כזו, עם כישרונות כאלה — שתעשה יום־יום שמח בבית, כפי שהיא עשתה כאן."

■ בין אורחיו של לוי נראו כמה הפתעות. **מיכאל דקל**, מראשי מחנהו של **יצחק שמיר**, ואלי לנדאו, מאנשיו של **אריאל שרון**, התחככו בח"כי חרות אחרים, מאנשי לוי. אפילו ליברל אחד לרפואה בלט שם — **אריאל ויינשטיין**, ששב ביום החמישי ארצה משבועיים של הרצאות באר־צות־הברית.

■ תגובת כמה משרי־הממ־שלה על יוזמת השלום המצרית החדשה הזכירה ל**מרדכי ויר־שובסקי**, ח"כ שינוי, את הסי־פור על הגבר המזדקן, המחזר אחרי נערה צעירה. וההוושש מאוד שמא היא חלילה תיענה לחיזוריו.

■ 200 כרטיסים למופע שלו, אמצע הדרך. תרם הזמר **יהו־רם גאון** לבית־החולים הירו־שלמי מישגב לדך. סכום הת־רומה הוא ארבעה מיליון שק־לים, והיא תתבסס על מכירת כרטיסים במחיר 20 אלף שקל האחד, למופע החגיגי שיהיה במוצאי השבת הבאה בבנייני האומה. לגאון יש יחס מיוחד לבית־החולים, החוגג 130 שנה להיווסדו. הוא נולד שם. כמו־גם שני ילדיו.

■ ח"כ יחד **בנימין בן־אליעזר**, שרבק בו הכינוי פו־אד, מבקש לשנות את שמו. כשעלה מעיראק והתחנך בקי־בוץ סאסא, שינו את שמו הפרטי, ותחת פואד קראו לו בנימין. הוא מבקש שיקראו לו בשמו הקודם: פואד בן אליעזר.

פסוקי השבוע

● **ח"כ התחיה רפאל (רפול) איתן**: "הסכמי שלום הם שטויות. כל המילחמות בער־לם פרצו דרך הסכמי שלום חד־זיים. מצד שני, היעדרו של חוזה לא היה ולא יהיה עילה למילחמה."

● **הזמר היהודי קנדי לנרד כהן**, על מילחמת לבנון: "זו היתה הוויית־נאם שלכם, ואני מאמין שהמצע הזה לא יחזור להגליד."

● **הזמר־בדרן דני סנ־דרסון**: "החלטתי להישאר ילד, ומבחינת הגובה גם הצלחתי."

נוער

כוכבת בת 14

מצפון תל־אביב לטלוויזיה ולסרטים

הופעה קצרה אחת בטלוויזיה, בלה־קת פסטיבל־הילדים, הספיקה להפוך את מרינה פיינגולד בת ה־14 לכוכבת קטנה, מודל לחיקוי, ילדות ונערות מבקשות במיספרה „תיסרוקת כמו מרינה". הטלפון בביתה, בבית־דירות מטופח בצפון תל־אביב, לא מפסיק לצלצל.

„מעריצים, מעריצות, אני לא יודעת מי," אומרת אמה של מרינה, רופאת־השיניים ד"ר מינה פיינגולד. „אין לנו שקט לרגע. כולם רוצים לדבר איתה, להיפגש איתה, להתכתב איתה, לגור איתה, בחיי...

„זה יפה מאוד, אבל יש גבול להטרדות. אני משתדלת לדבר בנימוס, לא רוצה להעליב ילד שמעריץ אותה. לא נותנים לנוח בצהריים, ולא נותנים לישון בלילה. אפילו בחצות מצלצלים. אני לא יכולה להרשות לעצמי את הלוכסוס לנתק, כי אנחנו שני רופאים, יש פציינטים."

זמרת פיינגולד
מוכנה לוותר על היסטוריה

בת נערת גורן. מאז הפסטיבל הספיקה מרינה לשנות תיסרוקת. היא קיצרה את הקארה הארוך שלה, בעל הפופי המדורג, כי התחשק לה להסתפר. „קודם זה היה יותר יפה," היא אומרת, „עכשיו אני מגדלת, ולא אסתפר עוד."

אבל היא עדיין ילדה יפה מאוד, בעלת עיניים חומות מלוכסנות וחיוך משגע. קטנת־קומה, לא יותר ממטר וחצי בינתיים, ודקת־גו. היא רוצה להיות זמרת, שחקנית, להיות על הבימה. אבא שלה, ד"ר מנו פיינגולד, רופא פנימי, אומר שהוא רוצה שיהיה לה מיקצוע של ממש, כמו רופאה למשל, ובתור תוספת היא יכולה להיות גם זמרת.

מרינה התחילה את הקאריירה שלה בגיל 8. היא ראתה מודעה בעיתון, שהזמינה ילדים לבחינות לפסטיבל־הילדים, ואמרה שהיא רוצה ללכת. אמה לא התלהבה, אבל הסכימה לקחת אותה. בזמן המופע קצרה מרינה תשואות, עוד לפני שהתחילה לשיר — היא התנועעה בקצב הדיסקו, כמו נערת גוגו מגוסה, כשהבעה רצינית על פניה. הקהל — קטנים וגדולים — השתגע אחריה מן הרגע הראשון. היא זכתה בפרס הראשון עם השיר ילדיסקו, ושנה אחר־כך חזרה על הניצחון עם פאפא פופאיי.

שנה לאחר־מכן ייצגה מרינה את ישראל בפסטיבל בינלאומי לשירי־ילדים בפורטוגל, וזכתה גם שם במקום הראשון.

גלידה בחורף. היא לומדת בגימ־נסיה הרצליה בכיתה ח'. המיקצועות החביבים עליה הם תנ"ך, לשון, צרפ־תית, אנגלית ומתמטיקה. על השאר — בעיקר היסטוריה — היא מוכנה לוותר.

אחרי שעות בית־הספר היא לומדת לנגן על פסנתר ולרקוד סטפס. עכשיו מזהים אותה ברחוב, ואומרים לה שהיא שרה יפה. אומרים לה די הרבה גם שהיא יפה, אבל זה קצת מביך אותה לדבר על זה. בסך־הכל היא ילדה שקטה, לא מדברת הרבה, לא מגלה קודות על עצמה ודי בקלות באה במבוכה.

בטלוויזיה היא אוהבת לראות סר־טים, וסידרות כמו הנסיכה דייזי. היא אוהבת בגדים אופנתיים, לא זרוקים. שיהיה ספורטיבי או אלגנטי. לבית־הספר היא לובשת ג'ינס וחולצה או סווישטשירט כחול, ונעליים שטוחות או נעלי־התעמלות. איפור — עדיין לא, רק לפני הופעה.

המאכל האהוב ביותר — גלידה. גם בחורף. גלידת־חורף, שהיא יותר רכה ויותר טעימה, לדעתה. אחותה בת ה־17 נדין, שומרת על דיאטה. למרינה עוד אין בעיה כזאת. יש לה שיניים יפות, מושלמות, אבל אמא שלה מרווחת על הרבה סתימות.

ד"ר פיינגולד לא מטפלת בשיני בנותיה, כי לדבריה זה לא בריא. „לאמא עושים קונצים," היא אומרת, „אצל רופא זר הפציינט יותר רגוע."

בדרך ל„אירוויזיון". מבין האמ־נים המקומיים אוהבת מרינה את שרי צוריאל ואת אבי טולדנו, ובעולם את סינדי לאופר ואת אוליביה ניוטון־ג'ון. אוליביה היא באמת משהו מיוחד ב־עיניה — גם זמרת, גם שחקנית, גם רקדנית וגם יפה.

כסף היא עוד לא עשתה מהכוכבות שלה. בפסטיבלים היא קיבלה במתנה תקליט, כמו כולם. עבור הנחיית המו־פע שירוויזיון היא קיבלה רדיו־שעון, ועבור אותה העבודה, שנה לאחר מכן, קיבלה מכשיר טלוויזיה ציבעונית. ההופעה בחו"ל הכניסה קצת כסף, ויש לה חשבון־בנק על־שמה.

מרינה יודעת את ערך הכסף, ומדי פעם היא עושה בייבי־סיטינג אצל השכנים, תמורת 700 שקל לשעה. היא עשויה להרוויח בקרוב הרבה יותר, אם תיענה לבקשתו של יהודה ברקן להופיע בסירטו החדש, בתפקיד בתו.

לעוד ארבע שנים יש לה שאיפה הגיונית מאוד. להיות בלהקה צבאית. אמא שלה מתכננת לעתיד קרוב יותר. „עוד שנתיים," היא אומרת. „תהיה למרינה זכות לשיר באירוויזיון."

דרכי־חיים

נשר אחד יותר מדי

איך רופא־השיניים התל־אביבי הולך לפניו. כדי להתקבל אצלו, יש לקבוע תור חודשיים מראש, ואשתו, המנהלת את קבלת הפונים ואת גביית התשלומים מהם, מקפידה תמיד לשאול: „מי היפנה אותך לדוקטור?" רצוי מאוד שכתשובה יינתן שמה של אישיות נכבדה מהמשק, הפוליטיקה או, לפחות, מן הבוהמה המצליחה.

כי הדוקטור הוא רופא־שיניים מעולה ביותר. הוא גם רופא־שיניים יקר ביותר. 450 דולר, לפי השער היציג, פלוס מס ערך מוסף, עבור כל כתר.

כאשר הופיע במירפאה יום אחד, אחרי ההמתנה המקובלת, גבר מטופח, במיטב שנותיו, שהיה זקוק לגשר של ארבע שיניים. והעיר, כלאחר יד, כי הוא שמע על הדוקטור משר־המיש־טרה, הוא נתקבל מייד כמטופל רצוי ביותר. (המשך בעמוד 35)

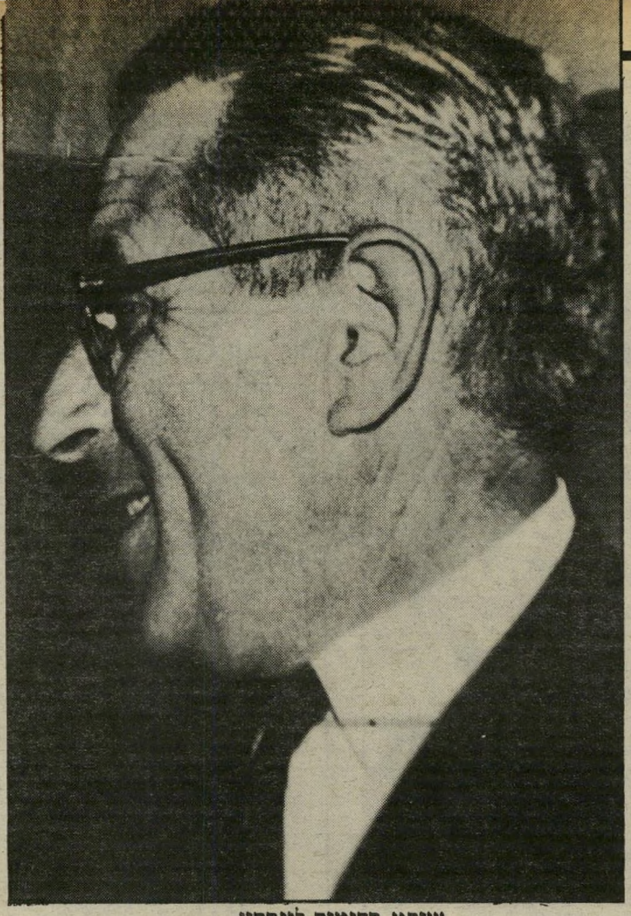

שופט בדימוס לייבסון
עלבון?

„יק זה אינני מוסיף כבוד למערכת השיפוטית," כותבת פרקליטת־מחוז־המרכז דאז, שרה סירוטה, כיום שופטת מחוזית בתל־אביב. היא התייחסה לתיק פלילי 936/73, שאת ההליכים בו ביקשה לעכב, בגלל חוסר־מעש של בית־המישפט.

בשנת 1973 הוגש כתב־האישום בתיק זה בקול רעש גדול. היה זה אחרי חקירה מישטרתית ממושכת נגד בכירים בחברת עמידר. על מעשי־שחיתות שונים. בכתב־האישום נאשם אליהו לוי, שהיה אז מנהל־מחוז בעמידר, יחד עם סגנו, יעקב יחזקאל, ועובד נוסף בחברה, ב־21 פרטי־אישום על עבירות של מעילה־באימון, קבלת־דבר במירמה וזיוף־מיסמכים.

השלושה נאשמו בכך שמסרו דירות לאנשים שלא לפי הקריטריונים הקבועים, ובכך מנעו ממישפחות גדולות לזכות בדירות אלה.

שופט־בדימוס קנת
טעות?

החקירה המתמשכת נגד לוי מנעה ממנו קידום בחברה, ומנכ"ל עמידר אמר כי לא ימנה את לוי כמנהל־מחוז. לוי לא השלים עם כך והחל להפעיל לחצים. הלחצים באו משני עברים. מצד אחד לחצו ממיפלגתו של לוי, מפא"י, שהיתה עדיין בשילטון. אחד הלוחצים היה שלמה הילל, כיום יו"ר הכנסת, שהיה אז שר בממשלה. הילל פנה אישית למנכ"ל עמידר כדי לקדם את לוי.

מן הצד השני הפעיל לוי לחץ בעזרת כוח ערתי. פעילים מיזרחיים, באיזורים שבהם פעל לוי כנציג עמידר, יצאו כדי להפגין למענו. הם טענו כי מקפחים אותו על רקע עדתי. בראש ההפגנות הללו עמד מי שהיה אז ראש המועצה של מזכרת־בתיה, רפי סוויסה, כיום נציב שירות בתי־הסוהר. הוא אירגן צערת עדות־המיזרח בדגלים טבולים בדם כבש שחוט.

הלחצים עזרו לזמן קצר. לוי מונה למנהל־מחוז בפועל ב־1970. הוא החזיק בתפקידו זה עד הגשת כתב־האישום נגדו, ב־1973. מאז הושעה מעבודתו ולא הוחזר עד היום.

אליהו לוי, הנאשם בתיק זה, הוא כיום שבר כלי, אדם רצוץ ממחלות ומילחמות מישפטיות. אבל ב־שנת 1970 היה עדיין במלוא אונו, והיתה לו השפעה רבה. בגלל חקירת המישטרה בפרשיות הללו, שהתמשכה זמן רב, לא קודם אז לוי בתפקידו בעמידר.

כעת הוא תובע מעמידר את כל זכויותיו שנשללו ממנו. הוא רואה עצמו זכאי בעיקבות עיכוב־ההליכים נגדו.

פצצה בבית־המישפט

11 שנה עברו מאז תחילת ה־מישפט, לפני השופט אליעזר

פרקליט מקרין
סיום?

המישפט הפלילי נמשך וו שנים. בינתיים יצא השופט לגימלאות, וסירב לכתוב פסק־דין. הפרקליטות נאלצה לבקש עיכוב ההליכים

השופט שסירב לשפוט

לייבסון, שהיה שופט־שלום ראשי של איזור המרכז, אך התיק לא הסתיים. ארבעה פרקליטים התחלפו בתיק עד שהפרקליטה שלומית אריאל הגישה את סיכומי־התביעה, בשנת 1980 — שבע שנים מאז פתיחת ההליכים בתיק.

סניגוריו של לוי, עורכי־הדין דרור מקרין ועוזי בכר, הופיעו לסרוגין בעשרות הישיבות שהיו בתיק. חקרו עשרות עדים והגישו מאה מיסמכים, אך התיק לא נסתיים.

אחרי שלוי כפר באשמות ב־1974, החלו עדי־התביעה עולים על דוכן־העדים ומוסרים את גירסתם.

עשרות בעלי דירות בחברת עמידר. בני משפחותיהם ופקידים שונים בעמידר, עלו וירדו משך שנים מעל דוכן־העדים. לוי עצמו חלה מאוד במהלך המישפט והיה זקוק לטיפולים רפואיים, שגרמו לדחיות חוזרות ונשנות. עדים עזבו את הארץ, או החליפו כתובת, וחודשים ארוכים עברו עד שאותרו העדים המבוקשים.

פרקליטת־מחוז לשעבר סירוטה כבוד!

מפגין סוויסה

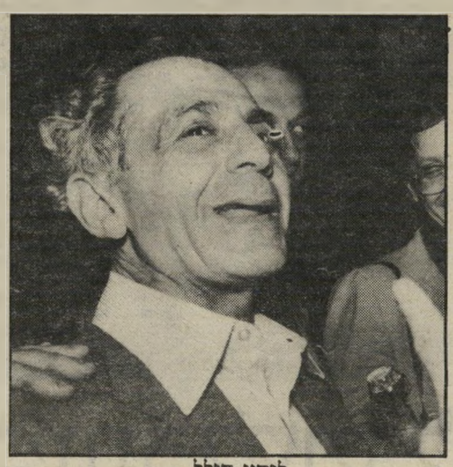

לוחץ היד

לחץ מן העדה ולחץ מן המיפלגה

השופט לייבסון, שהחל את התיק ברחובות החליט להמשיך את שמיעתו בפתח־תיקווה, שם ישב לדין בדרך קבע.

בתקופה מסויימת החמירה מחלתו של לוי עד כדי כך ששופט־השלום הראשי דאז, חיים שפירא, הורה להמשיך לשמוע את המישפט תקופה מסויימת בתל־אביב.

השנים עברו והמישפט התנהל בעצלתיים. בשנת 1977, החזון עד־התביעה האחרון. העד היה יעקב יחזקאל, אחד הנאשמים בתיק, שביני־תיים הורשע ונענש. הוא עלה על דוכן־העדים מלא מרירות נגד מנהלו לשעבר, ובחקירה חוזרת פתח את ליבו ואת פיו ואמר לבית־מישפט, כי לוי לא רק זייף וקיבל כספים במירמה, אלא גם בשני מיקרים קיבל שוחד.

הדברים נפלו כפצצה באולם בית־מישפט השלום. עבירות של שוחד הן עבירות חמורות, שסמכות הדיון בהן היא בבית־המישפט המחוזי. וכך, אחרי שהמישפט התנהל ארבע שנים, קם התובע על רגליו וביקש מהשופט לייבסון להעביר את הדיון לבית־המישפט המחוזי, כדי לדון שם בעבירות החמורות שהתגלו.

הסניגורים הקשיבו רב קשב והחלי־טו, כי כראי להם לקבל את הבקשה. הם זכרו את עשרות הדיונים שכבר העידו, וחשבו כי אם בית־המישפט המחוזי יצטרך לשמוע את כל העדים הללו מראשיתם, לא יסתיים המישפט לעולם, והנאשם יצא נשכר. השופט לייבסון כתב בהחלטתו:

על פי בקשת התובע ובהסכמתו של הסניגור, על יסוד סעיף... הנני מעביר את הדיון בתיק לבית־המישפט המחוזי, מאחר שנתגלו כאן עבירות מסוג פשע.

תיסכול בלב השופט?

כ**אשר שמעה** על כך פרקליטת־המחוז, סירוטה, היא תפסה את ראשה. היא ידעה היטב מה צפוי לתיק עב־הכרס ורב־העדים אם יתחילו את שמיעתו מחדש.

על כן הגישה מייד בקשה לנשיא בית־המישפט המחוזי, שהיה אז השופט מכס קנת. היא ביקשה ממנו להחזיר את הדיון לשופט־השלום הראשי בפתח־תיקווה. היא הבטיחה כי לא תבקש להרשיע את לוי בעבירות החמורות יותר של שוחד, שנתגלו בעדותו של עד־התביעה האחרון.

„אין כל סיבה לענות את דינו של הנאשם ולשמוע עדים מחדש, כמת־חייב מהוראות החוק — לאחר שבעמל וביגע רב סיימה התביעה את הבאת ראיותיה," כתבה אז התובעת סירוטה בבקשתה לקנת. למרות התנגדותם של הסניגורים, החליט נשיא בית־המישפט המחוזי להחזיר את הדיון לשופט לייב־סון, כדי שיסיים סוף־סוף את המישפט.

נראה שהשופט לייבסון נפגע משום מה מהחלטה זו. אולי ראה בה עלבון, ואולי חשב כי הנשיא קנת טעה בהחלטתו. על כל פנים, לייבסון הניח את תיק לוי מתחת לערימת התיקים שעל שולחנו ולא נגע בו שנה וחצי.

„להיפטר מן התיק!"

מ ישמטנים זוכרים את השופט לייבסון על שאחרי שסיים את תפ־קידו כפרקליט־מחוז, הפך להיות שר־פט־שלום. כל יתר עמיתיו, פרקליטי־מחוז, אחרי שסיימו את תפקידם ועברו לשפיטה, התמנו מייד לבית־המישפט המחוזי. משום מה, הסתפק לייבסון בבית־מישפט־השלום. כאשר ישב שם, ראה את ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן, שכאשר הוגש כתב־האישום נגד לוי, היתה פרקליט־המחוז, מתמנה כשופ־טת מחוזית.

אולי הדבר עורר בו תיסכול או מרירות, על כל פנים, עד שנת 1979 לא קבע ישיבות נוספות בתיק לוי.

אחרי לחצים כבדים מצד הפרק־ליטות, שרצתה לסיים סוף־סוף את התיק, החלה פרשת ההגנה. בתחילת 1979, לוי עצמו עלה על דוכן העדים כעד־הגנה ראשון ומסר את גירסתו.

שנה שלמה נמשכו עדויות עד־ההגנה, ואז, בתחילת 1980, הגיע מועד הסיכומים בתיק.

התובעת, שלומית אריאל, תובעת צעירה שהגיעה ישר לתיק העבה, הגישה את סיכומיה, והסניגורים מסרו גם הם סיכומים בכתב.

כעת נהיה העניין די דוחק. מכיוון שלייבסון עמד להגיע לגיל 70, ואז היה עליו לפרוש לגימלאות. הפרק־ליטות ניסתה נואשות להביא לסיומו של התיק לפני פרישתו של השופט.

עונש בעינוי־דין

ע ברו עוד חודשיים. אך השופט טרם קבע מועד נוסף לשמיעת הסיכומים המשלימים בעל־פה. סירוטה ראתה, כי לא נותר זמן רב לכתוב את פסק־הדין לפני שייצא השופט לגימלאות. על פי החוק, אחרי פרישה, יש לשופט עוד שלושה חודשים כדי להשלים כתיבת פיסק־דין שטרם סיימם, ואז — סוף: אין הוא יכול עוד לפעול בסמכותו השיפוטית.

באפריל 1980 פנתה סירוטה בבקשה בכתב לשופט לייבסון לגמור את שמיעת הסיכומים ולכתוב פסק־דין, תשובתו של השופט היתה כדלקמן:

בשל מצב בריאות לקוי ואיסור הרופא, אין בידי להמשיך ולסיים הדיון בתיק זה. שופט־שלום ראשי שיבוא במקומי יקבע בוודאי מי שימשיך ויסיים את הדיון.

כך ירדו לטימיון שבע שנים של מישפט ואלפי עמודי פרוטוקול.

השופט לייבסון פרש לגימלאות ומישפט לוי הגיע למבוי סתום. א־י־לא ידע מה לעשות בתיק עב־הכרס ורב־המיסמכים. ששכב וצבר אבק בבית־המישפט בפתח־תיקווה.

האפשרויות המישפטיות היו שתיים. האחת: להעביר את התיק לשופט־שלום אחר, שיישב ויתחיל לשמוע את כל העדויות מתחילתן ויוציא פסק־דין. אולם פיתרון כזה לבעיה נראה לכל הצדדים קשה מנשוא. לשמוע שוב את עשרות העדים, שרובם כבר שכחו הכל וחלקם נפטרו, לא היה זה פיתרון ריאלי.

הפיתרון השני היה העברת התיק, כפי שהוא, לשופט־שלום אחר, שיקרא את המיסמכים והעדויות ויכריע בתיק על פי הכתוב בו. אולם גם פיתרון כזה לא נראה מתאים. הסניגור התנגד לכך ששופט, שלא ראה ולא שמע במר־אוזניו את העדים, יכריע בדין על־פי מיסמכים ישנים ויבשים.

בשנת 1983, כאשר מלאו לתיק עשר שנים, החליטה פרקליטת־המחוז, סירוטה, לעשות מעשה. היא גיששה אצל הסניגורים, כדי לברר אם הם יהיו מוכנים להגיש בקשה ליועץ המישפטי לעכב את ההליכים בתיק. אבל הסניגורים והנאשם חשבו, כי עינוי־הדין שנגרם ללוי מצדיק, כי בקשת העיכוב תבוא מצד הפרקליטות.

לבסוף נכנעה הפרקליטות והגישה בקשה לעיכוב־הליכים. בבקשה זו הביעה סירוטה את מורת־רוחה מהדרך שבה התנהל התיק וכתבה, כי בגלל חוסר־המעש של בית־המישפט יש להביא לידי סיום את התיק הזה, שאינו מוסיף כבוד למערכת השיפוטית במדינה.

היועץ המישפטי נעתר לבקשה ועיכב את ההליכים.

אולם לוי לא ראה בכך סוף פסוק. לוי הקשיש, יליד 1915, רוצה היום להחזיר לו את הכבוד והכסף האבודים. הוא פנה לחברת עמידר וטען, שיש לשלם לו את כל ההפרשים כאילו זוכה בתיק, וטען כי השעייתו היתה בלתי־מוצדקת.

ברור, כי תיק זה איננו דוגמה יומיומית לצדק הישראלי. היתה כאן הצטברות של נסיבות שגרמו לדחיות ארוכות. נסיונו של השופט לייבסון „להיפטר מהתיק בכל דרך," לפי מיכתבה של סירוטה, ומחלת־העיניים של השופט, סמוך ליציאתו לגימלאות, חברו יחד למשוך את התיק על פני 11 שנים ללא הכרעה.

אין לדעת, כמובן, מה היה השופט מחליט אילו סיים את כתיבת פסק־הדין. ייתכן שהיה מרשיע את לוי וגוזר עליו עונש. אולם 11 שנים של מאבק מישפטי, של ישיבות אינסופיות בבית־המישפט ועינוי־דין, שקול כנגד כל עונש שיכול היה השופט להטיל על לוי.

אילנה אלון ■

החל
ב־2 באפריל

ישיר לניו יורק
ב־ט.ו.א 747

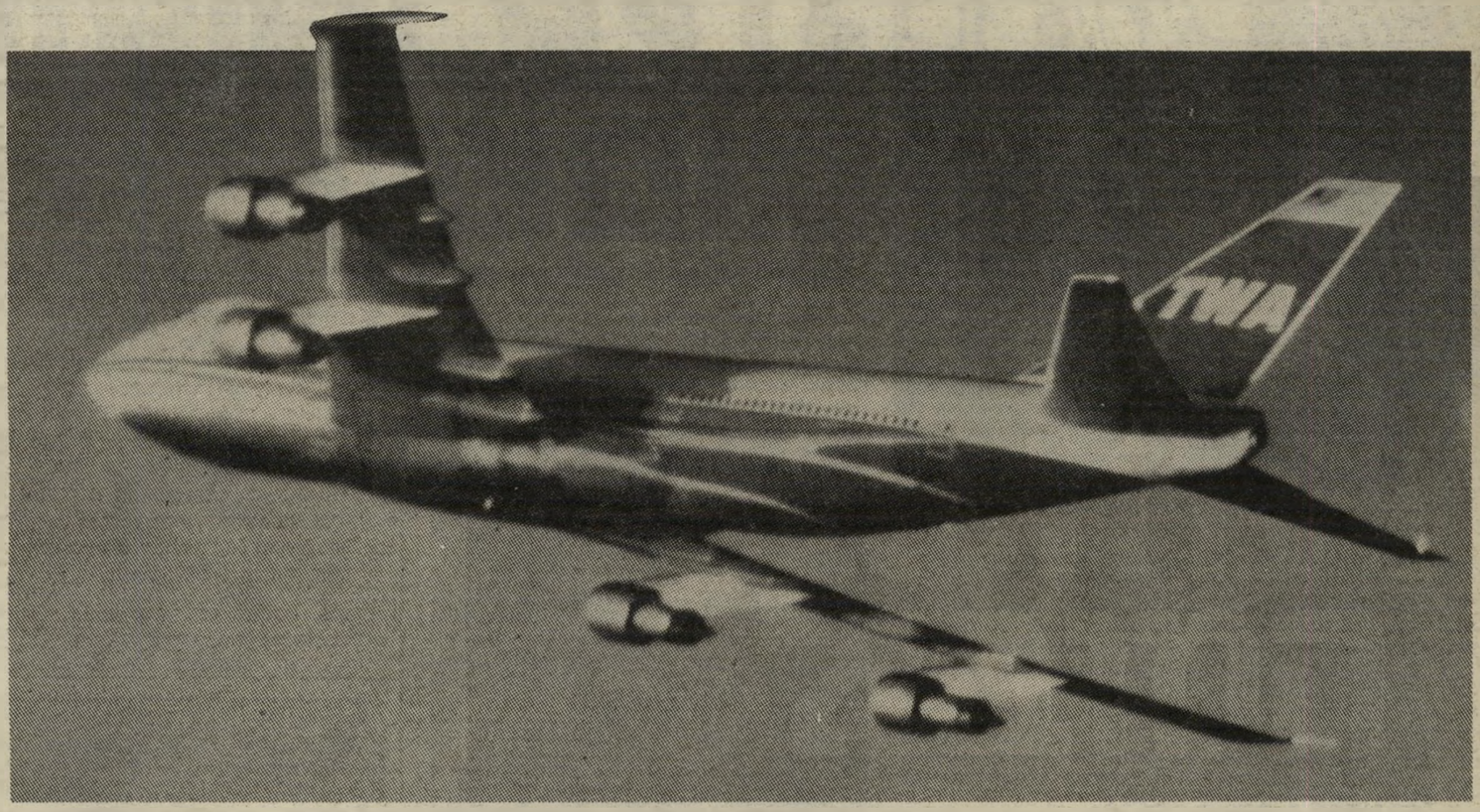

הדרך הנוחה ביותר לטוס לאמריקה

ב־2 באפריל נפתח עידן חדש בשירות הטרנס־אטלנטי. טיסה ללא חניות ביניים לניו־יורק במטוס 747 של ט.ו.א.

מועדים נוחים להמראה ונחיתה

טיסה 885 של ט.ו.א יוצאת מתל־אביב בכל יום ראשון, שלישי וששי בשעה 11:25, ופוטרת אותך מעומס התנועה של שעות הבוקר המוקדמות. היא מגיעה לניו־יורק בשעה 16:00, מספיק מוקדם לאפשר לך להנות מן הערב בעיר, או להספיק לטיסת־המשך של ט.ו.א לעיר אחרת בתוך ארה"ב.

גם החזרה נוחה באותה מידה. טיסה 884 עוזבת את ניו־יורק בכל יום ראשון, רביעי וששי ב־18:55. זה מאפשר לך לנצל את היום בניו־יורק או להגיע לטיסה 884 באחת מטיסות הפנים של ט.ו.א. אתה מגיע לתל־אביב למחרת ב־12:25, רגוע ורענן, כשכל היום עוד לפניך.

הדרך הנוחה לארה"ב

אתה נוחת בטרמינל הבלעדי של ט.ו.א בניו־יורק, ומסיים שם את כל הליכי בדיקת הדרכון, המכס והטיפול במטען. אתה מגיע במהירות למנהטן או לטיסת ההמשך שלך לערי ט.ו.א האחרות. ט.ו.א טסה ליותר מ־60 ערים ברחבי ארה"ב.

יותר אמריקה בפחות כסף

אם אתה רוצה לראות "יותר אמריקה", אתה יכול לקנות כרטיסי VUSA המאפשרים לך לבקר במקומות רבים יותר. למשל — כרטיס VUSA למזרח ארה"ב, כולל פלורידה, המקנה לך ארבע טיסות תמורת 229 דולר בלבד. (בין 1 באפריל ל־14 ביוני).

שאל את סוכן הנסיעות שלך על כרטיסי VUSA אחרים. שאל אותו גם על השירות הנוח והיעיל ביותר לניו־יורק.

TWA

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

בעיות – לא בבת אחת!

כל הזמן אנחנו עוסקים בבעיות קרדינאליות של האנושות ושל ארצנו הקסנטונת. מסבירים את חבילה־ביה לעומת חבילה־אלף, נותנים פירושים כלכליים ופסיכולוגיים למצב המחורבן, מדברים על הצד המישפטי של מישפט שרון־טייס ועל הצד המוסרי של אישיותו הגדולה של התובע. עושים ספקולציות מה תהיה ההשפעה של הסכם חוסיין־ערפאת, שופכים טונה של דיבורים על כל מטר נסוג משיטחה של לבנון. קוראים ראיונות בלתי־נגמרים עם השר מודעי, ובדרך כלל מסכימים בעניין הזה עם גרעון פת. בקיצור, מנסים לפתור את הבעיות הכי־רציניות של העולם. תגידו, לא כדאי להפסיק את זה?

כל אחד מאיתנו יש לו שלושת אלפים בעיות משל עצמו, והוא לא מסוגל לפתור אפילו חצי מהן. אז למה אנחנו כל הזמן פותרים כלכלה וביטחון ויחסי ברית־המועצות עם ישראל?

אני החלטתי להתחיל מהתחלה. זאת אומרת, קודם כל אני אפתור את הבעיות של עצמי, אחת־אחת, ובמשך הזמן אצבור נסיון כזה, שבשונג אחד אולי אצליח לשחרר אתכם מאגודת־ישראל, למשל, או מהאינפלציה, או מהבצורת. אבל לנגזם, לנגזם (לאט, לאט) — כמו שאומרים הייקים. מייד התיישבתי ורשמתי על דף נייר את כל הבעיות האישיות שלי, ובגלל זה שיתכן כי יש חפיפה בין בעיותיי לאלה שלכם, בואו ננסה לפתור אותן ביחד.

בעיה אלף מתעוררת כל יום שישי והורסת לי את השבוע עד היום הרביעי הבא. ברארם מן הישוב, 12 שנות לימוד, בוגר צה"ל, בעל מישפחה — מה הוא עושה ביום שישי בצהריים? הוא קונה שניים־שלושה עיתונים ועוד כהנה וכהנה מקומונים, הניתנים לו בחינם. הוא מקפל יפה את חבילת־הנייר העצומה, האוגרת בתוכה את כל חדשות העולם, והולך לו שמח וטוב־לב לביתו. שם הוא מניח את החבילה בצורה מסודרת על שולחנו, ולפי שיטה שהתפתחה במשך השנים, הוא שולף ממנה חלקים להשכלתו.

הסדר שאני עושה בעיתונים שלי הוא על גבול הטרוף. אני מודה. קודם כל אני שולפת את מדורי הספורט ורק מעיפה בהם מבט חטוף מאוד, שמא במיקרה התגנבה אליהם ידיעה שאינה שייכת לעולם־הספורט. כשאני נוכחת שהכל שם בענייני גולים וריבאונדים וכו' אני מקפלת את הדפים הספורטיביים ומניחה אותם ליד דלת־היציאה מהבית. אחר־כך, בשעה מסויימת, אני ניגשת לחלקים העוסקים בכלכלה. שער יציג, דולר נוסעים, עוד איזה קטע קצר וגם הכלכלה עוברת קיפול ומנותחת־עדין ליד הדלת. מדורי הסיפורת מועברים לחדר־השינה, כי אותם קוראים ביום הראשון בלילה. המקומונים נקראים ביום השישי בערב, ועמודי החדשות ביום השבת בבוקר. התוספות של יום השישי נקראות בסדר מסויים, והחלק המדיני נקרא קודם כל על־ידי הבעל ורק אחר־כך על־ידי. בקיצור, יש סדר קפדני בזמן הקריאה וסדר קפדני איך מוציאים מהערימה את החלקים. רק ככה אני יכולה ליהנות מהעיתונים. למרות מה שכתוב בהם.

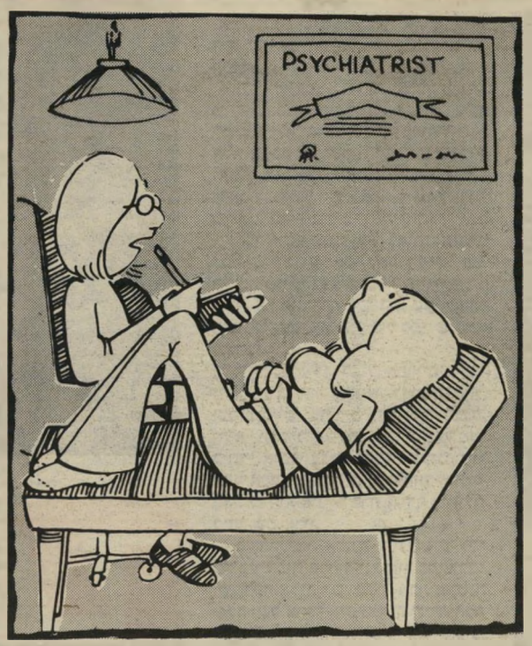

נו, אז איפה הבעיה אתם שואלים? הבעיה מתחילה ומתעוררת במיקרים שבין קניית חבילת העיתונים לבין החזרה הביתה.

אתה מתעכב באיזה מקום שיש בו אנשים קוראי השפה העברית. רק אתה נכנס, מניח את החבילה על השולחן באופן מסודר וכמעט סימטרי, נשלחות שמונה ידיים גסות ומפרקות לך את הערימה ואת הלב שלך לחתיכות קטנות. אחד רוצה לראות רק את ההורוסקופ של סבתא שלו, השני רוצה לראות אם פרוש כבר פרש מהקואליציה, השלישי רק איכפת לו כמה הדולר היום, והרביעי רוצה לראות אם מופיעה התמונה של השכנה שלו, שהתגרשה מבעלה. תוך שלוש רקות נשארו מהעיתונים החשובים רק רפים מפוזרים על כל החדר, וכל החשק שלי לעבור שבת שלווה בבית, עם העולם כולו מול עיניי, עובר לי באופן דחוף ביותר. למי יש חשק לקרוא רפים מיקריים, שאף פעם אי־אפשר לדעת איפה הם התחילו ואיפה סוף הסיפור מעמוד 9?

אז לפני בעיות העולם, בואו נפתור את הבעיה הזאת. בואו ונשנא באופן מאורגן כל איש ואשה שיש להם יד בעשיית התועבה הזאת, ואולי אפילו נכריז מעל בימה זו:

ארור יהיה האיש אשר יגע בעיתונים שלנו מהיום והלאה!

אמן.

פינת הקמצן

אל תחשבו שזה דבר פשוט, למצוא כל שבוע משהו שלא עולה כסף. אבל כבראדם חדור יעוד חסכוני (רק בשעות קשות למדינה), אני מרגישה חובה לאומית להתקמצן ולקמצן אתכם. אז, כמו שאתם כבר יודעים, אפשר ללכת סתם לטייל ברחובות ולראות שמש (בדיזנגוף) ופרחים (בגליל), ואפשר להתיישב בבית־קפה ולהגיד למלצר „אני מחכה לחברה ואחר־כך נזמין," וכשרואים שהחברה לא באה — אפשר לקום וללכת.

אפשר להמציא כל מיני דברים, אבל פה ושם מתחשק בכל זאת איזה הרגשת לוכסוס. שמישהו

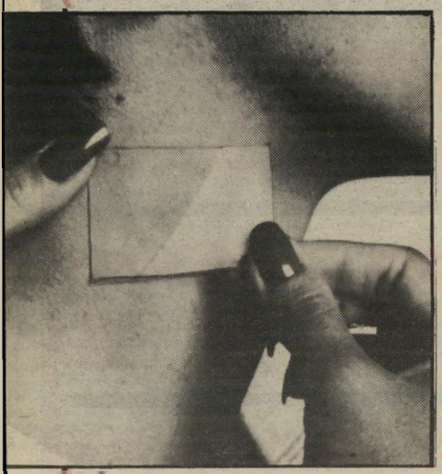

יתייחס אליך יפה ויטפל בכך — אבל בלי כסף. בטח שאפשר למצוא מאהב, אבל לא אני אציע לכן את הרעיון הזה ואגרום להרס בית בישראל. ובכן, אם אין לכן מאהב ובכל זאת אתן רוצות טיפול ופינוק בלי כסף — אז יש רבלון.

חברת רבלון הציבה בפרפומריות המובחרות וברישתות־השיווק בערים הגדולות מיתקן מיוחד, הבודק את מצב עורך. כלומר, אחרי טיול ארוך ומייגע, בין צפון־העיר, ששם אפשר להשיג מלח יותר בזול, לבין דרום־העיר, שם אפשר להשיג צימוקים יותר בזול, את ממש נופלת מהרגליים ואת צריכה מנוחה ופינוק.

נכנסים לפרפומריה הקרובה של רבלון ומתיישבים. יועצת־יופי נגשת אלייך, מפטפטת איתך קצת בנימוס ובאדיבות, ואחר־כך, בעזרת נייר רק המודבק על פניך, היא בודקת איזה סוג עור יש לך ואיך כראי לטפל בו ולטפח אותו. בסוף הבדיקה, הניתנת חינם אין כסף, אני מניחה שהיועצת תמליץ לך על כמה תכשירי קוסמטיקה המתאימים לעורך. אם יש לך חשק וכסף — תקני. אם אין לך, קחי חתיכת־נייר, רישמי עליה את תוצאות הבדיקה ושימרי אותה.

פינת בן־יהודה

כבר ריווחתי לכם שאני נמנית עם לקוחותיה הקבועים של האקדמיה ללשון העברית. כלומר, אני כותבת והם מתקנים לי את העברית. הודיתי לאנשי האקדמיה, ובמיוחד לגורית הכותבת לי מיכתבים נחמדים הנפתחים במילים „שלומך ישגא", וחשבתי שבעצם יהיה נחמד מאוד אם אני אלמד כל שבוע מילה חדשה בעברית. במחשבה שניה, ממש נבהלתי מהעניין. אם אהיה תלמידה טובה ואזכור את המילים החדשות וגם אשתמש בהן, הרי שבתוך שנה אחת לא יבין אף אחד מקוראי על מה אני מדברת בכלל. אז מה עושים? לומדים ביחד.

כל שבוע אביא לפניכם את הפשלות שלי מהשבוע שעבר ואת התיקונים של האקדמיה, וככה, במשך הזמן, נדע כולנו עברית נהדרת.

שעור א': טישו (מימחטת־נייר) נקראת בעברית מלמלית, וברבים מלמליות. נו, ווס זאגס דת רעיון על א־כיפאק או לא?

בוסתן לילדים

כבר היה נסיון כזה בתל־אביב, ולצערי הרב הוא לא הצליח. עכשיו מנסים אותו שוב בפאב תיאטרון הבוסתן, מול הדולפינריום.

המיסעדה תהיה פתוחה בכל ימות השבוע, ויהיו בה הופעות של מיטב אמני ישראל וכולי וכולי. אבל כל זה לא מעניין אותי. אותי מעניין רק היום הזה בשבוע, בו כל ההורים אוכלים עם הילדים שלהם ארוחת־צהריים. ולפעמים מתחשק להם לעשות מהשבת באמת יום־מנוחה, למרות הילדים. מנסיוני הפרטי, לאכול עם הילדים ארוחת־צהריים שקטה ורגועה במיסעדה, זה חלום שסיכויי התגשמותו שואפים לאפס. אם לא המצאת איזה פטנט מבריק המנטרל ילדים.

בעלי הבוסתן המציאו. בשבת בצהריים הם מסירים מעל השולחנות את צינצנות־הפרחים המסורתיות ושמים במקומן דפי־ציור וכוס מלאה צבעים. ילדים, שכידוע עדיין לא התפתח בהם חוש הביקורת העצמית, בטוחים שהם ציירים דגולים, והם מסתערים מייד על הדפים והצבעים. נכון שהמוזה מחזיקה אצלם רק כרבע שעה, אבל הרבע שעה הזאת, שבין הזמנת המנות לבין תחילת האכילה, היא תמיד שעת משבר א' של ההורים. בצהריי פתיחת המיסעדה, כשהייתי שם עם מישפחתי בתור שפני־נסיון, זה הצליח מעל המשוער. אחר־כך הגיע האוכל, שכלל צלחת צ'ולנט ענקית וצלחת קוסקוס ענקית (למען אחדות העם היושב בציון), ועכשיו חיכיתי לראות איך הם יפתרו בשבילי את שעת משבר ב', שהיא כידוע מהסקונדה (השניה) שהילד גומר את מנתו ועד לזמן שההורים גומרים את האוכל שלהם, ואפילו שותים את הקפה שלהם בשקט־בשקט.

בעלי הבוסתן הזמינו את דודו טופז שינהל את העניין, ודודו טופז הזמין קוסם שישעשע את הילדים. הדבר הכי־חכם שהם עשו זה להגיד לילדים שיעזבו את השולחנות של ההורים ויצטופפו קרוב לבימה. הקוסם ריתק אותם במשך חצי שעה, ואחר־כך דודו הזמין לבימה כל ילד או

ילדה שרצו לשיר, לרקוד או לספר בדיחה. רק הורים מבינים את התענוג של לשבת במיסעדה, רק האשה והבעל, ולאכול בשקט מבלי להגיד דברים חינוכיים כמו „תוציא את המרפק מהמרק, אל תירק, תגמור את האוכל, אל תבעט ברגליים" ועוד ועוד.

רק כשנגמרה שעת־התענוג וכבר היינו לבושים במעילים, שלפנו את הילדים מעם הבימה והלכנו הביתה.

בתור סיפתח זה היה יוצא מן הכלל. עכשיו נחזיק כולנו אצבעות שזה יימשך כמו שהם הבטיחו. כל שבת דודו טופז, כל שבת קוסם וכל שבת חגיגה לילדים ושקט להורים, בלי תוספת מחיר.

אינשאללה.

זו לא היתה חתונה. זה היה פסטיבל

אריק היה מיסבן

כשנולד אפריים־פישל, בן בכור לאליה ולאורי זוהר, לא רצה אביו, אז בימאי בוהמי תל־אביבי זרוק, לערוך לו ברית־מילה כדת משה וישראל.

כמה חודשים קודם לכן נולד בנו השלישי של דן בן־אמוץ, וברית־המילה שלו הפכה לבריחה. בן־אמוץ הכריז אז שאינו מוכן בשום אופן שבנו יעבור את הטקס הדתי. לכן הזמין רופא כירורג, כדי שיבצע את הניתוח. הכירורג הערים על הבוהמה הכופרת, הניח כיפה לראשו וערך את הניתוח תוך כדי אמירת כל הברכות הדתיות הדרושות.

גם אורי זוהר לא רצה לערוך ברית־מילה דתית לבכורו. חבריו ניסו לשכנעו, אך הוא בשלו. לבסוף ניגשו אליו הצקל אישיכסית ועמיקם גורביץ ואמרו לו: „תלך אתה לישון, אנחנו נדאג לברית." והם באמת דאגו לערוך ברית לאפריים־פישל התינוק.

חבריו של אורי זוהר באותם הימים גם ניסו למנוע ממנו לתת לעולל שם כל־כך גלותי כמו פישל (שפירושו דג קטן), אך הוא התעקש. הוא טען שהוא רוצה להנציח את שמו של סבו, שנספה בשואה.

היום בגיל 19, חבוש אפריים־פישל מיגבעת שחורה לראשו, לבוש במעיל ובמכנסיים שחורים ובחולצה לבנה, והוא תלמיד־ישיבה. חבריו, שלמדו ביחד איתו בבית־הספר תל־נורדוי בתל־אביב, משרתים ביחידות שונות בצה"ל. הוא אינו משרת וגורף כותרות ביחד עם אביו.

כשהחליטה אלונה איינשטיין לל־כת בעיקבות חבריה ו„לחזור בתשובה" הצטרפה אליה רק יסמין, הבת הקטנה שלה ושל אריק איינשטיין. שירי, הבת הבכורה, החליטה להישאר בתל־אביב. היא גרה בדירה שנשארה ריקה.

אלונה ויסמין עברו לירושלים. אריק עבר לגור עם סימה אליהו, שילדה לו בן־זקונים.

כשהשתחררה שירי, כיום בת 20, מצה"ל, החליטה ללכת בעיקבות אמה ואחותה והפכה גם היא דתית.

„החוזרים־בתשובה" אינם מהווים חלק אינטגרלי מן הקהילה החרדית. הראיה החזקה ביותר לכך היא, שאין נישואין „מעורבים". לא יתחתן „חוזר־בתשובה" עם צעירה דתית מבטן ומלידה. הדתיים החדשים מתחתנים בינם לבין עצמם.

אריק איינשטיין, איש צנוע ועדין, שאינו מבלה במסיבות ההוללות של תל־אביב, כתב שיר נוגע־ללב על חבר שאבד לו. לאט־לאט איבד לטובת (או לרעת) הדת גם את שתי בנותיו.

אורי זוהר, שמאז שהפך דתי משמש סמל, ברצונו, לכל המיסיונרים המנסים להרביץ תורה בבני־ישראל הכופרים, קיווה ומקווה שכל חבריו מימי תל־אביב הזוהרים ינהו אחריו. אינשטיין הפך כמעט לסמל נגדי.

בין אליה ואלונה

שירי איינשטיין־זוהר, הכלה, בשימלה לבנה והינומה עבה. מימין אוחזת בה אליה זוהר, אשתו של אורי זוהר, אמו של החתן, ומשמאל אוחזת בה אלונה איינשטיין.

בראיונות המעטים שנתן אריק איינשטיין לעיתונות דיבר בהתלבטות על חבריו שעברו את הגדר. הוא לא יצא באופן גלוי נגדם, אבל היה ברור שהוא אינו מתכוון ללכת בדרך הזאת.

בשיחות פרטיות עם חברים, כשה־נושא עולה, הוא כמו כמה לשמוע חיזוקים לעקשנותו שלא להיסחף אחריהם.

שירשו כניסה רק לבעלי הזמנות כשרות כדת.

ברי־עבר התברר שזה היה עוד אחד מתרגילי יחסי־הציבור של אורי זוהר וחבורת החרדים. כל העיתונאים, רובם מחופשים כדתיים, הנשים בשביסים ובשמלות ארוכות וסגורות והגברים בכיסויי־ראש שונים, וכל הצלמים והצלמות, הורשו להיכנס לאולם־החתונות ולחזות בחופה שנערכה מתחת

אריק מבוייש ועצבני

מרגע שהתפוצצה, לפני חודש, החדשה על אירוסיהם של אפריים־פישל זוהר ושל שירי איינשטיין, בכותרות שמנות בעמודים ראשונים, לא פסקה העיתונות לחגוג סביב הנושא.

שמועות שונות, שנכתבו בכל כמה ימים בעיתונים לקראת החתונה, הזהירו כי לא תינתן שם דריסת־רגל לעיתונאים. סיפרו על האירוע שתוכנן כמו מיבצע צבאי, שיהיו שומרים בפתח

ים המיגבעות אורי זוהר [illegible] שאים על החוגגים. האולם, באגף הגברים, נראה כ[illegible]

המחותנים אורי זוהר, זורח, מימין, החתן אפריים־פישל, במרכז, ואריק איינשטיין, אביה של הכלה, משמאל. בתמונה העליונה: אריק איינשטיין נכנס לאולם ומניח כיפה על ראשו. פניו עצובות. הוא עמד בזמן החופה ליד אורי זוהר ועזב את המקום כשעה אחר־כך.

תעמולה של כת „החוזרים בתשובה"

מתיתיהו ואבין איקה ישראלי, מראשוני הבוהמים שהפכו דתיים, ביחד עם בנו הצעיר, מתיתיהו, שנולד כבר אל תוך מישפחה דתית. ישראלי חייך בחביבות לכל עבר.

אמה. השתיים מחזיקות בידיהן נרות דולקים. שירי הפכה דתית רק לפני זמן קצר. אחרי שסיימה את שרותה בצבא. החתן לא התגייס כלל. שתי הנשים הובילו את שירי לחופה. ההינומה היתה על פניה כל עת הטקס.

כשפלטה מכונית הטרנזיט את המחותנים הגברים, אורי זוהר ובניו, וביניהם החתן אפריים־פישל, ירד מן המכונית גם אריק איינשטיין. זוהר ובניו יצאו מן המכונית כשהם זורחים ומפזרים חיוכים מאוזן לאוזן. אריק איינשטיין ירד מבוייש ונבוך. הוא חייך בקושי ובאופן מאולץ. הוא עבר לפני הטקס יום־עיון מזורז ומפורט כיצד יש להתנהג, מה לעשות ובעיקר — מה לא לעשות.

בהלה בחדר

כ**שנגמרה החופה** בחוץ חזרו הכל אל תוך האולם, כדי להתחיל את הילולת השימחה.

שירי ואפריים־פישל נלקחו לחדר־התייחדות, ובו שני כיסאות ושולחן. זה מינהג הדתיים: הזוג הצעיר הולך להתייחד, הקהל מחכה באולם. כשהם גומרים להתייחד, הם יוצאים החוצה, מלווים בקהל שר ורוקד, ואז מתחילה ההילולה האמיתית.

אחרי רבע שעה של התייחדות התחילו אברכים עצבניים להסתובב בחוסר־שקט ליד הדלת הנעולה. עשר דקות נוספות עברו, ומישהו העז, דפק על הדלת ונכנס. הוא הסתודד כמה שניות עם אפריים, ויצא החוצה לאולם, כשהוא מחפש נואשות את אלונה איינשטיין מעבר למחיצת־הנשים.

החברים החילוניים, שבאו מצד אביה של הכלה ושכונו, משום־מה, בעיתונות בזילזול „בוהמים", לא הבינו מה פשר ההתייחדות הארוכה. חלקם שאלו אם יש מיטה בתוך החדר. לא היתה שם מיטה.

אלונה איינשטיין, לבושה בשימלה לכיפת־השמיים, בקור ירושלמי מקפיא־עצמות.

למחרת תיארו כל העיתונאים בכל עיתוני־ישראל (כולל דבר, עיתון פועלי ישראל) בהתלהבות ובפרוטרוט את המזון שהוגש, את התערבותם של אנשי הבוהימה מתל־אביב בחרדים לבושי־השחורים, את יופיה של הכלה החסודה ואת השימחה הגדולה שהיתה שם.

אך האמת היא שהשימחה היתה חד־צדדית: מצד החרדים הישנים והחדשים. היתה זו יותר שימחת־הניצחון מאשר שימחת־התחונה. ניצחונם של החרדים על החילוניים. „כשיוולד הנכד הראשון," צוטט אחד המובילים בעדת החוזרים־בתשובה בכל העיתונים, „אריק איינשטיין יבוא אלינו ויחזור גם הוא בתשובה."

אחרי ההתייחדות שירי איינשטיין־זוהר ואפריים־פישל זוהר, הזוג הצעיר, מובלים אחרי שיצאו מחדר־ההתייחדות. אז הורידה שירי את ההינומה מעל פניה ושמה מייד מיטפחת לראשה, כיאה לאשה נשואה חסודה. הם הובלו בתוך זרם שוטף של אברכים.

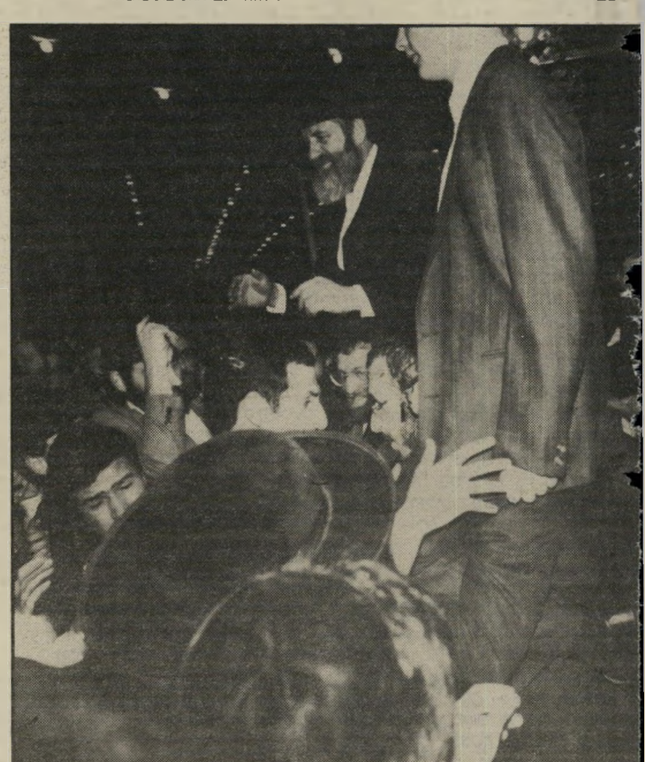

אפריים־פישל ניכיתפי האברכים מו ים של מיגבעות שחורות. החרדים חגגו, בעוד החילוניים עמדו המומים בצד. בתמונה מימין: יסמין איינשטיין, בתם הצעירה של אריק ואלונה. היא הפכה דתית לפני שנים, ביחד עם אמה.

שחורה ולראשה שביס לבן, המסתיר את כל שערותיה, באה מזיעה וסמוקת־פנים. היא דפקה על הדלת והסתודדה גם היא כמה שניות עם הזוג הטרי. אחר־כך יצאה משם בבהלה ורצה בחזרה לאגף־הנשים.

אברכים בשחור המשיכו להסתובב בקוצר־רוח ליד הדלת, מנסים לנחש מה מעכב את הזוג הצעיר. בלעדיו אין השימחה שימחה.

כך נמשכה ההתייחדות עוד שעה ארוכה, כשכל כמה דקות מופיע מישהו אחר, דופק על הדלת, מסתודד ויוצא בהול אל האולם ההומה והרועש.

אריק איינשטיין ניגש גם הוא סמוך לדלת הנעולה. לידה עמד באותה שעה אברך קשיש, גדול מידות, בעל זקן ארוך ומרשים, לראשו מיגבעת רחבת־תיתורה. איינשטיין הביט בו נבוך ואז שאל בהיסוס: „אני יכול להיכנס רגע אל הבת שלי?"

סיבת העיכוב היתה פרוזאית לחלוטין: שירי, הכלה הצעירה, שכבר היתה באותו זמן אשה נשואה, הורידה מעל ראשה את הינומת־הכלה. היא לא יכלה לצאת החוצה אל הקהל הרב בלא כיסוי־ראש מתאים, כיאה לאשה נשואה. היא ביקשה מאמה שתמצא את המיטפחת שהכינה מבעוד מועד, אך זו לא נמצאה. וכך היה מירוץ מטורף למצוא לשירי מיטפחת אחרת.

מיספר האברכים שהמתינו ליד הדלת הסגורה הגיע לעשרות, וכשזו נפתחה, סוף־סוף, עטו כולם על הזוג הצעיר סמוק־הלחיים והובילו אותו, תוך כדי שירה וריקודים, אל מרכז האולם.

חגיגה פרטית

ר**חילוניים לא נראו** כמעט בתוך ההמון המשולהב, הלבוש־שחורים, שהכניס את עצמו לאקסטזה של ניצחון.

הם השתדלו להיצמד לפינות האולם, או לבר המשקאות. זו לא היתה השימחה שלהם, והם נטמעו בתוך ים המיגבעות והשביסים.

בהזמנה נתבקשו האורחים לבוא ב„תילבושת צנועה". אפשר היה להבחין בגברים החילוניים רק לפי הצורה הלא־מיקצועית שבה היתה מונחת על ראשם כיפה מקומטת, השמורה לאירועים כאלה.

האברכים במיגבעות השחורות נשארו עוד שעות ארוכות, כשהם מקפצים ושרים איי־איי. זו היתה החגיגה הפרטית שלהם, מעין שימחת ניצחון. החילוניים, לעומתם, הסתלקו, אחד־אחד ובאין רואה, מן המקום, שאליו לא הרגישו כל שייכות.

גם אריק איינשטיין, אבי הכלה, נפרד מהמקום בשעה מוקדמת. זמן לא־רב אחרי שנגמר טקס החופה. הוא לא נשאר לחגוג ולשיר. הוא חזר למעונו החילוני בתל־אביב.

מיגון האפשרויות בחורף זה הוא בלתי־מוגבל:
חומרים, צבעים ואורכים — הכל הולך!

לא צריך להתלבל

מראה חליפות צמר, השני רק עור, השלישי שמלות באורך מקסי, הרביעי מיני ומידי. הבגדים רחבים או צרים? מנומרים או חלקים? התשובה: זיווגים של חומרים שונים, צבעים ואורכים שונים.

לוקחים, למשל, טוניקה ארוכה או שימלת־צמר באורך הברך, נניח בגוון החום. לובשים מתחתיה חצאית צרה או קלוש, משובצים בגוונים תואמים, ומעל לכל עוטים זאקט־צמר בגוון השמנת או סתם סוודר גדול ושעיר. מוסיפים חגורה תיק ונעליים שטוחות — ונראים כאילו יצאו מירחון־אופנה. התווית מלפנים. לאחרונה נר־אות צעירות הלובשות סוודר או חולצה

אדינה גיבו חלוץ ראוה

הפוכה — כלומר, על צד שמאל — כך שרואים את כל תיפורי־הבגד. זוהי האופנה החדשה לחורף ואביב '85. האופנאים החליטו להפוך את הבגד על פניו, וכך התחילו חברות־האופנה לע־צב חולצות מסריג, מפוטר ומטריקו, הנלבשות כאילו בצורה הפוכה.

הן תפרו את תווית־החברה מלפנים, במקום מודגש, כדי למנוע ספקות כי־צד ללבוש את הבגד. האמת שאין צורך

עירבוב חומרים בחורף זה הוא באופנה: קטיפה עם עור, צמר עם עור, כמו החליפה שעיצבו מיקה ואנט, שבה שילבו צמר טוויד משובח עם פיסות־נפה רכות בכיסים.

חג **הפסח** הקרב ובא, מסמל את ראשית האביב. אבל בינתיים עדיין קריר עד קר, וצריך להתלבש בהתאם, שיהיה חם ונעים, וגם אופנתי. אז מה באמת באופנה? מעצב אחד

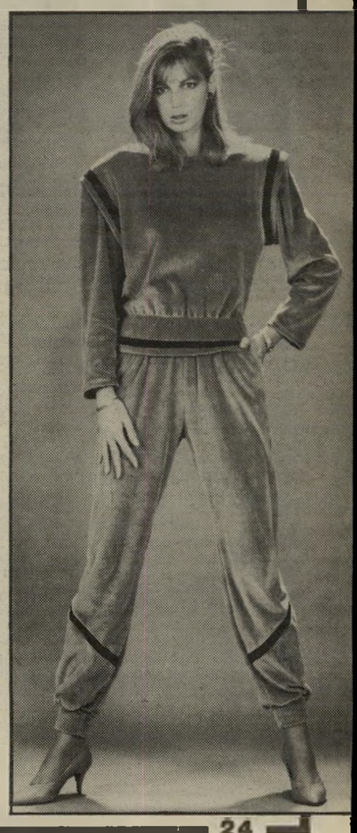

אופנה הפוכה של הוניגמן. **מערכת דו־חלקית עם תיפורים חיצוניים. העליונית דמויית שיכמיה. ה־מיכנסיים ישרים. מימין: טרנינג מבד קטיפה של** פפקו **בגווני בז' וחום.**

אניוות טעם מתלבשות בחליפת־צמר. בעיצובו של ז'אק לי־מור. את החלקים ניתן להפריד, וללבוש את הז'אקט עם מיכנסי־צמר חומים או את החצאית הצרה עם סוודר גדול.

לקנות חולצה חדשה כזאת, ועוד לקראת סוף העונה. ניתן להפוך כל חולצת פוטר וללובשה על צידה השני. אם הגימורים אינם מושלמים וחוטים מודקרים מהם, יש לגזור אותם ולעד־נם.

גם הקטיפה באופנה. נכון שהבלייז־רים וחליפות־הקטיפה פינו את מקומם לבדים אחרים, אבל בבגדים ספור־טיביים וטרנינגים הקטיפה עדיין של־טת. טרנינג־קטיפה הוא נוח ויפה וחולצת־קטיפה נאה מאוד עם מיכנסי־עור או חצאית שחורה.

עור טרנגול. אשר לעור — יש כתובת: רחל קפליוק. רחל, בעלת ידי־הזהב, יוצרת אופנה של ממש מכל חומר או שאריות. היא משלבת בכובע־הצמר השחור קצת בד מנומר, מוסיפה לחולצת העור השחורה ולחגורה פרוות־נמר — וכך יש הופעה נמרית מושלמת.

אם כעת באופנה כפפות שהאצבעות מבצבצות מתוכן, היא גוזרת את כפפותיה הישנות ומחדשת אותן בדרגע.

כך היא גם מעצבת לזולת: מעורות במיגוון צבעים היא תפרה חולצות רחבות ועשירות, הוסיפה קישוטי עור־תרנגול, פיסות פרוות תואמות, ניטים וברזלים נוצצים למיניהם, התאימה לכל חולצה חגורה וכובע מעור, כך שכל חולצה היא שונה מקודמתה ולהיט בפני עצמה.

צ'אנס ללקוחות. מעצב האופנה גרשון ברם הוא גם אופנתי וגם חסכוני: בגד שלו שווה שניים — אפשר ללבוש אותו משני צידיו. ברם עיצב שיכמיות יוני־סקס, לאשה ולגבר, שניתן ללובשן משני הצדדים, בגווני שחור ואדום. האשה בחצאית מיני והגבר במיכנסיים גבריים.

אורית ורינה עיצבו אופנה אונגר־דית ויישמו בבגדיהן את סממני־האופ־נה: חולצת־פוטר הפוכה בגוון אפור, משולבת בצווארונה וחפתיה בעור רך

אוואנגארדי הוא הז'אקט בעיצובה של ליזה בוקר. השרוול חדשני ותפוח בגיזרת פליסה. למטה: חולצת עור־נפה בשילוב עור תרנגול־הודו. בעיצובה ובהדגמתה של רחל קפליוק.

בגוון שחור. החצאית צרה וארוכה, אך אפשר ללבוש במקומה מיכנסיים. ההופעה היא זרוקה אלגנטית.

גם המעצבות מיקה ואנט נתנו צ'אנס ללקחותיהן: חליפת־עור שכר לה עור ומחירה מרקיע דולארים, או חליפה זהה בגיזרתה, מעיל רחב ועשיר וחצאית תואמת וארוכה מבד טוויד, כשהעור משמש כקישוט בכיסים הגדולים ובצווארון העשיר.

מראה קצת יותר מחוייט נותן ז'אק לימור לדגמיו: הוא שילב צמר נקי בגוון השמנת ופיסות־עור בגוון הבז' בחליפה יפהפיה של חצאית צרה וז'אקט בלוזון גדול, המחמיא לגיזרה והמיועד ליציאה בערב ולאירועים חגיגיים בימי חורף אחרונים אלה.

אשה היא אשה. במראה המחר ייט מאמינים גם בחברת בגיר. לדוגמה: חליפה גברית לאשה הנשית, הכוללת חולצה לבנה, עניבה מקווקוות בשחור־לבן, ז'אקט משובץ מצמר באורך ה־ירכיים, מיכנסי־צמר שחורים בגיזרה ישרה ומעל — ז'אקט טוויד ארוך בגיזרה גברית.

מעצבת־האופנה אתי קרן אוהבת אותן רחבות בכתפיים וצמודות באיזור המותניים והירכיים. היא מאמינה שאשה צריכה להשאר אשה ולהבליט את חמוקי גופה, לכן עיצבה קרן שמלות לבנות במראה המרופר, באורך של מתחת לברך. חגורת־עור לבנה מחניפה לגיזרה, גרביים לבנים ונעליים או מגפיים לבנים משלימים את ההופעה של לובשות דיגמי קרן.

לולה עיצב גרשון ברס: שיכמיה דו־צדדית בגווני אדום ושחור, חצאית־מיני ו־מעליה טוניקה. שיכמיה אחת לכל בני־המישפחה.

נשית גברית מראה מחוייט של בגיר: חולצה לבנה, מיכנסיים שחורים בגיזרה ישרה, עניבה מקווקוות, ז'אקט־צמר.

חימום כפול תלבושת חורפית לימים קרים עיצבו רונית ואורית מחברת אר. כשהרעיון שלהן בא בעקבות מזג־האוויר. הסריגה היא עבודת־יד והגוונים הם לבן וכחול, המתאימים לכל בגד – ג'ינס, צמר ועור. כדי לחקות את הרעיון, יש ללבוש שני סוודרים דומים.

שידור

מאחורי המירקע

הכתבות שלא היו

ביזמן שלא היה

בליל שבת שוב לא שודרה מהדורת השבוע – יומן אירועים.

באופן מפתיע, לא היתה הסיבה נעוצה בחוסר בציוות־צילום, כמו בפעמים קודמות. הפעם היה סיפור חדש: חוסר בעורכי־סרטים. כשבניין נהרס, מסתבר, הקירות צונחים מכל הכיוונים.

מאז שהופסקה, מטעמים שונים, עבודתם של אנשי עטק"ם, שהיו עובדי־חוץ, יש מחסור

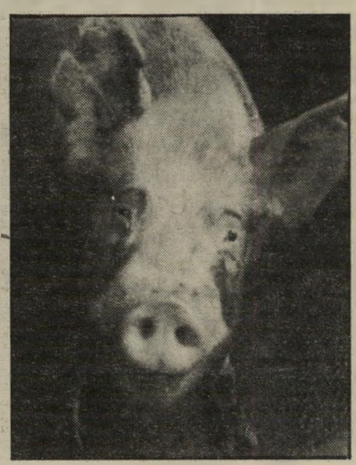

גיבור הכתבה
לא שודר

מתמיד בציוות־צילום ובעורכי־סרטים. ביום החמישי בצהריים הודיעה מנהלת עורכי־הסרטים **לאורי סורת**, מנכ"ל רשות־השידור, המשמש גם כמנהל־בפועל של הטלוויזיה, שאין בידה אמצעים ולא עורכים כדי להכין כתבות למבט וליומן השבוע.

כתבות ליומן דווקא צולמו במשך השבוע, אך נשארו בצורת חומר־גלם. היתה כתבה מתוכננת על המשבר בין מנחם פרוש, סגן שר־העבודה והרווחה, לבין משה קצב, השר. היתה כתבה מתוכננת על להקת הגבעתרון, מקיבוץ גבע, והיתה כתבה מאוד פרובוקטיבית על תעשיית החזיר בארץ.

פעם, לפני שלוש שנים, היתה הצעה של **מיכה ינון**, יו"ר הוועד־המנהל, חבר המפד"ל ואיש רתי, להעביר את תוכנית יומן השבוע ליום החמישי בערב, כדי שגם הצופים הדתיים יוכלו ליהנות ממנה. היה מי שאמר השבוע, שאולי התוכנית הזאת, שכבר ירדה מזמן מן הפרק, לפחות לפי שעה, מתבצעת כל־כך טוב — שלא יהיה יומן בכלל.

דויד אדמון, חבר הוועד־המנהל, הציע כבר לפני כמה חודשים לבטל לגמרי את היומן. השבוע חזר לרעיון הישן שלו, והוא יעלה אותו שוב בישיבת הוועד־המנהל.

העובדים הטילו וטו

אורי סורת, מנכ"ל רשות־השידור ומנהל־הטלוויזיה, ניסה השבוע להפריח בלון באוויר. הוא רמז שאולי ימנה את **חיים יבין** באופן זמני כמנהל־הטלוויזיה עד שייבחר, במיכרז או שלא במיכרז, מנהל חדש.

יבין הוא אחד המועמדים למישרת מנהל־הטלוויזיה, והוא המועמד של אורי פורת ושל **מיכה ינון**, יו"ר הוועד־המנהל.

כששמעו ועדי־העובדים בטלוויזיה על כוונתו של פורת, הודיעו חד־משמעית שלא יסכימו לצעד כזה.

עובדים אחרים טענו שחלק מאנשי ועד־העובדים במחלקת־החדשות הם מאנשי **דן שילון**, שגם הוא מועמד לנהל את הטלוויזיה, ולכן לא הסכימו שחיים יבין יכנס בדלת האחורית ויקבע „עובדות בשטח". הרעיון, בכל אופן, נגנז עוד לפני שנכנס לשלב מעשי.

רעיון אחר של אורי פורת נוגע למועמד השלישי למישרת מנהל־הטלוויזיה, **יוסי צמח**. אחרי שהתפטר מתפקידו **צביקה שפירא**, מנהל חטיבת־התוכניות, הציע פורת לצמח לקחת את התפקיד לידיו, זמנית, עד שימונה לטלוויזיה מנהל חדש, שיאייש את כל המישרות הפנויות.

שילון – בד אדום

חברי־הליכוד בוועד־המנהל של רשות־השידור וחברי הליכוד במליאת־הרשות הזמנו לשיחה אצל **משה ניסים**, שר־המישפטים.

ניסים, הידוע בתמיכתו במועמד **יוסי צמח** למישרת מנהל־הטלוויזיה, ניסה לשכנע את ארבעת חברי־הוועד, **דויד אדמון**, **שאול עמור**, **נתן ברון** ו**קריאל** („רוש") **גרדוש**, להחזיר את המיכרז שהופסק לקדמותו, ולשנות את השיטה בעתיד. ניסים בטוח שאם יוחזר המיכרז הקודם, ייבחר יוסי צמח ברוב־קולות.

ניסים הביע התנגדות נחרצת לשינוי שיטת־המיכרזים, לפי הצעת חמשת חברי מליאת־רשות־השידור. חברי־הוועד מהליכוד הודיעו לו שאם תתקבל שיטת־החמישה, ייבחר **דן שילון** — ושילון, לגבי ניסים, הוא כמו בד אדום.

קורת־רוח בליכוד

מיכאל קרסין, עורך מבט, יצא לשבועיים לגרמניה. מחליף אותו **יאיר שטרן**, מנהל מחלקת־החדשות בטלוויזיה.

בכירים ולא־בכירים בליכוד הביעו השבוע את שביעות רצונם מצורת הדיווח במבט מאז שנסע קרסין לחו"ל. לרעתם עריכתו של קרסין שמאלנית מדי, ושטרן מאזן את המירקע.

מאבק בין ארבעה

ארזי
בימאי מקומי

בשן
בימאי מקומי

כהן
כוריאוגרפית אמריקאית

תבורי
בימאי אמריקאי

תחרות קרם־האירוויזיון מתקרבת. הזמרים, המשתתפים בתחרות, שומרים על פרופיל נמוך ואין מפגינים מתח והכנות לקראתה.

למרות זאת, מסתבר שהם נמצאים בהכנות קדחתניות. כרגע מדובר על ארבעה זמרים בעלי הסיכויים הטובים ביותר להצליח בתחרות והם עוברים חזק והרבה.

ירדנה ארזי ו**יגאל בשן** משתמשים בשרותיו של הבימאי **צדי צרפתי**, שיעזור להם בהעמדה הסופית של הבימה.

יזהר כהן, שזכה בעבר באירוויזיון, משתמש בשרותיה של כוריאוגראפית אמריקאית, **שימי תבורי**, שגם לו סיכויים טובים להצליח. שכר שרותים של בימאי אמריקאי. המאבק יתמקד, כנראה, בין ארבעת הזמרים האלה.

חמרורים

כרוב ממולא

נישאו ◆ בירושלים, **אפרים־פישל זוהר**, תלמיד־ישיבה בן 20 ו**שירי איינ־שטיין**, חיילת משוחררת בת 20, ילדיהם החוזרים בתשובה של אורי זוהר ואריק איינ־שטיין, בנוכחות 1500 מוזמנים, אשר חיסלו, בין השאר, 4500 בורקאס, 100 בקבוקי קוניאק 777, חמישה סירי־ענק של קוגל (מאפה־איטריות) ושלושה סירי־ענק של כרוב ממולא (ראה גם עמודים 22 ו־23).

● ● ●

יועץ משפטי

נחוג ◆ בירושלים יום־הולדתו ה־80 של **יצחק הנס קלינגהופר**, יליד גליציה, שהיה, במשך עשר השנים שקדמו לפלישה הנאצית לאוסטריה, היועץ המישפטי של עיריית וינה, ממנה נמלט לברזיל ושבה חזר, כעבור 10 שנים נוספות, אחר מילחמת העולם השניה לתפקיד של יועץ מישפטי של מוסד אוסטרי — הפעם שגרירות אוסטריה בריו דה־ז'ניירו. כאשר עלה קלינגהופר משם ארצה, היה לרייקן הפקולטה למישפטים באוניברסיטה העברית (ולפרופסור למישפט חוקתי ומינהלי) ובמשך 13 שנים גם חבר־כנסת מטעם הליברלים. כאשר פרש מן הכנסת, בגיל 69, נתמנה למבקר האוניברסיטה העברית.

● ● ●

ח"כ זמני

נחוג ◆ בירושלים, יום־הולדתו ה־83 של פרופסור (לספרות ולשון יידיש) **דוב סדן**, סופר, מבקר ומתרגם, אשר החל את דרכו בפולין — שבה נולד בביתו של סוחר — כמתרגם סיפורים עבריים לפולנית, והיה, כשעלה ארצה, מורה (בתחנת־החשמל, הזנוחה כיום, בנהריים שעל הירדן); עורך המדור הסיפרותי של דבר, ועורך עיתון העולים החדשים המנוקד, של שנות ה־30, הגה, שממנו עבר להוראות יידיש באוניברסיטה העברית ולחברות קצרה בכנסת (מטעם מפא"י), שממנה פרש עד מהרה, כאשר הגיע למסקנה שאין ישיבתו בכנסת משפיעה על המתרחש בארץ. שני בניו של סדן הם פרופסורים גם הם: הבכור עזרא, מי שהיה מנכ"ל האוצר בימי יורם ארידור, הוא פרופסור לכלכלה, והצעיר יוסף הוא פרופסור לסיפרות ערבית.

● ● ●

רב הונגרי

נפטר ◆ בגיל 72, בבודאפשט, פרופסור **אלכסנדר** („שאנדור") **שייבר**, חוקר כיתב־ייך וכתובות יהודיים, אשר שימש, במשך 35 השנים האחרונות, כמנהל בית־המידרש לרבנים בבירת הונגריה, המוסד היחיד מסוגו להכשרת רבנים במדינות מיזרח־אירופה.

● ● ●

היסטוריה כלבית

נפטר ◆ מהתקף־לב, בגיל 77, בלוס־אנג'לס, **ראד ותרווכם**, הבעלים והמאמן של הכלבה לאסי המקורית, שלא היתה אלא כלבה אסופית בשם פול, לפני שהוא אילף אותה לסרט שובר־הקופות של שנת 1943, לאסי שובי הביתה. ותרווכס גידל ואימן דורות של כלבות לסרטים ולטלוויזיה והקפיד לשמור אחרי מותן, על אפרן, שאותו ביקש לקבור יחד איתו.

● ● ●

מקום ראשון

נקבעה ◆ בוושינגטון, על־ידי הבנק העולמי, **כהבנסת־השיא** לאזרח מדינה כל שהיא, הכנסתם השנתית הממוצעת של תושבי הנסיכויות הערביות המאוחדות שבמיפרץ הפרסי — 21,340 דולר לכל איש אשה וילד בנסיכויות. במקום החמישי (אחר שלוש מדינות־נפט ננסיות נוספות) — שווייץ (16,390 דולר לשנה) ורק במקום השישי — ארצות־הברית (14,900 דולר). במקום האחרון (130 דולר לאיש לשנה) — בנגלדש.

---

* *בין כמעט 100 הספרים שאותם חיבר או תירגם סדן גם רבים התרגומים בכיוון ההפוך – לעברית – מפולנית, גרמנית, אוקר־אינית ולאדינו.*

ספיחי המישחק שלא צולם

מיקרה מישחק הכדורגל באיצטדיון רמת־גן (העולם הזה 6.3) לא הסתיים, כנראה. ועד טכנאי הטלוויזיה ביקש ביחד עם **אורי סורת**, בהיותו מנהל־בפועל של הטלוויזיה. הטכנאים טוענים כי רכב־השידור איחר לצאת למיגרש בגלל תקלה טכנית של הרכב, שנבעה מן השלג שירד בירושלים, ולכן סבל המגוע מבעיית־הצתה.

כשהגיע הרכב לאיצטדיון, כשבו צוות הטכנאים, התברר שאין חשמל. הנהלת האיצטדיון, שהתחייבה לספק חשמל, לא עשתה זאת.

גנרטור, שהיה צריך להיות בשטח, הגיע למקום רק בשעה 11 וחצי, ולא היתה בו אף טיפה אחת של דלק.

כששאל **ציון סוויר**י, הטכנאי, את **יצחק גליקסברג**, המפיק, מדוע לא דאג לתלושי־דלק לגנרטור, ענה לו זה: „אני לא פקיד!"

כשעברו תקלות אלה, התברר שהשעה היתה כבר 12 וחצי, והטכנאים רצו לצאת להפסקת־צהריים, המגיעה להם. אנשי־ההפקה האחרים, שידעו כי המישחק הראשון אמור להתחיל בשעה אחת בצהריים, לא הביאו לטכנאים אוכל לאיצטדיון, כדי לחסוך בזמן. הם גם לא לקחו אותם לאכול במיסעדה סמוכה לאיצטדיון, אלא נסעו איתם במשך חצי שעה למיסעדה בפתח־תיקווה, כדי לחסוך בהוצאות. כך היה ברור שהטכנאים לא יחזרו בזמן למישחק הראשון.

ניתנים ממתינים הטכנאים לפגישתם עם פורת כדי לשפוך לפניו את תלונותיהם על צוות־ההפקה.

עוד שרות לציבור של קבוצת הסנה:

עד 50% הנחה בביטוח הדירה!

"הסנה" באה לקראתך בתכנית ביטוח רכוש חסכונית:
אתה מגדיל את סכום ההשתתפות העצמית לפי בחירתך ומקבל הנחה משמעותית, עד 50% על דמי הביטוח שאתה משלם.
כך אתה קובע את גובה הפרמיה שתשלם בעבור ביטוח הדירה שלך.

בקש פרטים מסוכן "הסנה" שלך על תכנית "השתתפות עצמית".

הסנה - חברה ישראלית לביטוח בע"מ
צור - חברה לביטוח בע"מ
שמשון - חברה לביטוח בע"מ
ריתם - חברה לביטוח בע"מ
שמיר - חברה לביטוח בע"מ
דקלה - חברה לביטוח בע"מ
החברה הישראלית לביטוח בע"מ
בידרמן - חברה לביטוח בע"מ
חברה מסונפת:
החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

קבוצת הסנה
תנועת העובדים ההסתדרות הכללית

זיוה תלם

מזמינה אותך
למכירת סוף חורף '85, תחילת האביב

במכירה: מכנסי עור החל מ־89,000 ש' –
כל הדגמים וכל הגדלים

ג'י פולופ – עדיין מכירת **המלאי הישן ב־50%.** מחיר מוקפא. **קולקציה חדשה**, חצאיות רחבות, מכנסיים מיוחדים, ג'קטים.

חוה פולופ – חולצות מודפסות, חצאיות ג'ינס, בגדי אביב – מבד כותנה וטריקו.

"רזיאלה" – מכירת סוף עונה. מחיר מוקפא. קולקציה חדשה לאביב, חליפות לשעות אחה"צ והערב.

M/N – חליפות כותנה לשעות הערב.

אביזרים נהדרים

המכירה תתקיים ביום ששי 15.3.85
ביום שבת 16.3.85
בין השעות 14–10
17–19

בבית זיוה תלם, דוד המלך 10 הרצליה פיתוח ● טל. 052-72976

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

הצליחה מרב שחת

- **קורסים** מקצועיים ברמה גבוהה ל:
- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון מסרוקות חדישים ל:
  מסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ובשעורה.
  תעודות למסיימים והכנה לבחינות הסמכה ממשרד העבודה
  30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית

3 שנים ברציפות 1984
בבנוך בתי ספר לספרות נשים

ת"א, דיזנגוף 190 (יחפת 4)
229388 ,226066

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מ/ת עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

הלב שלך שווה בדיקה!

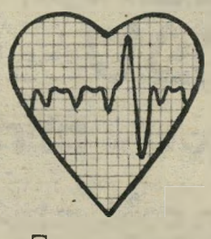

בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.

הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.

מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, דיזנגוף 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03–221227, 03–244294

אילנות יועצים לפרסום

מודעות בטלפון

לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
ויזה
ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום – תגיה חופשית במקום

פרסום אוריאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

תשבץ העולם הזה

2480

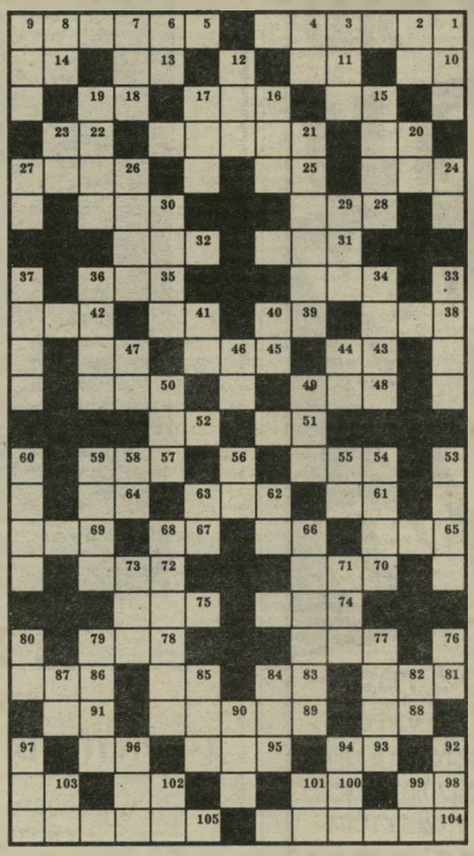

מאת אביגיל ינאי

מאונך:

1) תכשיט־נשים עתיק (ישעיהו ג'); (3,3): 5) בקטריולוג אנגלי, מגלה הפניצילין; 10) קיטור; 11) אם־הפנינה; 13) מורה כוון; 14) ענן; 15) חבר בממשלה; 16) קטף פרי־שקמים; 18) כינוי לאחד ממזלות־הכוכבים (איוב ט); 20) במתינות; 21) טריק; 22) רקב; 24) בשלווה ובנחת; 25) תו במוסיקה; 26) קללה; 28) עז־הבר (דברים י"ד); 30) יבבה; 31) משקל ומטבע בימי־קדם; 32) עובר בנמל; 34) אחרון הגאונים בפומבדיתא; 35) האבר הנקבי של הפרח; 38) מן השיניים שבפינו; 39) זה או זאת (ארמית); 41) לעג, זלזל; 42) חשב, דימה; 43) אביון; 45) עוול, שוד; 47) טורף ממשפחת הכלבים; 48) עץ עבות (מארבעת המינים); 50) בהרת־קיץ; 51) המהנדס הסקוטי שפיתח את מנוע־הקיטור (ש"מ); 52) כלי־הקשה; 54) מכותר; 57) הגיה החוצה; 61) גבעה מלאכותית; 62) הנהר שלחופו שכנה תל־אביב בספר יחזקאל; 64) נכרי; 65) הוצאת־ספרים ירושלמית; 66) ענף; 67) בעל־חיים מן הזוחלים; 69) בית־המחוקקים העליון בארצות־הברית; 70) אורח־חיים; 72) הטעה, שיקר; 74) אחת העונות; 75) מזל; 77) שוטה; 78) מזרח; 81) מייסד דת הקראים; 83) שמח; 85) רשע; 86) עץ ממשפחת הקטניות־בעל פרחים ריח־ניים; 88) כלי־חפירה; 89) עצירה, סתימה; 91) אבר־תנועה; 93) עציר; 95) זהב; 96) כבש צעיר; 98) דגל; 100) פת־מאכל; 102) טהור, נקי; 103) אל מצרי; 104) מצב של רוב נשואים ברקיע; 105) כלי נגינה בעל מיתרים.

מאונך:

1) הדיף ריח רע; 2) אחת הגפים; 3) הבטחה חגיגית; 4) בן־בקר; 6) רטוב; 7) רקע, הנחת־יסוד; 8) אחד השוואים; 9) קיבוץ בעמק; 12) הלל; 15) פתי (ארמית); 16) התיפח; 17) חרב; 19) מעריץ; 20) זעם; 21) טענה קשה; 23) צונן; 24) מצב במשחק־המלכים; 26) יוצר הגולם מפראג (ר"ת); 27) בת־קול; 28) ראשון (ארמית); 30) אמיץ־לב; 33) חלוקה לשעורים; 34) מבטא; 36) בא בימים; 37) כפר ליד צור; 40) און; 41) קול גברי עמוק; 44) רוח־רפאים; 46) מילת־שאלה; 47) מילת־חיבור לתנאי; 49) צמח הגדל על גדות נחלים; 50) חרש־ברזל; 53) אנואיסט; 54) מזהיר בחומרה; 55) בניין בקרדוק העברי; 56) משענת; 58) סוד; 59) טכסט; 60) קסטה; 62) מיכל לנוזלים; 63) שליח; 66) תל על חוף הכנרת; 68) מתרס; 71) הסדיר, התקין; 73) בסיסי; 76) פתחו של הר־געש; 77) מין נמר; 79) טעות; 80) כאן; 82) מבושל בחלקו; 84) יציקת נוזלים למטרה רתית; 85) חרש מזימות; 87) ילדים פעוטים; 90) הצלע הארוכה במשולש ישר־זוית; 92) אבי השופט שמגר; 94) דעכו, חדלו לבעור; 96) כפיר; 97) פנה; 99) הוראה לתזוזה; 101) בוסתן; 102) בבואה; 103) מילת־המעטה.

הווי

סידור עבודה

ב בירנית נעצרו 26 חיילי מילואים, אחר שהתגלתה הסיכה מרוע הם עמדו על כך ששירות המילואים שלהם יהיה במעבר־הגבול של הגדר הטובה, וכי הם יוצבו, דרך קבע, במשמרת־לילה בלבד: היתה זאת האפשרות לפתיחת השערים, שרכבם עברו ללבנון ושבו ממנה חבריהם, כשהם מבריחים, במשך הזמן, אלפי קופסות סיגריות אמריקאיות; מאות מכשירי רדיו־טייפ; עשרות קרטונים של ויסקי וחצי טון חשיש.

● ● ●

פיזור גלויות

ב תל־אביב פירסמה סוכנות־נסיעות רשימת טיולי פסח ואביב, הציעה, תחת הכותרת טיולי נוסטלגיה, זה ליד זה, טיול למארוקו (דרך פאריס) ומסע אל העבר: לפולין.

● ● ●

שמתי אסימון...

ב תל־אביב ערכה המישטרה חיפוש ברירתו של אדם שנחשד בפריצות, גילתה בה 20 מקלטי־רדיו; 20 מכשירי רדיו־טייפ; תריסר מערכות כלי־עבודה באריזותיהן המקוריות; שלושה מכשירי־טלפון וטלפון ציבורי מפורק אחד.

● ● ●

חיים שכאלה

ב כרכור ביקש צעיר להתאבד, בלע כדורי־שינה ונשאר בחיים: נשם את הגאז ששיחרר מברז הכיריים במטבח ונשאר בחיים; קפץ ממירפסת הדירה שבקומה הרביעית למישטח הרשא שברחבה לפני בית־הדירות ונשאר בחיים; נמלט מן המקום, כשמע את צפירת ניידת־המישטרה, שאשתו הזעיקה אל המקום.

● ● ●

לא על הלחם לבדו

ב תל־אביב נענה שופט להצעתו של אדם, אשר ביקש להפחית את דמי־המזונות החודשיים שאותם הוא משלם לאשתו, בטענה שאין היא מספקת את צורכי בני־הבית, להיווכח בעובדות במו עיניו, ביקר בבית, גילה כי במקרר נמצאו רק שני תפוזים רקובים; שקית חלב אחת; כיכר לחם עבש; מעט מרגרינה וקופסה ריקה של קפה נמס.

● ● ●

גשר הניירות

ב נתיבות לא הצליח אדם להתקבל למישרת נהג אמבולנס, הושמורה לבני 37 ומטה, אחרי שהציג את תעודת־הזהות שלו, כה הוא מופיע כבן 41. את פינקס־המילואים שלו, שבו הוא מופיע כבן 39, ולא היה יכול להציג את תעודת־הלידה שלו — שבה הוא מופיע לטענתו, כבן 37 — מכיוון שזאת אבדה לו.

● ● ●

שמור לי ואשמור לך

ב הרצליה ביקש חייל בשירות־חובה את התערבותו של רס"ר יחידתו, כדי שישכנע אשה המבוגרת ממנו בכמה שנים להפסיק את הקשר הרומנטי ביניהם, נדהם לגלות כי הרס"ר עשה כבקשתו, אך החל מציק אותו, דרך קבע, לתורנויות־לילה, וזה כדי שהרס"ר יוכל לצאת ולבלות עם אותה אשה.

מתיחת פנים ללא ניתוח
בעזרת תרגילי התעמלות – יוגה לשרירי הפנים
טל. 03־294041 — מינוי 051

שולה
ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית חזקות באחריות וכן השתלת ריסים
ת"א, המלך ג'ורג' 89
טלפונים: 284919 295318
השתלת ציפורניים

סקס ועסקים בלי שותפים סמויים
* מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
* שירות לגילוי מיקרופונים מושתלים
* מגלי מתכת
* מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
רחוב שלום עליכם 18, תל־אביב – טל' 286444

תן טרמפ לחייל

מבצע
טעים ונעים בסטימצקי
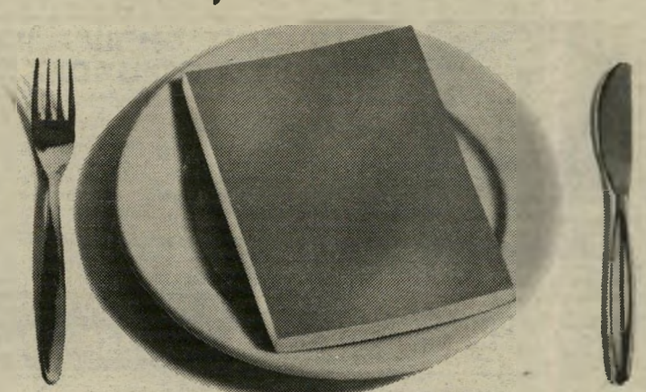
25% הנחה על כל ספרי הבישול
כל חודש מרץ
שי חינם של שטוק
על כל קניה של 2 ספרים ויותר – מבחר מתכוני קוקטיילים: ברנדי, ורמוט וליקרים של שטוק (עד גמר המלאי)
מבחר הספרים הגדול ביותר בישראל – בכל השפות!
ספרים זה סטימצקי
כבר 60 שנה
פרסום דנגו

מרים בנימיני

מזל החודש:

דגים

מי מתאים לבני מזל דגים?

אחד הדברים המסקרנים ביותר באסטרולוגיה הוא: מי מתאים למי? מדוע מזל מסויים אינו סובל אדם זה או אחר מבלי סיבה, ואילו האחר מושך אותו?

יש מזלות שפשוט אינם יכולים לשאת האחד את השני. כפי שאנשים רבים יכולים להעיד, תמיד כשהם פוגשים באדם שהם מחבבים, מתגלה שהוא שייך לאותו מזל שעימו הם מסתדרים. למרות שהאסטרולוגיה מכירה בסימפטיה ואנטיפטיה הנוצרים בין בני המזלות השונים, בכל זאת, אי־אפשר לומר בהחלטיות אם מישהו מתאים או לא. יש תמיד להתחשב בשעת הלידה, במיקומו של הירח במפה ועוד גורמים נוספים וקובעים.

לכן, מי שימצא שהדברים אינם מתאימים לנסיונו, כדאי שיקח בחשבון שזו סקירה כללית, המתאימה רק לקו המאפיין כל מזל.

דגים עם דגים

אחת ההמצאות הפחות מוצלחות. כל אחד מהם בין כה וכה מסוכסך ומסובך, ומנסה איכשהו להסתדר עם הכפילות הקיימת באישיותו. אם מצרפים אליו אדם נוסף, המתלבט באותן בעיות, זה עלול להביא לבילבול גמור. בני דגים, הזקוקים בדרך כלל למישענת, מעדיפים לחיות עם אדם שהוא חזק, החלטי ואפילו שתלטן. אם שניהם יהיו טיפוסי דגים אופייניים, הקשר יביא אותם לתיסכול.

קיימת אפשרות לחיים משותפים, בעיקר אם שניהם יתעניינו באותם נושאים או שמיקצועם יהיה דומה. הקינאה, הרגישות, מצבי־הרוח והצורך להתגבר מדי פעם אינם מבטיחים קשר יציב, שקט ומרגיע.

דגים עם טלה

קשר כזה לא פעם פוגע בדגים, ובכל זאת, הוא נשאר מלא תיקווה לעתיד טוב יותר. הטלה, שכל קשר חדש מלהיב ומסעיר אותו, לא תמיד יצליח לשמור על נאמנות. זה יביא את הדגים לדיכאון, קינאה ויאוש.

בקשר כזה הטלה הוא הנהנה העיקרי, לא במהרה הוא יעזוב את הדגים. הדגים, שעולמו עשיר, מורכב ומסובך, ינסה לסלוח לטלה על משוגותיו, שיגיונותיו, חוסר־התחשבותו וילדותיותו. הטלה במשך הזמן נעשה מחוספס ופחות איכפתי. הוא מתעייף, בתגובותיו ואינו ממהר להראות דמעות. גם הצורך של הדגים לעזור ולהגן על כל הסובלים והמיסכנים לא אהוד על השור. הוא מעדיף להתרחק מכל מה שמפריע לשלוותו ומנוחתו.

דגים עם תאומים

קשה למצוא חוסר־התאמה בולט כל־כך כמו בין שני מזלות אלה. גם כאן מופיעה הכפילות באישיותו של כל אחד מהם, והופכת את הקשר ביניהם לקשר קבוצתי, יתרכז בתוך עצמו ועל התאומים יהיה לפייסו.

דגים עם סרטן

הם שייכים למזלות המים, ומתאימים בדרך־כלל זה לזה. שניהם רגישים, רגשניים ומזילים דמעות בן־רגע. הדגים, שריגשותיהם שולטים בהם, נתפסים לרגשנות מופרזת, שאינה במקומה.

בקשר מסוג זה, על הסרטן להיות המעשי שבין שניהם. הוא לא יוכל להרשות לעצמו להפליג בדימיונות. העזרה לזולת והאהבה לבילויים במקומות מימיים משותפת לשניהם. גם בעת מריבה קצת מים יוכלו לכבות כל מריבה לוהטת. החמקמקות של הדגים עלולה לעצבן את הסרטן, הרגיל לומר כל מה שבליבו ויושר הוא אחד מעקרונותיו החשובים. סלחנות תביא אותו למצב שבו יאמין שוב ושוב, שבן־זוגו תימהוני – וכך יקבלו.

דגים עם אריה

אם נוצר קשר כזה, הוא נחשב למוזר, בגלל ההבדלים באישיותם ובגישתם לחיים. ה־אופטימיות והאקסטרוברטיות של האריה, לעומת הפסימיות, הדאגה והמופנמות של הדגים יוצרים קשר עצוב.

אך אין ספק שבן דגים עשוי להיבנות מקשר זה, בעוד שהאריה ינסה תמיד להבין מחדש את הלך־הרוח של שותפו ולעודדו. היתרון עבור האריה הוא בכך, שהדגים

(המשך בעמוד 32)

הדמעות מעצבנות את השור, הדברנות של התאומים מפחידה, הבתולה יכול לעזור במעשיותו והגדי יעניק הרבה הגנה וביטחון

הכל נמאס עליו, ואז הוא עלול לקום וללכת.

דגים עם שור

אין זה צירוף אידיאלי, למרות שקיימת משיכה הדדית. השור נמשך לרוך ולתימהוניות של הדג, והדג ליציבות ולביטחון שמשרה עליו השור. בחיים היומיומיים ייתכנו התנגשויות על דברים קטנים, והשלום לא ישכון במעונם.

הדמעות, הנשפכות במהירות, די מעצבנות את השור, שבדרך כלל שולט ולא זוגי. עדיף שייחפשו להם שותף המשתייך למזל יותר יציב. בין דגים לתאומים יכול להיווצר קשר מהיר ונעים, הם אפילו יכולים להסכים על דברים רבים.

אך כל אחד מהם חי במישור שונה. הדגים אוהבים את הסודיות ואילו התאומים, כמו ילדים, ממהרים להאמין ולגלות את הלב לפני מי שמעורר את הרושם שהוא אמין. הדברנות והפתיחות של התאומים יפחידו את הדגים וייצרו מצב שאחרי שיחה עם אנשים זרים, הדגים

מצב־הרוח וההרגשה הכללית עדיין לא טובים, אל תדרשו מעצמכם יותר מדי ותנו לעניינים להתנהל ב־קצב איטי. בשטח העבודה תגלו, שאנשים יוזמים עבורכם תוכניות ומציעים הצעות מושכות. השבוע אינו מתאים להתלהבות. ב־שטח הלימודים לא יהיה קל. מי שמתכונן לבחינות, שלא יתפתה לעבוד ולהתכונן ביחד. סמוך ל־17 בחודש אתם עלולים להסתכסך עם הסביבה, אלה לא יהיו ימים קלים.

* * *

חשבוע תהיו מתוחים ודאוגים, לאו־דווקא בגלל בעיות שלכם. בני־משפחה זקוקים לעזרתכם. בעבודה מת־ברר, שלא מסתדרים בלי העזרה החיונית של־כם. ב־14 וב־15 בחודש יהיה יותר נעים, ותוכלו אפילו ליהנות מרומן־טיקה, רק אל תצפו, ש־פרשיות המתחילות כעת ימשיכו ללא בעיות. כמ־עט בטוח שמשהו יקרה ויפריע. אנשים בחו"ל גורמים לכם דאגות. כדאי להשקיע את הכסף ולצלצל לשם – זה ירגיע וישקיט.

ה־14 וה־15 בחודש מתאימים לשיחות ב־קשר לעתידכם המיקצועי. רצוי לא לחתום על חוזים ולא להתחייב לטווח רחוק. כדאי לד־חות את ההחלטה לפ־חות בשבוע, שאז המצב ייראה יותר ברור. ב־16, ב־17 או ב־18 אתם עלולים להרגיש שלא בטוב או לשמוע בשו־רות לא נעימות בקשר לקרובי־משפחה שמצב בריאותם התערער לפ־תע. טיפול בעניינים כספיים לא רצוי ב־17 או ב־18 בחודש. ב־19 המצב יהיה יותר טוב.

* * *

בשטח העבודה תהיו לחוצים ביותר, יתכן שייגרם להאשים אתכם בדברים שאינם קשורים אליכם כלל. תצטרכו להכין לעצ־מכם חגורת טובה, וכן ליצור קשרים עם אנ־שים, שעליהם אתם סומכים שיהיו לטו־בתכם. רצוי שלא תת־נדבו לקחת על עצמכם תפקידים חדשים והמ־תינו לזמן קל יותר. ביחסים בינאישיים ה־מצב לא יהיה קל, בעיקר סמוך ל־17 בחודש. מתח רב עלול להביא להתפרצות וכעס.

* * *

ההפתעות בתחום הרומנטי נעימות ביותר, אך מטעות. כבר ב־19 בחודש תוכלו לחיי־וכח שהציפיות היו מוגזמות. כעת תוכלו ל־סיים קשרים המסבכים אתכם ולהתחיל בקש־רים חדשים. מדובר לא רק בתחום רומנטי, גם בעבודה כדאי לחשוב על שינוי. הדרישות ש־דורשים מכם בעבודה ניתנות לביצוע, אך תי־זהרו במה שאתם אומ־רים, יותר מדי ביקורת או הערות, אפילו צודקות, עלולות לקלקל לכם. היו זהירים! בשטח העבודה המצב מתחיל להיות מאוד עדין, אל תקבלו את יחסם של עמיתיכם למקום העבודה כמובן מאליו. עכשיו כדאי ש־תקפידו לבצע מה שמו־טל עליכם – אל תאחרו ואל תשכחו דבר. הש־בוע אינו מראה על סל־חנות כלפיכם, וזה עלול להזיק להמשך הקאר־יירה. בתחום הרומנטי נראה שיחול בקרוב מיפנה. בני מזל טלה או קשת עלולים לאכזב וגם אחרים אינם עונים על הציפיות. תצטרכו להיות סבלניים.

* * *

השבוע לא יהיה קל. מלבד ה־13 וה־19 כל הימים יהיו קשים ומעצבנים. צפויים לא מעט ויכוחים, התרג־זיות ואכזבות. מדובר גם על העבודה וגם על היחסים עם הסביבה. אבזרים שונים עלולים להתקלקל בבית ולסכן את בני־המישפחה. כ־דאי לשים לב ולתקן את מה שאינו תקין. בתחום הרומנטי יתכן שהיחסים יהיו מפגישה נעימה, אולם זה לא נראה כקשר שיאריך ימים. ידידים יבואו לבקש את עזרתכם.

* * *

השבוע יהיה עליכם לעשות חשבון־נפש עם עצמכם ולהחליט לגבי החמשך. כדאי לעצור ולהסתכל על המצב. תהיו עירניים ונסו לה־בין את מה שקורה. זה זמן טוב לסיום פעולות כושלות ובלתי־מוצל־חות. הדרך היחידה ל־חתקדם היא להיפטר מהשאריות המיותרות. לא זה הזמן להסתכן ולקחת סיכונים. גאות חדשה מתחילה ואורמת אליכם – צפו לעזרה, תוך זמן קצר חיא תגיע. כדאי להיות פתוחים ליחסים חדשים.

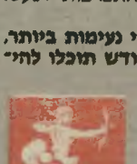

ה־13 בחודש יהיה מעייף, אך כבר ב־14 וב־15 תרגישו יותר טוב. בשטח הרומנטי תוכלו ליהנות מהצל־חות, אך תוך זמן קצר עלול המצב להשתנות. אם חשבתם לקחת חופ־שה קצרה מבן־הזוג, לא זה הזמן הנכון. ה־17 וה־18 עלולים להיות ק־שים בתחום העבודה. אתם עלולים להיפגע בגלל הערות של הבר־סים, ועוד יותר בגלל חילוקי דיעות על גובה השכר המגיע לכם. ב־19 כדאי לשוחח עם אדם שהשפעתו תועיל.

* * *

שבוע רגיש ומסוכן עומד לפניכם. יהיה עלי־כם לשקול היטב לפני שאתם לוקחים על עצמכם סיכון מכל סוג שהוא. נסיעה לא מומ־לצת, ביחוד ב־15, ב־17 וב־18 בחודש. אותם שמארגנים טיול או נ־סיעה לשם הנאה, כדאי שידחו אותה, או לפחות שיחיו זהירים. בשטח הפיננסי יש נטיה לב־צע צעד לא נכון, שיכול להביא להפסדים. גם כאן טוב לדחות את העניין. מבחינה רומנטית, ה־13 בחודש יהיה מבטיח יותר.

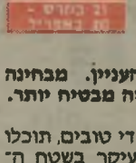

* * *

ה־14 וה־15 בחודש נראים די טובים, תוכלו לקדם עניינים חשובים, בעיקר בשטח ה־עבודה. אולם מה־16 ב־חודש תיתקלו בקשיים בכל שטח או תחום שבו תהיו עסוקים. ביחסים עם הסביבה המתח יהיה עצום, אנשים מ־תכננים מאחרי גבכם תוכניות העלולות לפגוע ולהזיק. כדאי שתהיו מאוד זהירים ואל תמ־תרו לתת אמון באיש. בשטח הרומנטי חסודיות חייבת להיות גדולה, ועדיף לוותר על ההנאות הקצרות.

* * *

ה־13 בחודש יהיה די מבלבל, משום שעשויים להתוצר קשרים מבלבלים. ב־14 וב־15 בחודש תתפנחו ותעמדו מול המציאות חלא נעימה. נסיעה לחו"ל שתכננתם, עלולה להידחות. בשטח העבודה, אנשים מאוד ידידותיים אליכם, וזה מפתה להיות גלויים יותר. אתם עלולים ל־התחרט על כל מיני אמירות, לכן כדאי שתאמרו מה שפחות. בימים אלה ידידים עלולים לגלות פרצוף חדש ופחות נעים.

„דמעות של שחיקה" מראה את האמת על קאמבודיה — ומזכיר גם את לבנון

הם ראו ושתקו!

ב שנת 1980 זכה העיתונאי סידני שאנברג בפרס פוליצר, על מאמר שכתב בניו־יורק טיימס, בשם „חייו ומותו של דית פראן". ב־25 במרס 1985 יהיה הסרט, המבוסס על מאמר זה, מועמד לשיבעה פירסי אוסקר, אחרי שקצר בדרך אוסף שלם של פרסים מכל הסוגים — על מישחק, על בימוי, על תסריט, על צילום — בארצות־הברית, באנגליה, ובעצם בכל מקום שבו הוא מוצג.

שמו של הסרט במקור הוא שדות־הריגה. בארץ יקראו לו דמעות של שתיקה.

זה הסרט הראשון המעז להתמודד בכל הרצינות עם מלוא הזוועה של מילחמות הודו־סין.

סידני שאנברג כיסה את מילחמת קאמבודיה בשנים 1970־1975. במיסגרת תפקידו לא היסס לחשוף ולהתריע על אחריותה של ארצות־הברית לחורבן המוחלט של המדינה הקטנה הזאת, אחריות שהחלה מן הרגע שבו נתן הנשיא ריצ'ארד ניכסון אישור להפציץ בסיסי ויאט־קונג בקאמבודיה, מבלי לבקש את אישור הקונגרס. הפצצות נפלו לא רק על לוחמים. רובן התפרצץ על ראשה של אוכלוסיה אזרחית חפה מפשע.

שאנברג היה בין הראשונים שגילו לציבור האמריקאי כי אותן „טעויות מצערות שגרמו לנזק קטן בלבד", כפי שהגדירו זאת דוברי צבא ארצות־הברית, לא היו אלא מעשי־זוועה מכוונים, שבהם נהרסו ערים שלמות ונטבחו אלפים רבים של אנשים, שלא היה להם כל סיכסוך עם ארצות־הברית. הם לא היו אפילו אוכלוסיה של מדינה עויינת. כי ארצות־הברית לא היתה מעודה במצב של מילחמה עם קאמבודיה.

גיבור הסרט היינג ס' נגור בתפקיד דית פראן, עוזרו הקאמבודי של כתב הניו־יורק טיימס, סידני שאנברג. בעת השתלטות כוחות החמר רוז' על פנום־פן הצליח שאנברג לפנות את אשתו של פראן ואת ארבעת ילדיהם לארצות־הברית. חמישה ימים לאחר מכן הציל פראן את חייו של שאנברג, אך לא הצליח להתפנות בזמן, יחד עם ידידו האמריקאי.

חיים מסמרי שיער. אולם סיפורו של שאנברג פרץ הרבה מעבר לחלקה של אמריקה בהרס הלאום והמדינה הללו. סיפורו נוגע לידידות המופלאה שנקשרה בינו לבין דית פראן, העוזר המקומי שלו, האיש ששימש כמתרגם, כמדריך, כאוסף ידיעות וכיד ימין של שאנברג, החל משנת 1972.

השניים עברו יחד את אימי השנים האחרונות של ההשתתפות האמריקאית במילחמה, והדי־ווחים ששלחו תרמו לא מעט ללחץ הציבורי, שהוציא את ארצות־הברית מדרום־מיזרח אסיה. כאשר נסוגו האמריקאים מפנום־פן, בירת המדינה, עזר שאנברג לעוזרו, פראן, לחלץ את כל בני מישפחתו, יחד עם הצוות של השגרירות ה־אמריקאית, וכך ניצלו.

אולם הוא עצמו נשאר במקום, כדי לסקר את כניסת כוחות חמר רוז' לעיר. אותה כניסה, שרבים סברו כי תביא עימה גאולה, ואילו תחת זאת הולידה שואה שלא היתה כמותה מאז סוף מילחמת העולם השניה, שואה שמעט מדי סופר עליה, ושום דבר מכל מה שסופר אינו מתאר אף את אפס קצה.

עד מהרה סולק שאנברג מקאמבודיה, ואיתו גם כל העיתונאים הזרים האחרים.

פראן נאלץ להישאר במקום, להסתיר את זהו־תו האמיתית, העמיד פנים שהוא נהג־מונית, היה

ראיון עם היינג נגור, כוכב הסרט:

„האמת איומה יותר!"

היינג ס' נגור ניתח חולה בבית־חולים בפנום־פן, כאשר פלשו למקום כוחות החמר רוז'. במשך ארבע השנים הבאות נדד על פני מולדתו המדממת, כשהוא מחפש את בני־מישפחתו ומסתיר את זהותו מפני הפולשים, שהשמידו כל מי שנחשב בעיניהם למשכיל, אינטלקטואל או בורגני. בתקופה זו הצליח למצוא את הוריו, אחיו, אחיותיו, אחייניו וארוסתו, אולם כולם, פרט לאחיינית אחת, גוועו למוות מרעב.

אחרי כניסת צבא וייט־נאם לקאמ־בודיה, עבר יחד עם אחייניתו בת ה־9 את הגבול לתאילנד, ומשם חורשת. אחרי שנה וחצי, להנ לארצות־הברית. בגלל העובדה ששם לא הכירו ברשיונו לעבוד כרופא, הועסק כפקיד בלישכה מיוחדת לטיפול בפליטים. שם מצא אותו הבימאי רונלד ג'ופה, שהבחין מייד, לא רק בדמיון בין גורלו של נגור לזה של גיבור הסרט, דית פראן, אלא גם בכישרון הטמון בצעיר, שהיה חסר כל נסיון דרמאתי קודם.

לפסטיבל־ברלין הגיע נגור אחרי שזכה כבר בגלובוס הזהב. אבל עניינו היחידי, היה לשוחח על המציאות שמתארת הסרט, ולא על עבודתו שלו בו.

● נאמרת שלוש פעמים על־ידי אנשי חמר רוז'. מדוע?

בפעם הראשונה נאמרתי משום שקראתי לאורוסתי בשמות־חיבה, והחמר רוז' ניסו לרכא כל גילוי פומבי של חיבה בין המינים.

בפעם השניה תפסו אותי אוכל עלים וירקות, ואז כרתו לי את הזרת, כדי שאלמד לקח.

בפעם השלישית מישהו הלשין עליי שאני רופא. צלבו אותי במשך שלושה לילות וארבעה ימים. אחרי שהורידו אותי ולפני שנתנו לי לאכול, דרשו שאכניס את הראש בתוך שקית פלאסטיק, בנסיון לחנוק אותי למוות. היינו אז 18 עצורים, רק חמישה מאיתנו נותרו בחיים.

● תהיה מוכן לשוב לקאמבודיה?

ודאי שאשוב לשם. אבל רק כאשר זו תהיה מדינה חופשית במלוא מובן המילה — כאשר המילחמה תיפסק והמעצמות הגרולות יוציאו משם את הצבאות שלהם.

● האומנם הצילה וייט־נאם את קאמבודיה משואה?

הוזייט־נאמים אומנם טוענים כך, אבל רק לפני יומיים עדיין פתחו באש על תושבים קאמבודיים חפים מפשע, כשלושת אלפים במיספר, שניסו לעבור את הגבול לתאילנד. האם זה נקרא להציל אותנו?

אני רק מקווה שאחרי הסרט העולם יידע וירשים לכ למה שקורה בארצי.

נכון אומנם שהוייט־נאמים הצילו את חיי, ואני אסיר־תודה להם על כך, אבל אין זה אומר שהם צריכים להישאר שם לנצח. שיוציאו את כוחותיהם — ואמשיך לתודות להם אחר־כך.

● האם הסרט הוא בבואה נאמנה של האמת?

הסרט הזה אינו אמיתי עד סוף הדרך. הוא מתאר רק חלק זעיר מהטרגדיה כולה. ככל שזה יראה מחריד, זה בקושי תמישים אחוז ממה שמתרחש באמת.

האמת איומה יותר. הסרט אינו מרושע, אכזרי וריאליסטי במידה מספקת כדי להמחיש זאת.

● אתה רואה סיתרון כלשהו למצב בארצך?

אינני פוליטיקאי, אבל כל מה שאני יכול לומר הוא זה: אנא, הוציאו מקאמבודיה את כל הכוחות הזרים! הרשו לה לקבוע בעצמה את עתידה! אם היא עדיין מעדיפה את החמר רוז', שיהיה כן. אבל שזו תהיה בחירה של העם הקאמבודי.

איני רוצה להאשים את האמריקאים או את הסינים במה שהתרחש בקאמבודיה. אבל ברור לי שהאחריות היא שלהם. אילולא ניסתה כל אחת מן המעצמות לתפוס שליטה, ובכך גרמה למעצמות האחרות להתחרות בה, כל השואה הזאת לא היתה מתרחשת. על המעצמות להכיר באחריות שלהן.

● אתה סבור שהסרט יכול לעזור לעמך?

הביטי וראי בעצמך. מה עשה אירגון האומות המאוחדות. המתערב בכל מה שקורה בעולם, כדי לעזור לעמי? מה עשו כל שאר עמי אסיה נוכח הטבח של בני קאמבודיה?

יש כיום קרוב ל־400 אלף פליטים קאמבודיים בתאילנד. האם האו"ם נוקף אצבע כדי לעזור להם? אני מקווה שהסרט יראה לפחות לעולם מה קורה בארץ הזאת.

● מה דעתך על מה שקרה לך אישית, בעיקבות הסרט?

עדיין איני יכול להאמין שזה אכן קרה לי. זכיתי בפרסים, אני עובר את העולם כולו, מקצה לקצה, ומשמיע את קולי. אני מתראיין כאן, בברלין, לעיתונות ולטלוויזיה, ומחר בוודאי אתראיין במקום אחר, ובעוד מקום.

אני מודה לאלוהים שעזר לי.

● אחרי כל מה שעבר עליך, אתה עדיין מאמין באלוהים?

אני מאמין באלוהים עד עצם היום הזה, ומשוכנע שהוא עזר לי לכל אורך הדרך.

במשך ארבע שנים בכל מיני מחנות של עבודת כפייה, שהחיים בהם מסמרי־שיער, ואיש לא ידע כלל אם הוא חי או מת.

שאנברג עשה מאמצים נואשים להתחקות על עיקבותיו. הוא חש אשמה עמוקה על שלא ראג לפנות את עוזרו, כאשר פינה את שאר בני־משפחתו, ונטל על עצמו את האחריות לקיומה של המישפחה באמריקה, בכל אותן השנים, והמ־שיך לקוות כי אכן יצליח למצוא את פראן בחיים.

כאשר נכנס צבא וייט־נאם וכבש את קמבוד־יה, ראה פראן, לראשונה, את הסיכוי להציל את חייו. הוא הצליח להעביר מסר לשאנברג, דרך עיתונאי מיזרח־גרמני, ולבשר לו שהוא עדיין חי. אחר־כך ברח מעבר לגבול, לתאילנד, ושאנברג בא לשם, כדי להביא אותו לארצות־הברית, שם הוא חי עד היום.

כארבע השנים שחי תחת שילטון החמר רוז', היה עד להרג שרירותי שהשתולל בחוצות ללא מצרים: למראה ילדים בני עשר, ההולכים עם רובים טעונים ויורים בכל מי שאינו עושה כמיצוותם: לטבח בלתי־פוסק של נשים וטף, שנקטלו בלי כל היסוס: לאותם "שדות־הריגה", כפי שכינו את השטחים שבהם הושלכו אלפי הגוויות, כשהן מכוסות אך בקושי בשיכבה דקה של אפר.

בכי בזמן הצילומים. מן הרגע שקרא את סיפורו של שאנברג, החליט המפיק דייוויד היותו טירון, קיבל כבר את גלובוס הזהב על תפקיד־מישנה בסרט וגם את פרס האקדמיה הבריטית, ועכשיו הוא מועמד לפרס האוסקר. הוויכוח האפשרי היחידי בעניין הוא, האם תפ־קידו בסו ט הוא אכן מישנה או שמא הוא בעצם הכוכב הראשי.

כאשר פנה פאטנם לראשונה אל שאנברג בהצעה להסריט את הסיפור, ידע שכמה מן האולפנים הגדולים בהוליווד הקרימו אותו, בנוקבם סכומים כבדים.

אולם לשאנברג היתה רתיעה פנימית מפני מה שהוליווד עשויה לעוול לסיפור האישי שלו. זה היה הרושם של פאטנם, ומסתבר שצדק. פאטנם, בריטי שרבים זוקפים לזכותו את תחיית הקולנוע שם (הוא הפיק את אכספרס של חצות ואת כירכרות האש), דאג שהסרט יהיה צמוד לגמרי למציאות.

אולי זו הסיבה, למרות שברור כי אין זה סרט תיעודי, לאמינות הגדולה של כל המעשים הנוראים המתרחשים על המסך. נכון שהריסות העיר ניק לואנג הן עבודה של תפאורן, אבל זה לא מנע מן הקאמבודים שגוייסו להופיע בסצינה זו להזדעזע מחדש, כבראשונה. ואם כניסת כוחות החמר רוז' לפנום־פן צולמה אומנם בבאנקוק, עובדה היא שנאלצו להפסיק פעמים מיספר את הצילומים, כי כמה מן הניצבים, שזכרו עדיין על בשרם את הכניסה האמיתית, פרצו בבכי, כאשר

לא לבנון! המסוקים חגים מעל ניק לואנג הבוערת, מועטים מכדי לפנות את רבבות הפצועים. זה מראה מן הסרט, המעלה את זוועות קאמבודיה הרחוקה, אך מזכיר מראות מזוויעים דומים ומוכרים היטב של ערים מופצצות בלבנון.

כך זה היה במציאות פליטה נושאת את שרידי מטלטליה מביתה, שהשאירה מאחוריה בניק לואנג הבוערת, כפי שהנציח אותה במצלמתו סידני שאנברג. 30 אלף פליטים נשארו חשופים להפצצות רצחניות.

פאטנם שזה הסרט שהוא חייב לעשות. באומץ־הלב האופייני לו הפקיד את המלאכה בידי ברוס רובינסון, תסריטאי, שלא כתב קודם לכן אפילו סרט עלילתי אחד שהוסרט, הטיל את מלאכת הבימוי על צעיר אחר, רונלד ג'פה, שעשה אומנם עבודות רבות לטלוויזיה הבריטית אבל זה סירטו הראשון לקולנוע, ויצא לדרך.

כאילו לא די בסיכונים אלה, דחה הצעות להעניק את התפקיד הראשי לכוכב גדול ובעל שם, והעדיף דווקא את סם ואטרסטון, שהקך אופי, שלא רבים זוכרים אותו בתפקידי משנה מסרטים כמו גסטבי הגדול או שערי הרקיע.

אנשיו של פאטנם סקרו את מחנות הפליטים מקאמבודיה בכל רחבי העולם. כדי למצוא מישהו המתאים לתפקיד דית פראן, עד שמצאו בקא־ליפורניה רופא צעיר בשם הייגג ס' נגור, שהת־אים לדרישותיהם. התאים עד כדי כך. שלמרות שאי־אפשר להשתחרר ממנו, אפילו כאשר החיים עצמם בסכנה. ולא רק משום שהאחריות של המערב למה שמתרחש בארצות רחוקות היא הרבה יותר כבדה מכפי שנוח למערב לזכור.

זהו סרט חשוב, משום שהמראות בו מהממים כל־כך, שהוא יצליח אולי להוציא משלוותם חלק מן הצופים, הלוקים בשביעות־רצון עצמית, ויזיז אותם לנקוף אצבע.

ואת, בעצם, הסיבה שפליטים קאמבודיים נוכחו שוב כיצד התנפצו אשליותיהם, שתהיה זו כניסתו של צבא משחרר.

תמימות? כבר אמרו על הסרט הזה כי הוא גירסה חדשה של נעדר בקאמבודיה, או שנה בצל הסכנה שעבר צפונה. ואולי במעגל ההונאה שעבר מיזרחה.

כל ההשוואות מיותרות. אף אחת מן הדוגמות הללו אינה יכולה לתת מושג כלשהו על עוצמת הסרט. לא רק משום שמדובר כאן בסרט פוליטי ממדרגה ראשונה, סרט שהאימה בו נובעת דווקא מן העובדה שכל צד משוכנע כי הוא הצודק, ומשום כך מותר לו לעשות הכל כדי להשליט את הצדק שלו. לא רק משום שזהו מיפגש בין מיזרח ומערב, שבו המערב מוצג כחסר־אונים, דווקא כאשר נדמה לו שהוא כל־יכול. לא רק משום שזה סרט על עיתונאים, אשר רואים בעבודתם לא רק פרנסה, אלא משהו שבין שליחות למאניה, משהו שאי־אפשר להשתחרר ממנו, אפילו כאשר החיים עצמם בסכנה. ולא רק משום שהאחריות של המערב למה שמתרחש בארצות רחוקות היא הרבה יותר כבדה מכפי שנוח למערב לזכור.

זהו סרט חשוב, משום שהמראות בו מהממים כל־כך, שהוא יצליח אולי להוציא משלוותם חלק מן הצופים, הלוקים בשביעות־רצון עצמית, ויזיז אותם לנקוף אצבע.

ואת, בעצם, הסיבה שפליטים קאמבודיים רבים כל־כך התגייסו לטובת הסרט.

אולי בעזרתו תיווצר דעת־קהל, אשר תעזור להוציא את כל הזרים ממולדתם ותניח לה לקבוע את גורלה בלי עזרה מבחוץ. תמימות? אולי, אבל לאן תגיע האנושות אם ימנע ממנה גם גרעין זה של תום?

אשר לצופה הישראלי: אנא, שים לב — בשינוי השמות של המקומות, יש בסרט הזה הרבה מאוד דברים הנוגעים גם לך.

ילדי הרובים ילדי החמר רוז' במיצעד ניצחון ברחובות פנום־פן מזכירים את ילדי האר־פי־ג'י. צעירים חמושים אלה הטילו חיתתם על הארץ כולה והשתוללותם זרעה חורבן והרס באוכלוסיה תמימה – נשים וילדים נטבחו למוות.

בעייתי

המטמון טמון בכישרון

טאסיו (גורדון, תל־אביב, ספרד) – למרות הכריזותיהם של שופרות הפירסומת, אין זה הסרט הבאסקי הראשון המוצג בארץ. הבריחה מסגוביה בא מאותו המקום, והמרכיב הפוליטי, המיוחד לאיזור הזה, היה בו הרבה יותר מודגש.

זה אינו גורע מאומה ממעלותיו של סרט זה, שהוא יצירה ראשונה של בימאי אלמוני, המצטיינת בצניעות, בחסכנות ובמידה רבה של פיוט. העלילה מתארת את אורח־חייו של בן כפר קטן בארץ הבאסקים, מילדות ועד לבגרות, כאשר הוא משיא את בתו לבחיר־ליבה. שלושה שחקנים שונים מגלמים את טאסיו – כילד, כנער מתבגר וכבוגר – אבל הסביבה שבה הוא חי נשארת תמיד אותה הסביבה.

העלילה כולה מתרכזת בקשר שבין האדם לטבע שסביבו, ובין אדם לרעהו, במקום שבו התרבות כמעט שלא עיוותה את האופי האנושי או את צרכיו. הכבוד שחייב האדם לטבע (״אל תוציא אף פעם יותר ממחצית הגוזלים מתוך קן״); אורח־החיים הנקבע על־ידי עונות־השנה; הפשטות והאמיתיות של תגובות, אשר אינן מותנות בתיחכום או במחשבות־סתר, אלא נובעות מתוך התנאים הבסיסיים ביותר של החיים; ההתנגדות לכל מה שעשוי להגביל את חופש־התנועה ואת חופש־הבחירה בתנאים אלה, קשים ככל שיהיו – כל אלה מעניקים לסרט הזה אופי מיוחד משלו.

לכאורה, מעט מאוד מתרחש בו. למעשה, תשומת־הלב שהוא מעניק לכל פרט ואפיזודה בחיי טאסיו – ממעשי־הקונדס של הילד, המערים על הכומר בכפר, ועד למעשי הקונדס של המבוגר, המערים על שומר היערות, דרך סיפור־האהבה התמים, המסתיים בחתונה – כל אלה מרכיבים יחד תמונה פאסטורלית ואנושית מרשימה.

הסרט, שברגעים רבים נראה כמעט תיעודי, לא מעט מפני שהוא משתמש באיכרים של ממש ולא בשחקנים לתפקידים הראשיים, הוא דוגמה מאלפת לסוג מסויים של קולנוע שורשי, הצומח היום בהרבה מקומות בעולם. קולנוע שאפשר לעשות באמצעים צנועים, אם יש בנמצא הכישרון.

פאצ׳י ביסקרט ואמאיה לאסה – צניעות ופיוט

אהבה

גנבו את הבימאי

גונב הלבבות (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) – הרעיון טוב אך הביצוע כושל. גנב צעיר נתקל, תוך כדי שיגרת עבודתו הפלילית, ביומניה של אשה צעירה, שבהם היא מתארת את כל חלומותיה האירוטיים הכמוסים. זה מלהיב את דמיונו עד כדי כך, שהוא מחליט להפוך לגבר אשר יגשים למענה את החלומות.

עד כאן הכל טוב ויפה. אלא שהאיש שכתב את התסריט, דאגלס דיי סטיוארט, הוא גם האיש שביים את הסרט. ואם בתסריטים הוכיח כבר את עצמו (כתב את קציץ וגינטלמן), הרי זהו הסרט הראשון שהוא מביים. הוא כולו שבוי בתוך קיסמי־האופנתיות, עד שהוא שוכח בכלל לפתח את הגרעין העלילתי שבידיו.

הגנב שוכח עד מהרה את עצמו ומתאהב באמת ובתמים בצעירה הנשואה. היא עצמה אינה יכולה שלא להיטרף אחרי גבר שהוא התגלמות כל מאוויה המיניים, ובכך בעצם מסתיים כל העניין. כקישוט חזותי, משתמש הגנב בכסף שצבר בעבודות־הלילה שלו, כדי לרהט דירה ששכר במיוחד לשם כך. מאחר שהגברת היא מעצבת־פנים, יש אפשרות להשתולל בכל מיני צורות וצבעים משוגעים, כאשר בין הצנע רהיטים אחת לשניה, יש סצינות התעלסות לוהטות, שבהן, כצפוי, מסתבר שהגנב הוא גם לוליין־מיטה מצטיין.

סטיבן באואר ובארברה ויליאמס – קולבים

סטיבן באואר, שהיה עוזרו של אל פאצ׳ינו בסקארפייס, וברברה ויליאמס, שהופיעה בסרט ישראלי בשם מירי, שלא הוסף עד עצם היום הזה, הם הגנב והמעצבת. ואם אף אחד מן השניים אינו מצליח להיות הרבה יותר מקולב לבגדים (שממנו כמובן מסיריים את הביגוד לעיתים קרובות), כנראה שהאשמה לא רק בהם. חסרה כאן יד בימאי, שיאמר להם מה בדיוק עליהם לעשות.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 29)

לעולם לא יערער על שילטונו, יסכים להיכנע לאריה ללא התנגדות או מילחמה.

דגים עם בתולה

הם מנוגדים ודומים בעת ובעונה אחת. למעשה, הם יוצרים יחסי שיתוף וניגוד, מכיוון שהם ניצבים האחד מול השני בגלגל המזלות. דגים הוא רך, חולמני, חסר מעשיות ונוטה לעצלות. לבתולה כל הת־כונות ההפוכות – חרוץ, מעשי, חסר־אשליות ובעל ביקורת חריפה ונכונה.

כשהם חיים יחד, הבתולה עוזר לדגים להבחין במציאות כפי שהיא, ודואג לכך שהלה לא ישקיע בחלומות בהקיץ. הדגים עשוי לרכך את הבתולה, ולהוסיף לו עניין רב בחיים, בדמיונותיו ובשיגעונותיו המרובים. משברים עלולים לפרוץ כשהדגים יסתיר מן הבתולה דברים החשובים לשניהם.

דגים עם מאזניים

לעיתים קרובות הם נמשכים זה לזה, אך חייהם המשותפים לא תמיד קלים. שניהם אומנם אוהבים את הבית וכל מה שקשור אליו. אך הדגים, הרגיל לשרת ולהקריב את עצמו לעיתים למען בן־הזוג, עלול להתאכזב מתגובותיו של המאזניים, שאינו אוהב להיות חייב אך נהנה ביותר מפינוקים. יתכן שלא תמיד ישים לב ויעריך את המאמצים של הדגים לגרום לו נוחות והנאה.

מה שמשותף להם הוא הצורך לטפל בסובלים ומוכי־גורל. הבנתם לבעיות־הנפש של הזולת יוצרת שיתוף ביניהם.

דגים עם עקרב

גם עקרב וגם דגים שייכים למזלות המימיים, המושפעים מריגשותיהם. הם מתאימים לחיים בצוותא, למרות שההבדל־לים ביניהם רבים. הצירוף של שניהם שכיח. לרוב, העקרב לוקח את השילטון כדבר המובן מאליו. הדגים נכנע ואפילו נושם לרווחה, משהוסרה מעליו האחריות לדאוג לקיומו היומיומי, השיגרתי והמשעמם. ליד העקרב הוא חש ביטחון, ויודע שיש מי שדואג לכל דבר.

התכונה המשותפת להם – הקינאה – עלולה לגרום למתח רב ולמריבות ביניהם. שניהם מסוגלים מדי פעם להתאהב הת־אהבויות קצרות וחולפות, אך תמיד יחזרו האחד לשני.

דגים עם קשת

הם יכולים ליהנות מקשרים משותפים ולהתיידד, אך קשר עמוק, מחייב וממושך, עלול להכניס מתח רב, אי־הבנות והתמר־מרות. כוכב יופיטר שולט בשני המזלות, לכן יימצאו עניין משותף ואפילו גישה דומה לבעיות שונות.

ביחסם לזולת יבלוט חוש־הצדק והה־גינות. שניהם יתעניינו בסיפרות, מדע, אמנות, מסעות וירבו בתנועה. אך דגים ה־דורש פינוק אין סופי ותשומת־לב, יתמרמר כשהקשת יעסוק בענייניו וישכח שיש מי שמתאכזב ממה שהוא מוכן להעניק.

דגים עם גדי

למרות השוני ביניהם, הם מתאימים. דגים – המזל שחסרה לו יציבות ומעשיות ונתון לחלומות ואשליות – מרגיש נוח בחברת בן האדמה היציב, הגדי. הרוך, חוסר־התושיה והיכולת לפנק, הקיימים בדגים, קוסמים לו לגדי. הנטיה להירתע מלהתמודד עם קשיים מעמידה בפני הגדי אתגר שעימו הוא שמח להתמודד. ההרגשה שהדגים מבקש הגנה מתמדת מחניפה לגדי, והוא, במסירותו ואחריותו הידועים, מוכן להתמסר, לעזור, ולתת מכוחו וממירצו לבן זוגו.

דגים עם דלי

כשאר המזלות המקיימים ביניהם שכנות טובה כך גם הם עשויים למצוא לעצמם עניין משותף. במיוחד כשמדובר באהבת האדם והרצון להיטיב עם הבריות. אלה ישמשו בסיס להבנה הדדית, וגם כאשר יצוצו חילוקי דעות יסייעו האידיאלים המשו־תפים להחזיר את השלום והשלווה. בזיווג כזה עלול הדלי להפתיע את הדגים בהעזתו, במרדנותו וברצונו המוגזם לחופש. יש לציין שגם הדגים ידע להשיב לדלי כהלכה. דימיונו, חלומותיו ותמימותו יכולים ל־הדהים את הדלי ולגרום לו להערכה מחודשת.

קולנוע

תדריך

חובה לראות

תל־אביב – כרמן, היו זמנים באמריקה, אמדיאוס, מטרופולים, מאחורי הסורגים;

ירושלים – היו זמנים באמריקה, אמדיאוס, העדר;

חיפה – אמדיאוס, זליג, כרמן.

תל־אביב:

★★★ **קאונטרי** (חן 1, ארצות־הברית) – בעיות חקלאי, לפי מיטב אופנת הארם הפשוט ועניניי היום־יום הקטנים שלו ושל מישפחתו, כפי שהם רווחים היום בקולנוע האמריקאי. סם שפארד, כחקלאי שהסתבך בחובות ושם עינו בבקבוק, וג׳סיקה לאנג׳ כרעייתו, הלוחמת במה שנראה כמו פתיחה לסרט האמיתי, שיבוא בעיקבותיו. אשר לרפורמה האגרארית בימי רונלד רגן — אשרי המאמין.

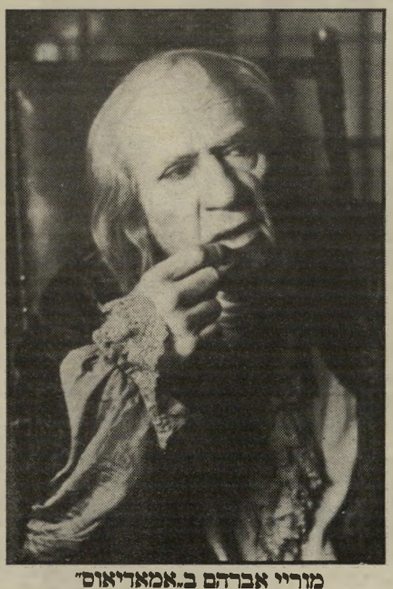

מוריי אברהם ב״אמאדיאוס״
אוסקר, אוסקר בוא!

★★★ **אמדיאוס** (לב 1, ארצות־הב־ריה, מוצג גם במיטשל, ירושלים, ובאורה, חיפה): הטרגדיה של הבינוניות מול האבסורד האלוהי, המעניק גאוניות לנפש בלתי־נאצלה. זה תקציר המסר המוגש במיקסם אסתטי ובצלילים מרנינים ומגוונים, בניצוח הבימאי מילוש פורמן, וכמה שמוריי אברהם ראוי לאוסקר!

★★★ **היו זמנים באמריקה** (גת, ארצות־הברית, מוצג גם באדיסון, ירו־שלים): האודיסיאה של שני גאנגסטרים יהודיים בניו־יורק, משנות ה־20 עד שנות ה־60, מזמנת חטיבות שלמות של זיקוקין די־נור קולנועיים, בין יחסים אנושיים, בהחלט לא מוסריים.

★★★ **מטרופוליס** (פריז, גרמניה־ארצות־הברית): ניסיון חריג, שעלה יפה, לשלב את האכספרסיוניזם הגרמני בשיאו עם מוסיקת הרוק העכשווית ביותר. ג׳ורג׳יו מורודר צבע והלחין את יצירתו בת־האלמוות של פריץ לאנג, מלפני 60 שנה. מי שרוצה ללמוד מה כוחו של הקולנוע — כדאי שיצפה בסרט זה.

ספורט

מהר, גבוה ורחוק

זמן צרפתי חלש

מוסעי־ראווה וטעויות־שיפוט

חג הפורים נחוג במרתון של תל־אביב, בו השתתפו 5000 רצים ובו זכה בנצחון הצרפתי ז'אן שרבונל, שניצח גם במרתון הראשון, לפני חמש שנים, בזמן החלש של שעתיים, 23 דקות ו־6 שניות.

את השבוע הבינלאומי הזה העשירו במופעי־ראווה מתעמלות־הזהב של רומניה, כאשר במוקד יקטרינה סאבו, להיט האולימפיאדה של לוס־אנג'לס.

7 משחקי תיקו. אלופת הכדור־סל, מכבי תל־אביב, שראתה כיצד יריבותיה, ציבונה ואגרב וריאל מדריד מתקרבות לגמר, חייבת לנצח השבוע במשחק האחרון, נגד גרנורולו בולוניה, כדי שתזכה גם היא בכרטיס לגמר (ראה גם מה הוא אומר).

אשר לליגת הכדורגל: היא איכזבה קשות. כאשר 5 שערים הובקעו בכל המשחקים ורק נצחון אחד (ראה גם ספורטאי השבוע) לעומת 7 משחקי תיקו. אולי זאת הסיבה שרווקא השופטים זכו לכותרות וכותרות לא־חיוביות.

זה השבוע השני ששידורי הטלוויז־יה מוכיחים שגיאות־שיפוט. הפעם טעה עובדיה בן־יצחק, כאשר הרחיק את עודד בלוש, בלם הפועל חיפה, ברגעי החיפאי, כשנראה בבירור שבלוש לא פגע בשחקן היריב. זאהי ארמלי, איש מכבי חיפה.

טריאתלון

חמש שעות־פעילות

לשחות, לרוץ ולרכב על אופניים

בעולם הגרול זה ענף־ספורט מוכר. בארץ יעשה את הופעת־הבכורה שלו ב־30 במרס, בחוף הכינרת. זהו ספורט הטריאתלון — שילוב של שחיה (2 קילומטר) רכיבה על אופניים (60 קילומטר) וריצה (15 קילומטר).

המארגנים מצפים לתוצאה ממוצעת של 60 דקות לשחיה, שעתיים וחצי לאופניים ו־90 דקות לריצה. חיבור הזמן אומר: כחמש שעות של פעילות במאמץ תחרותי. זה קשה, אבל כדאי לנסות.

מאמן־פרשן כהנא
„היא חייבת לנצח!"

15 מישחקים כבר קיימה העונה האלופה, מכבי תל־אביב, במישחקי גביע־אירופה לאלופות. תישעה מהם בבית־הגמר. השבוע יהיה המישחק ה־16 והקובע – נגד אלופת איטליה, גרנורולו בולוניה.

ניצחון במישחק האחרון הזה בבית־הגמר – ומכבי תעפיל בפעם החמישית לגמר האירופי, שייערך בראשית אפריל באתונה. הפסד פירושו כישלון על סף המטרה. לירידים האיטלקים שהפסידו שמונה ממישחקיהם יש סיכוי כמעט אפסי להעפיל לגמר, ולנגד עיניהם עומד רק ניצחון של יוקרה.

הטלוויזיה תשדר את המישחק בשידור ישיר מבולוניה, והפרשן יהיה גם השבוע רני כהנא, מאמן הכדורסל של הפועל עפולה העמק.

לכהנא, שמלאו בשבוע שעבר 38, יש מה לומר לפני המישחק הגורלי:

לפני המישחק השני נגד אלופת ברית־המועצות, צסק"א מוסקבה, אמרתי שחשוב לנצח, כדי לא לסחוב הפסד־ביתי, כפי שקרה לריאל־מדריד נגד אגרב. ידעתי אז שהתגרלה הועידה למכבי מישחק אחרון בבולוניה, ומתוך ידיעה שבולוניה לא תהיה בתמונה, היה ברור לי שה־מישחק הזה יקבע למכבי — ואכן כך קרה.

מכבי חייבת לנצח. אני לא מאמין שיקרו דברים אחרים, שיעלו אותה לגמר, אם היא תפסיד הפעם. אם מכבי תנצח, היא עשתה את שלה. אם היא תפסיד, לא מגיע לה לעלות לגמר. אם ריאל־מדריד באה בשבוע שעבר לאותו המקום, בולוניה, וניצחה בהפרש גדול, אין סיבה שמכבי לא תעשה זאת.

אינני מאמין לבולוניזם שהם יכולים, מבחינה נפשית, לעלות ולהילחם. כמו שמכבי צריכה להי־לחם, אף אחד לא ישכנע את הבו־לונזים שהמישחק הזה חשוב להם. מה שחשוב עבורם בשלב זה, אלה מישחקי הליגה.

נכון, אף שחקן לא עולה כדי להפסיד אבל אינני מאמין שהם יתנו את טיפת־הדם האחרונה כדי לנצח. אם מכבי תתרגם את הרצון והאמ־ביציה ליכולת אישית וטאקטית, היא חייבת לנצח.

תעניק בבקשה מעט מן הפר־שנות שלך. לפני המישחק.

קשה לי לתת פרשנות מהאולפן, בעת השידורים מתו"ל. כאשר אני במיגרש, קל לי ליצור קשר עם השדר, יורם ארבל, כדי שיידע שאני רוצה להיכנס לשידור, כדי להסביר אירוע או מצב מסויים.

גם קשה לתת פרשנות כשאני רואה רק את הכדור, כמו שהצופים רואים בבית, ולא את כל המיגרש.

לעצם העניין, לדעתי שחקר המפתח במישחק הזה הוא לי ג'נסון. כשעושים השוואה בין השחקנים של שתי הקבוצות, מזדקרת דמותו של שחקן־ההיזוק המצויין הזה, והוא יתרון למכבי. המפתח להצלחה הוא שכולם יישחקו טוב ושג'נסון יהיה טוב מאוד. ואז אני לא רואה אפשרות שמכבי תפסיד.

בולוניה היא לא קבוצה שיש לה סופרסטאר. היא מתבססת על הגנה אישית טובה. האיטלקים יעשו את שלהם בהגנה, לכן אם ההתקפה של מכבי תתפקד טוב, אם מוטי ארוואסטי יעשה שמונה עד עשר נקודות, מיקי ברקוביץ יגיע להתקפות מתפרצות ומגי וג'נסון יצברו מנה רגילה של נקודות — הרי שמישחק־ההגנה של מכבי הוא שיקבע. הלחימה העקשנית בהגנה מול התקפת בולוניה תעניק למכבי את היתרון שלו היא זקוקה.

מי הן המועמדות שלך לגמר ערב ההכרעה?

טענתי כל הזמן, שמכבי תהיה בגמר. גם רציתי בכך. לכן הענקתי לה קצת יותר סיכויים מהשתיים האח־רות, המתמודדות על שני הכרטיסים — ציבונה־אגרב וריאל־מדריד.

מבחינה מיקצועית, שלוש הקבר־צות הללו הן הטובות. הלב אומר: יהיו אלה מכבי ואחת מן השתיים האחרות.

בשבוע שעבר, במישחק נגד מכבי חיפה, שיחק לסרי במחצית השניה וגילה יכולת טובה, אך קבוצתו נוצחה. השבת כבר עלה בהרכב הראשון וגם הצליח לכבוש את השער הנהדר ממרחק של 22 מטר. אמר חברו לקבוצה, מאיר נחמיאס, שערב המישחק גר עם לסרי באותו החדר בבית־המרגוע שפיים, כאשר רץ לסרי אל זרועותיו, אחרי ההבקעה: „חלמתי שתבקיע שער!"

מגן מהנבחרת. אומר גבי לסרי: „טוב שהתעוררנו השבת, אחרת מצבנו היה מחמיר. ובאמת, בכינוס שלפני המישחק דנו במצב ואמרנו האחד לשני — השבת אנחנו חייבים לנצח!" לסרי יודע כי הפועל ויתרה עליו לפני שנתיים, בגלל סיבות כספיות ולא מיקצועיות. העובדה היא, שדווקא בשנתיים שבהן שיחק במכבי תל־אביב ובמכבי נתניה קנה לעצמו מקום בנבחרת הלאומית. בתקופה האחרונה, שבה מדובר יותר ויותר על כך שהפועל עלולה למכור כמה כוכבים, גבי לסרי אינו מודאג.

עכשיו הוא מקווה לחזור לעצמו גם בנבחרת הלאומית, שממנה קיבל לא מכבר מגן, לציון מישחקו העשירי בנבחרת. ואם מישהו חושב שבגלל מוצאה הפאריסאי של קרולין היא, לפחות, היתה רוצה שישחק בפאריס, הוא טועה. קרולין צופה במישחקים הביתיים של הפועל ומבקשת שאת קאריירת־הכדורגל שלו יסיים גבי בארץ. „אני אוהבת את הארץ!" היא אומרת.

ומה יעשה גבי, אחרי הכדורגל, כשלקרולין כבר יהיה מישרד פרטי — עסקים? הוא ניסה את מזלו במיסעדה, אך הכדורגל לא איפשר לו להקדיש די זמן לכך. הוא יחשוב הלאה, בבוא הזמן. בינתיים אימוני הנבחרת ואימוני הפועל מעסיקים אותו די והותר, ובקושי נשאר לו זמן לשחק קצת, בביתו הבת־ימי, בחתולו־תיו באבושקה הסיאמית וסינדרלה הפרסית.

יאיר עמיקם ■

גבי וקרולין בחתונתם בפאריס
„אני אוהבת את הארץ!"

ספורטאי השבוע

לסרי: 20% מהליגה

וגם שורכת־דין בביה, פציעה במיפשעה ושני חתולים גיזעיים

השבוע היתה לו, לגבי לסרי, סוף־סוף, סיבה להיות מרוצה מעצמו: הניצחון היחיד שהושג השבת בליגה הלאומית היה משער שהוא כבש.

אומנם לסרי מתפקד ברדך כלל כמגן או כקשר, גם בהפועל תל־אביב וגם בנבחרת הלאומית, ולא ממנו מצפים להכריע מישחקים, אך כאשר בכל מישחקי הליגה, השבת, הובקעו רק חמישה שערים — מיקרה נדיר, שכמותו לא אירע מזה 18 שנה — הרי מי שהבקיע 20% משערי הליגה הוא בחדרשות. ומה עוד שהניצחון הזה (1:0) בא להפועל תל־אביב אחרי שיבעה מישחקים ללא ניצחון, והשער הזה, במישחק תחתית חשוב נגד בית"ר תל־אביב, הפך את גבי לסרי לגיבור התורן של הפועל תל־אביב.

בירכתי הטבלה. האמת היא שלסרי קיווה להיות גיבור תורן העונה כבר יותר מפעם אחת, בייחוד אחרי שחזר השנה לקבוצת נעוריו, אחרי שנתיים גלות בקבוצות־הפאר מכבי תל־אביב ומכבי נתניה. אבל פציעה קשה במיפשעה, במחזור השני, ערב נישואיו, קטעה חודשי־הכנה מייגעים, וכך נערר מתישעה מישחקים.

למעשה, חזר לסרי למיגרש כשהוא אינו בריא במאת האחוזים, ובבדיקה שנעשתה לו על־ידי אורתופד־הספור־טאים, הר"ר משה ניסים, התברר שהוא צריך לעבור ניתוח, כדי להירפא. ובינתיים, כל עוד לסרי אינו חש כאבים רציניים, הוא מנסה לתרום את שלו להפועל, במאבקה הקשה בירכתי הטבלה.

כדורגלן לסרי בפעולה
„חלמתי שתבקיע שער!"

מאז שנישאו, לפני כמה חוד־שים, גבי לסרי בן ה־28 וקרולין בת ה־22, בחתונה מפוארת בפאריס (שם חיים הוריה של קרולין) עוקב גבי בקפידה אחרי הקאריירה המתפתחת של רעייתו, סטאז'רית במישרד עורכי־דין בתל־אביב. קרולין כבר ייצגה לקוח בתיק פלילי בבית־המישפט המחוזי, אך כל אותו זמן לא כל־כך הצליח גבי ככדורגלן.

קוסטין: מורה לנוכלים?

האם נפל עורך הדין החל־אביבי קורבן לנוכל קטן — או שמא הוא ארכי־נוכל, שהפיל בפח את ידידין ואהובתו

חולה נשים כך תיאר את קוסטין אחד מידידיו. אחר תיאר אותו כעורך־דין תל־אביבי בינוני. עדי־התביעה במישפטו מתארים אותו כמורה לנוכלים וכמוח שמאחורי הסיפור.

"עורך־דין ממוצע של טאבו ומטה," כך מתאר את אלכסנדר קוסטין מישפטן שהכיר אותו בעבודה. "חולה־נשים," אומר עליו ידיד, המכיר אותו שנים רבות. "מורה־לנוכלים," העידו דוריס ועזרא ברזילי, קורבנות פרשת נוכלות ענקית, שקוסטין עומד במרכזה.

מיהו באמת אלכסנדר קוסטין, הגבר גבה־הקומה בן ה־54? האם היה דמות שולית בפרשת־הנכלים, ונפל קורבן לאילן מרגלית, נוכל קטן חסר־השכלה, או שמא היה הוא עצמו המוח המתכנן של העלילה, שנרקמה באמסטרדאם ותל־אביב סביב הזוג ברזילי?

קשה להאמין כי הגבר האלגנטי, השולט בעצמו באופן מושלם אפילו על ספסל־הנאשמים, נפל קורבן לאילן מרגלית, הצעיר והמחוספס. מצד שני, קשה עוד יותר להאמין כי עורך־דין מכובד בגיל־העמידה יסתבך בפרשת־מירמה עבור חופן דולארים.

הפילגש בלה רדיאנו חששה מאוד מפני המצלמות בבית־המישפט. ולכן הסתיר אותה עורך־הדין אבי תגר מתחת לגלימה שחורה (בתמונה למטה). רק באולם גילתה את פניה.

האשה החוקית נורית קוסטין מופיעה לכל ישיבות בית־המישפט. היא נעדרה באופן בולט מאו־לם המישפט רק מישיבה אחת. הישיבה בה העידה צרתה. בלה רדיאנו.

"איש לא יאמין לך!"

ב תל־אביב היה קוסטין ידוע כגבר אוהב־חיים ואוהב־נשים. הוא חי יפה, התלבש תמיד בהידור והיה מרכז החברה. הוא היה חבר בבונים החופשיים, וגם החברה שבה נהג לבלות באה משם. הוא ידע לספר סיפורים מרתקים, להתיידד עם אנשים ולתת שירות־חינם לידידים.

למישפט, המתנהל בימים אלה ב־בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, באים רבים מידידיו ולמרות ההאשמות החמורות נגדו, הם נאמנים לו ללא גבול. הידידים באים למישפט ומביאים לו עוגות וממתקים, משוחחים במיס־דרון ברומנית, ומוכנים לערוב ליושרו ומהימנותו בפני כל.

גם אשתו, נורית, באה לכל ישיבה, כשהיא לבושה בהידור שקט, אך אותות הסבל ניכרים היטב בפניה.

לישיבה אחת לא באה נורית. ר־חסרונה היה הפגנתי. היתה זו הישיבה בה העידה בלה רדיאנו, שהיתה אהובתו של קוסטין יותר משלוש שנים והפכה לערת מדינה נגדו.

התובעת, ריקי שפייזר, הצליחה בעזרת עדי־התביעה ליצור לקוסטין דמות חדשה. מתוך עדויות תביעה הוא מצטייר כעכביש ענק, היושב במיש־רדו בתל־אביב וטווה חוטי־נכלים, המכניסים לו רבבות דולארים.

"הוא הזהיר אותי שלא אסבך אותו בעניין ולא אספר עליו למישטרה, כי אני נוכל קטן והוא עורך־דין, ואיש לא יאמין לי אם אספר את האמת עליו," העיד אילן מרגלית בבית־המשפט.

אילן הוא צעיר בעל דמות תמימה וענוגה. הוא היה נשוי לאשה צעירה, שמתה מסרטן בשנת 1979. אחרי מות אשתו, הוגש נגד אילן כתב־אישום, על שהתחזה כסטודנט לרפואה. הוא הור־שע וניידון למאסר־על־תנאי. מאז אותו מישפט הוא מכיר את קוסטין, שטיפל בענייניו המישפטיים.

עוד בשנת 1979 נסע אילן לטייל בהולנד, שם בילה את יחד־הדבש עם אשתו המנוחה. שם נתקל שוב במיש־פחת ברזילי, המנהלת מיסעדה בלב אמסטרדאם. אילן קשר קישרי־אהבים עם דוריס ברזילי, המבוגרת ממנו בשנים רבות.

כאשר חזר ארצה, סיפר, לדבריו, לעורך־הדין קוסטין על דוריס ועל רכושה, וכך נולד רעיון הנוכלות.

"הייתי יושב שעות במישרדו של קוסטין והוא היה מתדרך אותי מה לעשות. לפני כל נסיעה באתי אליו ותודרכתי על־ידו," העיד אילן בבית־המישפט.

מאחר שלאילן יש עבר פלילי, ואפילו הוא מגדיר את עצמו כ"נוכל קטן", מנסה הסניגוריה, בירה לידסקי, לערער את מהימנותו ולשכנע את בית־המישפט כי כל הסיפורים והש־קרים שמכר אילן למישפחת ברזילי באו ממוחו הפרטי, ללא עזרה מקוסטין.

אך אילן עמד על שלו. "קוסטין אמר לי לעשות זאת," חזר בעקשנות, בתשובה לכל שאלה של הסניגוריה. "קוסטין היה המורה שלי והגב שלי. הוא אמר לי, אל תפחד, אתה לא עובר כל עבירה פלילית!"

"הוא עורך־דין שלמד, ואני האמנתי לו. איך הייתי יכול להגיע לבדי לאנשים מכובדים? אני אדם קטן, איך הייתי יכול להגיע לתיחכומים כאלה? מישפחת ברזילי לא היתה מאמינה לי לבדי אף פעם!" חזר אילן וטען.

ואומנם, לבו של המישפט היו שני עדים קצרים אך רגשיים מאוד, בל־ה רדיאנו ובעלה, ד"ר חיים רדיאנו. ה־"הוא היה יכול לטלפן לה מאות פעמים, לשלוח לה פרחים ולא לעזוב אותה, עד שהיתה מתרצה לו," הסביר.

בלה היא אשה נאה ואלגנטית. היא בלונדית תמירה שניסתה בכל דרך להתחבב מעיני המצלמות. כאשר החלה את עדותה על דוכן־העדים, רעדה מהתרגשות. היא לא הישירה את מבטה לקוסטין והוא לא הביט בה. מה שהיה בין השניים סופר לבית־המישפט במילים רועדות מפיה של בלה.

"אהבתי אותו, הייתי מוכנה לעשות הכל בשבילו. הייתי מוכנה לשדוד בנק, אילו היה מבקש ממני. לכן לא שאלתי אותו שאלות כאשר ביקש ממני להתחזות לעיתונאית וללכת לראיין את אילן מרגלית בנמל־התעופה.

"ישבנו אצל קוסטין בבית, כמה זוגות, והוא אמר שצריך ללכת לנמל התעופה בן־גוריון כדי לעשות קבלת־פנים לאילן. אף פעם לא שאלתיו שאלות בקשר לשום דבר, ולכן לא שאלתי גם הפעם. אבל הוא אמר שאילן צריך להרשים את הזקנה.

"נפגשנו במישרד של קוסטין, יחד עם ידיד נוסף. קוסטין נתן לידיד מצלמה ולי נתן רשמקול. נסענו באוטו של קוסטין לנמל־התעופה והוא תידרך אותי מה לשאול את אילן.

באנו לחלון המפריד בין הנוסעים

שניים נימנו עם חוג ידידיו של קוסטין מהבונים החפשיים. הם היו נפגשים אתו במסיבות וארוחות־ערב, משוחחים, צוחקים ומפלרטטים.

קוסטין, המוגדר אפילו על־ידי ידידיו הקרובים כחולה־נשים, נמשך להרפתקת־אהבים עם בלה. "כשהוא רצה להתחיל עם אשה, לא היה לה שום צ'אנס," סיפר ידיד של עורך־הדין.

והמבקרים בנמל (מאז הוא בוטל) וקוסטין הראה לי את אילן ואת הגברת שאיתו. אני והצלם עמדנו בחוץ וחיכינו, וקוסטין הלך הצידה.

„ניגשנו אל אילן והאשה. הצגתי את עצמי כעיתונאית ושאלתי כמה שאלות על אביו של אילן. הידיד צילם. זה נמשך דקה או שתיים, ואז חזרנו לקוסטין, שנתן לי הרבה מחמאות על שהייתי עיתונאית כל־כך טובה.

„השתמשנו במכשיר־ההקלטה במכונית ושמענו את כל השיחה. צחקנו ושמענו אותה שוב בחברה. ההקלטה עברה מיד ליד עד שנמחקה. זה היה מאורע חברתי של כולנו."

הדחת עדים

ב לה לא ידעה לשם מה היא צריכה להתחזות בעיתונאית, ר חשבה כי מדובר בתעלול מברח. השאלה שנשאלת במישפט היא, האם ידע קוסטין מדוע יש צורך לעשות רושם על הזקנה? האם קוסטין הוא זה שהמציא את הסיפור בדבר מריבה בין אילן ואחיו על ירושת אביהם? האם הוא שהמציא לאילן מיסמכים המוכיחים כי הוא בעל וילה, בית ברזיגוף ועוד רכוש בישראל? האם הוא שהמציא לאילן הזמנות לבית המישפט, כדי להראותן למישפחת ברזילי ולסחוט מהם כספים? או אולי היה הכל פרי מוחו של אילן.

„איך יכולתי להגיע לרופא באכילובו אני אדם קטן?" שאל אילן, כאשר התייחס לד"ר חיים רדיאנו, בעלה של בלה, שגם הוא היה מעורב בסיפור הנוכלות.

„באיזה יום ישבנו בביתו של קוסטין, והוא אמר ששוב צריך להרשים את הזקנה. הוא אמר שיש צורך לשלוח צלם לאמסטרדאם, והציע שכן, כל סיפור המירמה נסב סביב מישפט על ירושה. למישפחת ברזילי הוגשו מיסמכים מישפטיים שונים, כדי לשכנעם באמיתות הסיפור.

אילן סיפר כי קוסטין אמר לו לדאוג שיהיו בידו הוכחות כי חי עם דוריס, גר איתה בחדר אחד בבית־מלון והיא נתנה לו את הכספים כאתנן. „הוא לא האמין למראה עיניו כשראה את תמונות־העירום שצילמתי את דוריס. הוא נתן לי הרבה מחמאות עליהן," סיפר אילן. „הוא הקליט שיחה שלו עם דוריס, שבה הוא מכחיש כל קשר לפרשה, כדי שגם הוא יהיה מכוסה."

תוך כדי מישפט הנוכלות הסתבך קוסטין בכתב־אישום נוסף, שהוגש בימים אלה נגדו ונגד ידידו, עורך־הדין היין שהגישו לו, זה כמעט נתקע לו בגרון," העידה בלה.

לזוג רדיאנו הובטחה על־ידי התביעה חסינות על כל מעשיהם במיסגרת הנוכלות. הם נחקרו חקירה נגדית צולבת על־ידי נירה לידסקי, אך לא חזרו בהם מדיבריהם.

הדוויות העיקריות נגד קוסטין הן כמובן אלה של אילן מרגלית ושל דוריס ועזרא ברזילי. דוריס סיפרה, כי קוסטין אישר לה בטלפון כמעט כל פעולה של אילן. הוא דרש כספים, הציג את אילן כקרוש, ואמר לה שהיא עושה מיצווה כאשר היא עוזרת לאילן. „האמנתי לו, הוא עורך־דין. אם אי־אפשר להאמין לעורך־דין, אז למי אפשר?" חזרה ואמרה דוריס כמה פעמים.

אם אולי יכלה הסניגוריה להתמודד עם שיחות־הטלפון ולטעון, כי שיחות אלה נוהלו עם אדם שהתחזה לקוסטין בלי ידיעתו — הרי התערערה אפשרות זו בגלל עדותה של דוריס, אשר לדבריה מסרה לידיו של קוסטין 8000 דולר במזומן, במיגרש־החניה של בית־החולים בילינסון, בעת אחד מביקוריה בארץ.

מדוע לקח קוסטין סכום גדול כזה במזומן מידי הגברת ברזילי? על זאת יוכל לענות כאשר יעלה על דוכן־העדים וימסור את גירסתו.

התביעה תטען בוודאי, שכל פרשת הרמאות נולדה במוחו של עורך־דין:

הקורבן דוריס ברזילי, שכונתה על־ידי קוסטין „הזקנה", שילמה לאילן מרגלית מאות אלפי דולארים בגלל סיפור המישפט הבדוי. דוריס טענה, כי סמכה על קוסטין, מפני שהוא עורך־דין.

המאהב אילן מרגלית, צעיר שהצליח להפיל ברישתו את בני־הזוג ברזילי. הוא טען בבית־המישפט כי קוסטין היה המורה שלו.

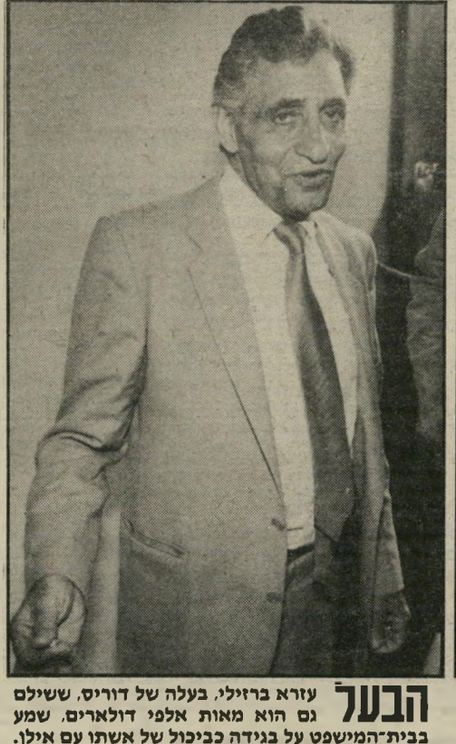

הבעל עזרא ברזילי, בעלה של דוריס, ששילם גם הוא מאות אלפי דולארים, שמע בבית־המישפט על בגידה כביכול של אשתו עם אילן.

לבעלי לנסוע," העידה בלה. התוכנית היתה שד"ר רדיאנו יטוס להולנד יחד עם אילן, ובנמל־התעופה שם, ליד מישפחה ברזילי המחכה, ינסה לראיין את אילן על אביו, איש השידכות, ועל מחלתו.

אולם אילן לא התעורר בזמן, ורדיאנו מצא את עצמו בהולנד בלי אילן. הוא טילפן לקוסטין וזה נתן לו הדרכה חדשה: „אתה לא תהיה עיתונאי, אתה תהיה רופא," אמר לו קוסטין. וכך הגיע ד"ר רדיאנו למיסדה כרופאו האישי של אביו של אילן.

„בעלי סיפר שהיה לו כל־כך לא נעים, שכאשר אכל את חתיכת הפיצה וכוס

במדינה

(המשך מעמוד 18)

הצ'ק נשאר במלון. זה ששר־המישטרה לא שייך לקליינטורה של הדוקטור לא שינה הרבה, כי אחרי הכל — שר זה שר. לעומת זאת היתה לקליינט החדש בעיה: עיסוקיו מכריחים אותו להסתובב בארץ, והוא יכול להגיע לטיפול המתמשך — ניתוח־תניכיים. ניקוי־שורשים והתקנת גשר זמני — רק פעם לחודש, ביום הרביעי לפני הצהריים.

אצל הדוקטור מתחשבים עם הקליינטים. וכך היה הגבר מגיע פעם לחודש, כשהרופא עושה את שלו, שלב אחר שלב, במשך חודשים רבים.

מהקליינטים מן הסוג המיוחד, המטופלים במירפאת הדוקטור, אין גובים תשלומים על־החשבון, ומקובל כי מתחשבנים איתם רק עם סיום הריפוי. לכן, רק כאשר הגבר כבר נשא בפיו את גשר ארבע שיני החרסינה המבהיקות, החליטה אשת הדוקטור כי הגיעה השעה לבקש את 1800 הדולר פלוס מע"מ. הקליינט ביקש נורא סליחה. הוא חזר באותו בוקר מחיפה, ושכח, כנראה, את פינקס הצ'קים שלו בבית־המלון על הכרמל. אבל הוא הבטיח כי יעשה מאמץ ותוך יר מיים־שלושה יעבור בתל־אביב ויפרע את החשבון.

ואכן, כעבור יומיים הופיע הקליינט — או יותר נכון, אות־חיים ממנו. היה זה מיכתב מכלא רמלה, שבו ביקש האיש סליחה, גילה כי הוא אסיר, המרצה תקופת מאסר ממושכת על פשיטת־רגל, וכי הוא זכה, בגלל התנהגותו הטובה, לכמה ימי חופש, בהפסקות של חודש בין יום חופש למישנהו, שאותם ניצל לתיקון שיניו.

אשר לתשלום, יצטרך הדוקטור לחכות. כי קודמים לו כל הנושים הרבים של הקליינט מרמלה, שבגלל החובות להם הוא פשט את הרגל, ופירעון חובותיהם יקח קצת זמן.

כראוי לרופא־שיניים טוב, אכל אותה הדוקטור בשקט. אלא שאשתו החליטה כי מאותו יום והלאה היא תגבה מכולם תשלומים על־החשבון. אפילו מכאלה המזכירים את שמותיהם של שרים.

וכאשר הירהרה לרגע מניין בעצם הכיר אותו נוכל את שר־המישטרה, נזכרה עד מהרה, כי שר־המישטרה הוא הממונה על שירות בתי־הסוהר.

או מיקרה חמור יותר: במיסגרת מסע־ההכנות לוועידה הכלכלית, התל־ויתי לשר יעקב מרידור לטכסאס. היה עליי לערוך סיקור עיתונאי למופעיו בנושאי המשק הישראלי.

חזרתי עם קיטע־עיתונים משיבעה עיתונים חשובים, וזה היה מסע־הסברה מוצלח ביותר. אבל שכרי היה כזה: למחרת פורסמה בארץ ידיעה על „תרעומת בחוגי המישלחת הכלכלית בשל נסיעה בלתי־דרושה ובזבזנית של אורי אורן בכל רחבי היבשת."

מאוחר יותר הופיעה ידיעה: „במישלחת הכלכלית עובדים 12 שעות ביממה, ורק אורי אורן עושה חיים."

(כאן באה השאלה המתבקשת: המראיינת, עדה החפלס, ביקשה לדעת אם אנשי המישלחת הכלכלית עוסקים במסע־צלב נגד אורן).

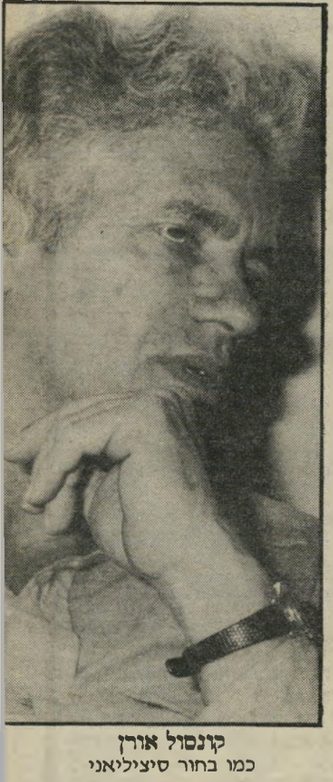

קונסול אורן
כמו בחור סיציליאני

חס וחלילה. אפילו מגוחך לחשוב כך. אבל די בשניים־שלושה יהודים חרוצים, כדי לחולל מהומה הגונה.

כמות מצטברת הופכת להיות בעלת ערך. המכניזם: קורם מוסרים עוברות „ממקורות המישלחת", אחר־כך הן מתפרסמות, ואז נדהמים אנשים למיקרא עיניהם. זה ממש כמו אותו בחור סיציליאני, שסירב להתחתן עם הבחורה שאיבדה את בתוליה במיטתו, משום ש„במישפחתו מתחתנים רק עם בתולות."

עד כאן טענותיו של אורן.

האם יש בכלל מישהו, מלבד אורן עצמו, המוכן לשבח את עבודתו כקונסול־הסברה במישלחת הכלכלית?

אורן: „עובדה היא שזכיתי במחמאות מן הממונים עליי."

אבל, לא ברור מי הם הממונים. אורן מונה לתפקידו לפני שלוש שנים בידי שר־האוצר דאז, יורם אריזור, אחרי שהושאל ממישרד־הבינוי והשיכון. בניו־יורק הוא היה כפוף לציר הכלכלי, ישראל פיקול. ביתיים התפטר אריזור וגם פיקול שב לארץ, מבלי שנמצא לו מחליף. אחר־כך נתבטלה מישרת הציר.

יריביו של אורן מצליחים להציק לו, אבל הוא יודע כיצד לנקום בהם. אורן: „סיימתי שלוש שנות־שרות, ומעולם לא התכוונתי להישאר כאן שנה רביעית. ערכתי את כל ההכנות לשוב הביתה. אבל כשהעיתונות התחילה לבשר את קיצור שליחותי, לא רציתי לחזור עם חוויה איומה. זו הסיבה שאני עדיין כאן."

מנגנון

החיים הקשים בניו־יורק

מה כואב לקונסול החרוץ

לצד הקונסוליה הישראלית, הכפר פה למישרד־החוץ, והמישלחת הענקית של מישרד־הביטחון, פועלת בניו יורק גם מישלחת כלכלית. אין זו יחידה מגובשת אחת, אלא אוסף של נציגויות, הכפופות כל אחת למישרד כלכלי אחר בירושלים: יש נציגות של רשות־ההשקעות, יש נציגות מיסחרית, יש נציגות־האוצר, יש מישלחת־אספקה ויש נציגות מישרד־התיירות.

קונסול־ההסברה במישלחת, אורי אורן, משוכנע, כי רבים מן העובדים בנציגויות האלה אינם עסוקים אלא בהכשלתו. „אני קורבן לציד־אדם," הוא הכריז. „כל מי שיכול להרים אבן — מרים וסוקל אותי."

אורן (52), עיתונאי במיקצועו, בעבר פעיל ברפ"י ויועצו הקרוב של השר דויד לוי, כועס.

בראיון לשבועון היוהדים „ישראל שלנו" שפך אורן את ליבו:

מתפרסמים אודותיי דברים שאין להם רגליים. למשל, פעם קיבלנו, ישראל פיקול (הציר הכלכלי, שכבר סיים את שליחותו) ואני, הומנה למופע של פרנק טינאטרה באטלנטיק־סיטי. יצאנו עם נשותינו באחד מסופי־השבוע וחזרנו בתום המופע. יהודי טוב סיפר, ועיתונאים פירסמו, כי „הציר הכלכלי ועוזרו יצאו להמר באטלנטיק־סיטי."

חתונה על הים, חגיגה על היבשה ולפני כן מירוץ מכשולים

ילד או מועדון!

אחרי ההלשנה הפרועה, התחילו כרמלה וזאב להתרוצץ בין בית־דין רבני אחד לשני, בנסיון נואש לבטל את רוע הגזירה. הם כל־כך רצו שהרת תיתן גושפנקה לקשר ביניהם, והרת לא רצתה אותם.

החתונה נקבעה ליום השישי בבוקר, למחרת חג־הפורים. האישור הנכסף לנישואין הגיע ממש בדקה התישעים. ביום הרביעי בשמונה בערב בא שליח מיוחד של הרב **יצחק ירידיה פרנקל**, הרב הראשי של תל־אביב, כשבידו המיסמך המושיע. חג־הפורים כבר היה שמח במעונם.

ביום השישי בבוקר זרחה השמש, והשמיים היו כחולים. כרמלה וזאב לבשו את החליפות הלבנות,

כרמלה וזאב במסיבת־הבלוליות
לבעלה ולבועלה

ועלו לספינה. ביחד איתם באו לחגוג רק מישפחה וחברים מאוד קרובים. רוכם, אגב, היו גברים. בין הנשים היתה אמא של כרמלה, אחותה שהגיעה במיוחד ממינכן ואנוכי, כמובן.

אחותה גם הביאה לה הינומה מיוחדת מתחרה יוצאת־דופן מגרמניה.

הילדים, שני ילדיה של כרמלה, הגרים איתם, ושלושת ילדיו של זאב, שאחד מהם גר איתם, לא היו על הסיפון.

הרב לאו היה במצב־רוח טוב במיוחד. הוא הסביר לקהל, שכשהוא רואה שהחתן אינו מת־רגש בחתונתו, הוא יודע שצפוי ברוך. וכשהוא הרב, אינו מתרגש, הוא יודע שהוא צריך לקחת חופשה.

הוא סיפר עוד על שתי חתונות יוצאות־דופן שהיו בקאריירה שלו. אחת של זוג תפרנים חוזרים־בתשובה, שהתחתנו, לשם החיסכון והעוני, על שפת־הים, הביאו ארגז של טמפו, תבנית עוגה וארגז של תפוחי־עץ.

חתונה אחרת שריגשה אותו היתה של זוג מקיבוץ מעיין־ברוך, שבאצבע הגליל. זה היה בתקופת הקטיושות, ובאמצע הטקס היתה הפגזה. האורחים התבקשו לרוץ למיקלטים, אבל הרב הודיע ששליחי־מיצווה אינם ניזוקים. הוא סיים את הטקס במהירות, ורק אחר־כך הלך עם כולם למיקלט, שם חיכה שעה ארוכה עד שהכל נרגע.

את הטקס על הספינה צילם צלם־וידיאו, שטיפס ועלה על התורן המרכזי, בגובה של 20 מטר, והנציח את הכל מלמעלה.

חוץ מהחתן והכלה, שיצאו מעורם מרוב התרגשות, היה שם עוד מישהו שהתרגש עד כדי בילבול. זה היה **מנחם ארבל**, אחיו של זאב, שהוא חשב של חברת כימיקלים. ארבל עמד במשך כל הטקס, כשהוא מנסה להסתיר את נעליו. אחר־כך, כשברקתי את העניין, התברר לי שהוא כל־כך התרגש, שלבש שתי נעליים שונות.

החופה נגמרה במזל־טוב. לא לפני שזאב חתם על כתובה בסכום של חמישה מיליון שקלים.

בערב הזמינו כרמלה וזאב לביתם עשרות אורחים למסיבה. רוב האורחים לא ידעו שזו מסיבת־כלולות, וכלל לא הביאו מתנות. למרות זאת, זו היתה מסיבה מפוצצת.

האמת היא שאני לא כל־כך זוכרת מה היה במסיבה. אני מסופקת אם מישהו זוכר. **משה אישי־כסית** הכין לאורחים סנגריה מיוחדת, כמו שרק הוא יודע להכין. כוס אחת מהמשקה השטני הזה יכולה להפיל אפילו דוב.

אחר־כך התברר לי שהאורחים, שהיו שם עד השעה 6 בבוקר, כשהם רוקדים ושמחים, חיסלו 30 ליטר סנגריה, 60 ליטר בירה מהחבית ו־108 בקבוקי אלכוהול אחר.

תוך כדי שתיה והילולים שאלו חלק מן האורחים את כרמלה מה קורה לקלאב אי. זה אותו מועדון מפורסם, מול המועדון של **רפי שוואלי**, שנשרף לפני כמה חודשים, ומאז עומד הבניין בשיממונו, כשבינתיים מתנהל ריון ארוך סביב סכום הביטוח המגיע.

כשנשאלה אם תבנה את המועדון מחדש, ענתה כרמלה, אולי מתוך שיכרות, אולי ברצינות: „או שאעשה ילד, או שאבנה את המועדון". כל זה לא היה קורה איקו.

אבל למה להתחיל באילוץ נתחיל במה שכן קרה לבסוף: **כרמלה זילברמן וזאב קירשנר** התחתנו. תאמינו לי שלא הייתי כל־כך מתרגשת, לולא היתה זאת חתונה מיוחדת־במינה. היא נערכה אי־שם בלב־ים, שני מייל מן החוף, על ספינה הנושאת את השם הרומנטי נשר האוקיאנוס, השייכת לחתן.

כשהחליטו, לפני חודש, כרמלה וזאב לעגן את הקשר הרומנטי הארוך ביניהם ברת, ולחתום על כתובה ביניהם, לא ידעו שרצונם ייתקל בכל־כך הרבה מיכשולים, עד שיצליחו לממש אותו.

הם הלכו להירשם ברבנות, כמו כל זוג רגיל, ומייד אחרי־כן ניגשו להכנות. הם תפרו לעצמם שתי חליפות־מלחים מיוחדות, בעלות צווארונים כחולים, הזמינו מעט מאוד חברים קרובים וניגשו למלאכת חיפוש הרב, שיסכים לבוא ולהשיא אותם בלב־ים. המשימה הזאת לא היתה כל־כך קלה. פיתאום התברר להם שרוב הרבנים סובלים קשות ממחלת־הים, ואיש מהם לא היה מוכן לצאת להפלגת־החתונה.

בחיפושיהם המפרכים הגיעו עד העיר נתניה, שם פגשו את הרב **ישראל לאו**, רב ראשי בעיר, והוא היה מוכן לצאת להרפתקה על הגלים.

כשחשבו כרמלה וזאב שלא נותר אלא להמתין ליום־הכלולות, טעו. פיתאום הסתבר להם שמישהו רע, שרצה להעכיר את שימחתם ולמנוע אותה, רץ לרבנות והלשין על חטאיהם, והרבנים לא נתנו להם אישור להתחתן. המעילו נגדם אחת הקללות ברת, הנקראת „אסורה לבעלה ולבר־עלה".

כרמלה זילברמן (36) וזאב קירשנר (45) נפגשו לפני שבע שנים. זאב היה אז חבר־אופוזיציה בהנהלת אגד, כרמלה ניהלה מישרד־נסיעות שבה היתה שותפה חצי־חצי חברת אגד. בתחילת יחסיהם הם נחשבו קצת כאוייבים, אבל לאט־לאט התחילה האהבה לפרוח.

כרמלה היתה נשואה אז ל**רודה** זילברמן, צרפתי, מהנדס־אלקטרוניקה, ויש להם שני ילדים, **קרן**, היום בת 11, ו**אייל**, היום בן 10.

גם זאב קירשנר היה נשוי לאשה, וגם להם היו ילדים, שלושה, היום בגילים 11, 6 ו־19.

האהבה פרחה, וכרמלה החליטה להתגרש. היא עשתה זאת שלוש שנים אחרי שהכירה את זאב. עזבה את בעלה, לקחה איתה את הילדים, ועברה לגור עם זאב. הוא חי אז בנפרד מאשתו. שנה אחרי כן התאלמן זאב מאשתו, שנפטרה ממחלת הסרטן.

כשהכיר זאב את כרמלה, היא היתה יותר רומה להר, הוא, באהבתו, החליט לעשות לה צורה של אשה, ולקח אותה לד"ר יזהר חרזזי, מקצר־הקיבות הידוע. כרמלה הורידה 35 קילו־גרם ממישקלה. עד היום היא טוענת שזאב הכי־אוהב אותה דווקא כשהיתה מאוד־מאוד שמנה.

אשתו של זאב, אגב, היתה בת יחידה לאבא עשיר. כשנפטרה, השאירה ירושה גדולה לשלושת ילדיה, משהו הדומה לשני מיליון דולר, שני מיגרשים ושתי וילות.

זה היה רקע, עכשיו אפשר לחזור לסיפור.

כרמלה זילברמן וזאב קירשנר בספינה
הרבנים הם חולי־ים

הרב לאו עם בני־הזוג תחת החופה
מטח קאטיושות

בלי כסף אין חזרות ויש הרבה צרות

הצרות, כנראה, אינן בררניות. כשהן נופלות על מישהו, הן לא מרפות.

הפעם הן תפסו את המפיק **שמואל קלדרון**, שהוא מפיק גדול, ושהעמיד, זו השנה השלישית, את אירוע העדלאידע הגדול בהיכל הספורט בתל־אביב.

השנה, מסתבר, לא היה לו כל־כך קל להרים את המופע הענקי עם שורת האמנים המרשימה. ומדוע? מכיוון שיצאה שמועה בעיר שקלדרון הנ"ל חייב לזמר **גידי גוב** את שכרו מן השנה שעברה.

כששמעו האמנים על החוב הנ"ל שלא שולם, הודיעו למפיק, שפנה אליהם, כי לא יסכימו להופיע, אלא אם כן יקבלו את כל שכרם מראש.

אמרו ועשו. **דני סנדרסון**, למשל, עמד על שלו, ולא בא אף לחזורות. כשהגיע ערב המופע הראשון, באו כל האמנים להיכל הספורט. אך פתיחת הדלתות התעכבה עד שכל האמנים קיבלו את שכרם. גם דני סנדרסון קיבל את שכרו, ורק אז הסכים לעלות על הבימה. אבל מכיוון שלא היה בחזרות, לא כל־כך ידע מה לעשות על הבימה כשעלה, לכן שימש חלק מן ההופעה כתימורת־בצורת, כשברקע מתנגן השיר בפליי־בק.

אבל זו לא הצרה היחידה של קלדרון. הוא היה ידוע כמציל אמרגנים שנתקעו בהופעות, אך לא היה מי שיציל אותו. מתברר שאת אחת ההופעות קנו אנשי התעשיה האווירית. אלה, אחרי שצפו במופע, טענו שאינו די טוב, והם אינם מוכנים לשלם את הכסף תמורתו.

שמואל קלדרון
רק מראש

לא יכול להזמין חברים

פעם היו זוג זמרים יפי־תואר ומצליחים. לה היה קול של זמיר ועיני־שקדים (כאלה יש לה עד היום), וגם לו לא היה חסר מאומה. הם היו מתרוצצים בארץ ובעולם, וכובשים את לב שומעיהם.

הכל היה נהדר, עד שעבר חתול שחור ביניהם, וגרכיהם נפרדו. אני מדברת, כמובן, על **אבי ואסתר עופרים**.

הוא הלך בדרך־חתחתים אל הסמים, עבר שיבעת מרודי גיהינום ויצא מזה בכוח־רצון חזק. לא מזמן התחתן שוב, עם גרמניה, הצעירה ממנו בהרבה־הרבה שנים, ולפני כמה חודשים נולד לזוג תינוק חמוד וארוס־לחיים.

אבי עופרים ניסה בכל כוחו לשקם את עצמו. הוא אפילו בא לארץ עם אשתו ובנו, כשהוא נושא בכליו תקליט חדש שלו. הוא מאוד־מאוד רצה להוציא את התקליט בארץ, אבל לא הלך לו. הביקורות כתבו אז שזו מוסיקה של התחנה המרכזית, והתקליט נגנז.

היום, מספרים לי חבריי בגרמניה, מצבו הכספי של אבי עופרים הוא בתחתית המדרגה. ובשבילו תחתית המדרגה הוא מצב שבו אינו יכול להזמין את האנשים, שהוא אוהב, לאכול בחברתם במיסעדות.

לעומתו השכילה אסתר עופרים־רייכשטאט להשקיע את כספה, והיא עדיין ממשיכה לעשות חיל.

אסתר ואבי עופרים (אז)
מוסיקה של התחנה המרכזית

בימים אלה סיימה להופיע כזמרת במחזה גטו בגרמניה, אחרי חצי שנה של הצלחה גדולה. ההצגה לא ירדה, לה פשוט נמאס. אסתר ארזה את עצמה ונסעה בחזרה לניו־יורק, מקום־מושבה בזמן האחרון. שם היא חיה ביחד עם בעלה החדש, הצעיר ממנה בכמה שנים טובות, הנושא תואר־אצולה גרמני, ועם בנה הצעיר, שהוא בערך באותו הגיל כמו בנו של אבי עופרים.

אסתר הוציאה לא־מזמן תקליט חדש ביחד עם **פיטר צאדק**, הבימאי של ההצגה גטו, שהוא גם ידיד מאוד טוב שלה, ואחרי שהשניים חלמו זה זמן רב להוציא תקליט ביחד, הצליחו סוף־סוף להגשים את חלומם.

רק מיסעדות

כשאינו עסוק בריגולים, אוהב השפיון שלי, בין השאר, לאכול. אבל לא סתם לאכול, אלא רק במיסעדות־יוקרה, ובכל פעם במיסעדה אחרת.

בין מנה למנה הוא גם מספיק להרים את הראש ולראות מי היושבים והמשמינים סביבו.

השבוע סיפר לי שכבר כמה וכמה פעמים, במיסעדות שונות, הבחין בגבר קשיש, היושב עם אשה הצעירה ממנו בכמה שנים. הם תמיד באים ביחד, מובלים במכוניתו המפוארת של הקשיש, הנהוגה בידי נהג, כמובן.

שפיוני היקר לא יכול היה לבלוע את האוכל, עד שלא בירר למעני מי הזוג המוזר. התברר שהוא **אהרון רובינשטיין**, המוכר יותר היום בגלל היותו אביו של **אמנון רובינשטיין**, שר־התיקשורת. אבל רובינשטיין הזקן הוא גם אישיות בזכות עצמו, והוא אחד הקבלנים היותר־גדולים והיותר־עשירים בארץ.

האשה שאיתו היא **מלי ליברך**, שעבדה פעם כבארמנית במיסעדה בקומה האחרונה של בית־אמריקה בתל־אביב, ואחר־כך ניהלה את המיסעדה של קלאב אי שנשרף.

מלי היתה נשואה פעם **למימון**, שהוא בעל חברת־מנופים גדולה. מאז שהתגרשה, היא מתגוררת בדירה צנועה בדרום תל־אביב, ברחוב יהודה הלוי פינת נחלת־בנימין.

רובינשטיין הזקן ידוע כאחד שלא מחלק את כספיו לכל הכיוונים, וזה בלשון המעטה. היחידה שהצליחה להוציא ממנו משהו היתה **רבקה**, אשתו השניה. הוא התחתן איתה אחרי שהתאלמן מאשתו הראשונה, אם ילדיו. אחרי הגירושין הצליחה ריבקה להישאר בפנטהאוז המפואר, בעור שהוא עבר לגור בשדרות־חן, בדירה יותר צנועה.

לריבקה היה מינהג קבוע: בכל חודשיים היתה מגיעה לבית פרומר באשקלון, מכון ידוע להרזיית עשירים. היא היתה באה, משתכנת בחדר קבוע, מביאה איתה טלוויזיה קטנה ניידת. היא היתה עוזבת את המקום רק אחרי שהורידה שני קילוגרמים ממישקלה.

ולמה הסיפור על ריבקה? כי למלי, למשל, נותן הארון רובינשטיין רק ארוחות, למרות שהוא מאוד־מאוד מחבב אותה.

אהרון רובינשטיין
בלי כסף

לא למכונת אמת

בנימין, בעלה של **גלית צוקר**, הדוגמנית הידועה יותר כנערת־הטמפונים, הכריז בתביעת גירושין שהגיש נגד אשתו לבית־המישפט כי הוא יהיה מוכן לסלוח לה ולנסות להגיע לשלום־בית, אם תלד גלית להיבדק במכונת־אמת ושם יתברר שהיא לא בגדה בו עם שום גבר אחר.

מכונת־אמת זה לא כלי מדעי כזה. גם שמועות לא. אני, למשל, שמעתי מחברותיי הדוגמניות **שדני זיתוני**, שעבר כבר חלק גדול של דוגמניות־הצמרת של ישראל, התרועע גם עם גלית צוקר.

רחל מרחלת על כל העולם

הר דוקטור יגיל

גדי יגיל, מיקי קם ויוסף מילוא
ביטה שיין, דאנקה שיין

„יא, הר דוקטור," „ניין, הר דוקטור," „ביטה־שיין, הר דוקטור," „דאנקה־שיין, הר דוקטור." רוצים גם אתם? אין בעיות, הצטרפו לחבר שחקני הפולקס־תיאטר בווינה, אחד התיאטרונים הנודעים בעולם. כל שחקן קבוע בלהקה נושא תואר כזה לפחות, כולם תוך מהר **יגיל (גדי)**, ופרויליין **קם** (אצלנו קוראים לה סתם **מיקי**).

הר יגיל ופרויליין קם שוהים בווינה לרגל העלאת המחזה גטו של **יהושע סובול**, על־ידי התיאטרון שם, בבימויו של הר דוקטור פאפו, הנקרא אצלנו ואצלם גם **יוסף מילוא**.

פאפו גייס קצת סיוע בביקורו האחרון בארץ. כשהגיעו היגילים לווינה, הודיעו להם שהכינו דירה מרווחת ומתאימה גם לשני בניהם הצעירים (הגדול נשאר בארץ), לא הרחק מגן־החיות ומארמון שיינברון הנודע. לאחר שיצאו ממרכז העיר עם המלווה ונסעו משהו כמו מתל־אביב לחדרה, הגיעו לדירה, והמארחים התפארו במירפסת הנהדרת המקיפה אותה. המירפסת באמת משגעת, אך כדי לצאת אליה צריך שלוש שכבות של בגדים ומעיל־פרווה כבד. הטמפרטורה בה בסביבות 20–, ביום יפה.

ואפרופו קור: כשרצתה **בילהה** יגיל לקחת את הגדי הקטן לגן־הילדים בוקר אחד, לא התחשק לו לקטנצ'יק כל־כך. בילהה הפעילה תותחים כבדים: „אם אתה לא הולך, אלוהים יתן לך עונש!" דן לא התרשם ומשך בכתפיו: „כאן אלוהים לא מעניש, הוא קפוא!"

כבר יותר מחודש שנערכות שם החזרות, ובערך במחצית אפריל יתחילו להריצו לתקופה קבועה מראש. החזרות, כמו השחקנים, מכוסי־תרות ומסודרות, מתחילים בדיוק ב־10 לפני הצהריים ומסיימים בדיוק ב־2 אחרי הצהריים. האווירה נשברת רק על־ידי המאפיה הישראלית העליזה, שאינה יכולה לפעול באווירה הצוננת כל־כך.

לגדי אין הרבה טקסט לשנן. הוא משחק את הבובה שבמחזה. בובת־עץ. אך גם היתר לא צריכים לראות. בחזית הבימה מכוסה, בכיפה קטנה, הבולטת אך מעט מהריצפה, עומד הלחשן, הניצב שם על מישמרתו כדי לעזור לסגל הדוקטורים למיניהם, בריגעי שיכחה.

בוקר אחד, כשנכנסו לתיאטרון — הלחשן לא היה. חבל, הפסדתם סיפור. ברח לי מהראש.

מיה ליטוינסקי:

„כשחייל נפצע בלבנון, הפחד תוקף אותי!"

המרואיינת הטיבעית בשבוע טראגי שכזה היא אם של חייל המשרת בלבנון. למיה ליטוינסקי יש בן המשרת כבר שנתיים בלבנון. הוא חובש כומתה אדומה ושוהה באיזורים המסוכנים ביותר בצפון הארור. שאלתי אותה איך היא מרגישה בימים שכאלה.

אני עוברת תקופה קשה. כשאני רואה בטלוויזיה שנפצעו חיילים מהיחידה של הבן, ברור שפחד תוקף אותי. מאידך, אני מאוד גאה שבני התנדב ליחידה מובחרת.

● **מה קורה איתך כאשר את שומעת ברדיו הודעות של דובר־צה"ל?**

ברגע הראשון אני שמחה, כי אם משדרים את זה ברדיו, אני יכולה להיות בטוחה שלבני לא אירע דבר. אז אני בטוחה שהאסון פסח עלינו, משום שצה"ל רואג להודיע קודם כל למישפחות, לפני שהוא מאפשר שידור ברדיו.

● **האם אחרי אירועים כאלה את מייחלת לטלפון ממנו?**

בוודאי. הוא מתקשר כמה שיכול, בעיקר בערבים, ובא לחופשות.

● **ואיך חיים עם המועקה יום־יום?**

אני משתדלת שלא לחשוב על כך.

● **מה דעתך על האמהות שפועלות ציבורית בעד נסיגה מיידי?**

אני מתנגדת להפגנות של אמהות. תפקידה של אם הוא לא להפגין, אלא להמתין לבן בבית.

● **ומה אומר בנך החייל על שהייתו בלבנון?**

בתחילה זה העיק עליו מאוד. בחופשות הוא היה מתפרץ. הקשבנו לו ועודדנו אותו. סיפרנו לו שגם בעבר היו מילחמות וגם אותנו לא שאלו, כששלחו אותנו לחזית.

● **ומה הוא אומר כיום?**

בפעם האחרונה שדיברנו, הבנתי שהוא יישאר שם כל עוד זה נדרש.

פליקס אביטל:

„העינטוז שלי שיגע לגמרי את מני פאר!"

צופי התוכנית סיבה למסיבה. **שהוקרנה לכבוד חג־הפורים, זכו לראות את פליקס אביטל, כשהוא מענטז לצלילי שירו המפורסם של ג'קי מקייטן, הלוא הוא השיר** המענטזת. **מאז הוא הפך איש מבוקש ביותר: עיתונאים רצים אחריו, להכין עליו כתבות־דיוקן ארוכות. פליקס, כפי שדווח בטלוויזיה, הוא מוסכניק, והוא נאלץ לדחות את זרם הפניות אליו, מחוסר זמן.**

מעטים יודעים שהוא גם משורר. מלחין וזמר. אבל לא זאת הסיבה שכל הארץ ראתה אותו. איך נקלע לטלוויזיה? הוא מספר בין תיקון מכונית אחת לשניה.

באתי לראות את מקייטן בהופעה במועדון בתל־אביב. כשהוא שר את המענטזת, התחלתי לרקור ולענטז. מני פאר היה שם, כדי לראות את ג'קי לפני ההופעה שלו בסיבה למסיבה.

כשמני ראה את העינטוז שלי, הוא השתגע ואמר לי: „אתה חייב לבוא לצילומים של סיבה למסיבה." אירגנתי את כל החבורה שלי, באנו, רקדנו ועשינו שמח.

● **אתה מסתפק בריקודים?**

לא. אני גם שר. הקאסטה שלי, הזמן ישוב, נמכרת בכל הארץ. הגעתי לזה די במיקרה. השקעתי בבחור לא מוכר, וביקשתי ממנו, אם יצליח, שנעבוד ביחד, ושאני אהיה אמרגן שלו. אך הוא עשה לי ברז. אז החלטתי שבמקום להשקיע באחרים, כדאי שאשקיע בעצמי.

● **מה עשית?**

הקלטתי שירים שכתבתי והשמעתי לחברים. יום אחד בא אליי הזמר משה גיאת, לתקן את המכונית שלו. השמעתי לו את שיריי. הוא שיבח אותם וביקש לקנות אותם. אז העזתי להפיץ אותם בעצמי ולהופיע בהתנדבות. בלי אמרגנים.

● **מה קורה איתך עכשיו, אחרי הטלוויזיה?**

בבוקר אני במוסך. בערבים אופיע, אבל לא בכל ערב.

משה ישראל:

„עדי־האופי יכולים להטות את הכף לזכות!"

התופעה הזאת, של עדי־אופי מפורסמים, המופיעים באחרונה בבית־המישפט, כדי לסנגר על נאשמים בעבירות חמורות, הפכה לאופנה. ביום הראשון השבוע, העידו שני שרים במישפטו של אחד מנאשמי אירגון הטרור היהודי. הרב הראשי האשכנזי יעיד בקרוב על אופיו הטוב של נאשם אחר.

פניתי למישפטן הצעיר משה ישראל, המתמחה בפלילים, וביקשתי לדעת איך עד־אופי מפורסם משפיע על בית־המישפט. ישראל היה זהיר מאוד בניסוחיו, כיאה למיש־פטן, אך דבריו מפורשים וברורים.

אינני יכול לומר איך מעמדם של עדי־האופי משפיע, בסופו של דבר, על בית־המישפט. התשובה איננה אחידה. עקרונית, לא מעמדו של עד־האופי צריך להשפיע, אלא תוכן עדותו. מאידך, כל בית־מישפט מתרשם מאמינותו של כל עד הבא לפניו, ובכלל זה עד־אופי. ובהקשר זה, עניין המעמד עשוי להיות רלוונטי, אם כי באופן עקיף.

● **האם זה מקובל להביא עדי אופי חשובים?**

עדי־אופי אמורים להיות חשובים, ובלבד שתוכן העדות יהיה רלוונטי ובעל מישקל.

● **מה השפעתם בעבירות חמורות?**

גם בעבירות חמורות מאוד שוקל בית־המישפט מיהו האדם העומד לפניו, מה ריקעו ומהן מידותיו. עדי־האופי יכולים להטות את המאזניים לכף־זכות גם במיקרים של עבירות חמורות מאוד.

● **האם עולה מדבריך, כי רציו שנאשמים יחפשו עדי־אופי מפורסמים וחשובים?**

בוודאי שזה לא צריך להזיק שהם מפורסמים ומכובדים.

אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם או

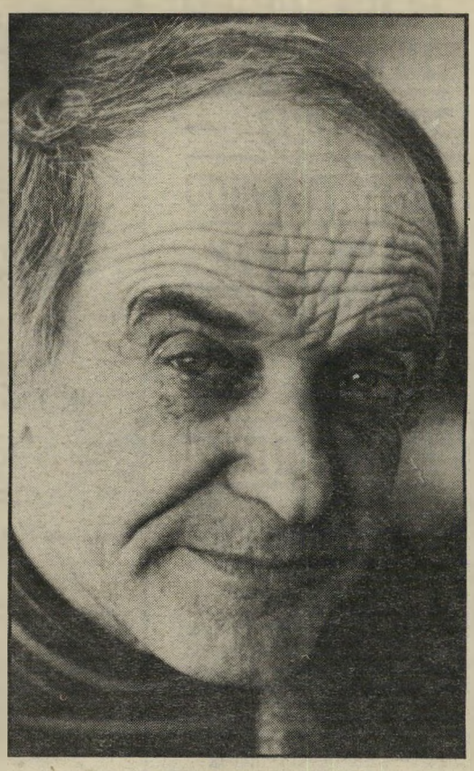

הרולד רובין:

„אפשר לעשות יותר למען רעיון מחוץ לכלא!"

רגשות מסוגים שונים עורר בקרבנו דניס גולדברג, שהיה כלוא 22 שנה בדרום־אפריקה, ובקושי רב הסכים להשתחרר. בעיני חבריו לדיעה הוא גיבור לאומי. מה חושבים עליו הדרום־אפריקאיים הגרים בארץ, שגם הם מתנגדים חריפות למישטר האפרטהייד, אבל לא היו פעילים בתנועות פוליטיות? בעניין זה שאלתי את הצייר הרולד רובין.

אני מבין אותו, שהוא ישב בכלא 22 שנה, כי אני מבין שיש אנשים המוכנים ללכת עד הסוף עם האידאולוגיה שלהם. אני רק חשבתי תמיד שאפשר לעשות הרבה יותר למען רעיון מחוץ לכותלי הכלא. אני יודע שהישיבה של נלסון מנדלה, של גולדברג ושל חבריהם נותנת גב מסויים לשחורים בדרום־אפריקה, אני רק לא כל־כך בטוח שזה הגב הנכון.

● מקרב חבריך הדרום־אפריקאים, היושבים בארץ, יש כאלה הבועטים עליו שוויתר לבסוף?

אני לא מכיר איש כזה. אני גם לא חושב שלמישהו יש זכות לכך.

● גם אתה התנגדת, ועדיין מתנגד, לאפרטהייד. איך זה שלא הסתבכת בדרום־אפריקה?

כמעט הסתבכתי. השתתפתי בהרבה הפגנות, ניגנתי ג'ז עם שחורים בתוך הגטו שלהם, שזה בניגוד לחוק, ופעם נשפטתי, כי ציירתי ציור שלפי דעת השילטונות היה פרובוקאטיבי.

בשלב מסויים הרגשתי שנמאס לי מהבעיות בין השחורים ללבנים, ועליתי ארצה כדי שכאן יימאס לי מהבעיות בין היהודים לערבים.

בקי פריישטדט:

„אשכנע את המיליונרים להקים קרן לתרבות!"

בקי פריישטדט ממיפלגת העבודה קיבלה השבוע ממזכ"ל המיפלגה מינוי חדש. היא תשמש יו"ר המחלקה לתרבות ואמנות של המיפלגה. שאלתי אותה: לא זה הדבר שעשית עד עכשיו?

עד עכשיו עסקתי בגיוס, הפעלה, שמירת קשר וקיום דיאלוג בין אנשי־רוח ישראליים לבין מיפלגת העבודה.

● כלומר, הקימו השבוע מחלקה חדשה?

למעשה, כן. לפני הרבה שנים היתה תנועת העבודה מעורבת מאוד במיפעלי תרבות ואמנות, כמו בהקמת הוצאות־ספרים, סיוע לתיאטראות ועוד, אבל אחר־כך היו שנים רבות של חוסר־מעורבות, והיום אני רוצה לחדש את התנופה.

● זה הדימוי שעבשיו צריכה המיפלגה בדיוק — של תרבות ואמנות?

אני לא עוסקת בדימויים, אני עוסקת במה שנראה לי חשוב, ואני לא מסכימה עם הדיעה שכל מה שתרבות זה לא טוב להמונים.

● במה בדיוק את רוצה לעסוק?

בשלושה דברים עיקריים: אני רוצה ליזום דרכים להביא תרבות לעיירות־פיתוח, שאמנים מהשורה הראשונה והשניה יירדו ויעשו שם דברים.

● זה לא מה שעושים ב„אמנות לעם"?

אני לא מדברת על הנחתה של אמן לערב אחד, אלא על פיתוח מרכזי־תרבות מקומיים, מתוך אנשי המקום, בעזרת אמנים מהחוץ.

● מה עוד?

דבר נוסף שנראה לי חשוב מאוד הוא מעמדו של הסופר בישראל, שהוא דפוק מבחינת המחוקק, מבחינת המו"ל, המפיץ, מס־ההכנסה ומה לא? הנה, כבר ביום ראשון אנחנו אוספים בצוותא את מנכ"ל מישרד־מישפטים, סגן נציב מס־הכנסה, שר־הכלכלה, יו"ר ועדת־החינוך, נציג המו"לים ונציגי הסופרים — כדי ללבן בעיות.

● עד היום חשבתי שזה תפקידה של אגודת־הסופרים.

כל אחד יתרום מה שהוא יכול. זה לא יגרע, זה רק יוסיף. דבר נוסף שאני רוצה לעסוק בו הוא נושא הטלוויזיה.

● כלומר?

במשך כל השנים שהטלוויזיה קיימת, היא לא עשתה כמעט דבר להפצת התרבות בעם. בנושא הזה היא לגמרי לא ניצלה את כוחה העצום.

● תסלחי לי שאני שואלת — יש לכם כסף לכל התוכניות האלה?

אני אגיע לכל המיליונרים ואשכנע אותם להקים קרן לתרבות ואמנות.

מרים עציוני:

„לממלכה אין כסף ולצ"ץ' אין כסף!"

השבוע ירד המסך על ההצגה האחרונה של תיאטרון־הבובות של אריק סמית. 11 שנות פעילות, 1800 הצגות והמצב הכלכלי הכריעו אותו. המפיקה מרים עציוני, שיסדה את תיאטרון־הבובות עם אריק סמית ויוסי גרבר, ב־1973, נכנעה ושלחה הודעות פיטורין לכל אנשי־הצוות. שאלתי אותה אם לא היתה שום דרך אחרת.

ניסינו את כל הדרכים האחרות. התיאטרון לנוער, שקנה מאיתנו בשש השנים האחרונות 100 הצגות לשנה, סירב הפעם. מהמועצה לתרבות ואמנות אמרו שהם לא יכולים לעזור. ניסינו לפנות לספונסרים פרטיים, ודחו אותנו לזמן יותר טוב. שלחנו מיכתב לשר־החינוך־והתרבות ולא קיבלנו תשובה.

● מדוע תיאטרון בזה, עם צוות לא כל־כך גדול, אינו יכול להחזיק את עצמו?

יש לנו שישה שכירים, שהם שש משכורות באחד בכל חודש — אם יש הצגות ואם אין הצגות: יש הוצאות רבות אחרות. גם בארצות הרבה יותר גדולות משלנו תיאטרון כזה לא מחזיק את עצמו, בלי תמיכה ממלכתית או עירונית. פה, לממלכה אין כסף ולצ"ץ אין כסף.

● מה הוא הסכום שהיה מציל את התיאטרון?

אילו היינו מקבלים 25 אלף דולר לשנה, שהם כרבע מהוצאותינו, היינו מכסים את השאר בכוחות עצמנו. כל־כך חבל לי לראות מיפעל אמנותי יפהפה וחשוב, שהביא הרבה ברכה לאלפי ילדי ישראל, הולך לטמיון, בגלל סכום שאיננו כל־כך גדול.

● כלומר, אם לא תצליחו לגיים את 25 אלף הדולר, נגמר העניין?

הסיכוי האחרון הוא שאמנות לעם תתחייב לקנות 60 הצגות בשנה, בכל רחבי הארץ. כולנו מחזיקים אצבעות.

אני כמעט בוכה מהעניין הזה. תיאטרון־הבובות הוא בבת עיני וגולת־הכותרת של עבודתי.

● אני מבינה שלך העניין הרבה יותר קשה מאשר לאריק סמית, שאמר לא פעם כי הוא עוזב את הארץ וחוזר לדרום־אפריקה.

הוא יכול להגיד. אבל לעזוב הוא לא יכול, כי הוא ישראלי וציוני, אם הוא רוצה ואם לא. הוא באמת נסע לדרום־אפריקה, אבל לא עברו שישה שבועות והוא חזר הנה.

דניאלה שמי

סיפורו האישי של בועז שרעבי — כפי שסופר לשולמית ידיב: „אלן (מימין), מסתכלת בבעלה) הונחה אותי!"

בזמן הארוחה, כשניסיתי לחתוך סטייק בסכין, שבו לא שלטתי במיוחד, שעף לתוך פרצופו של השכן ממול.

אמריקה פתחה בי את מה שהיה בפנים. פיתאום כאילו עברתי קרימה, מהצד האחורי של הבימה. אחי הופיע במועדון צברה, אצל ליאו פולר, ואני ניסיתי לעלות על הבימה ולשיר שיר של אלביס. אחי, שהוא כישרון גדול יותר ממני, חזר כיום בתשובה ועזב לגמרי את השירה.

אז התחיל הרומן הממשי הראשון שלי, עם בחורה בשם שירלי. לא ידעתי אנגלית, ודיברנו רק עם הידיים. כש־

„היא רמסה אותי!"

ב ולדתי בשם 2, במישפחה שהיו בה חמישה אחים וחמש אחיות. אבי היה מנהל בנק ולמרות שהיינו מישפחה רבת־ילדים, לא היה חסר לי כלום. גרנו ליד כרם־התימנים והיתה לי ילדות מאושרת.

כל יום שבת בביתנו היה כמו חג־פסח אצל מישפחה ישראלית רגילה.

זה התחיל בצהרי יום שישי, כשהיינו מתגנבים למיטבח, כדי לגנוב את המאכלים המשגעים שהוכנו על־ידי אמי. אחר־כך התחיל טקס הרחצה וה־לבשה, והיציאה בשורה עורפית אחרי אבא, לבית־הכנסת.

אנחנו מישפחה מלוכדת מאוד. היום גרות ארבע אחיות שלי האחת ליד השניה, בתוכנית־למד, וזה ביתי השני.

בשבת היינו קמים בשעה 5 בבוקר והולכים לבית־הכנסת. בשעה כזאת אפשר היה עוד לראות את הירח.

הייתי שובב סימפאטי, ולא פעם הייתי קושר את המתפללים בתפילת 18 האחד לשני, בעזרת קצות הציציות.

היינו חוזרים הביתה מבית־הכנסת ב־9 וחצי בבוקר, ואז היינו אוכלים ארוחת־צהריים ענקית. מייד אחריה היו חייבים כולם לחזור למיטות, לשעתיים של מנוחה וקריאה. ואז היינו קמים והולכים לישיבת־ג'עלה. זה ללכת בר־גל לחולון או לבת־ים, כל שבת לבית אחר של ידיד, שם היו מתאספים כל החברים של ההורים. כל אחד היה מביא מהבית חבילה של תבשילים ומאכלים. כל הנשים היו פותחות את החבילות וכולם היו אוכלים, מדברים ושרים.

★ לא רץ מחור לחור

ד הליכות האלה, של קילומט־רים, לביתם של ידידי המישפחה, היו השעות היקרות לי ביותר, כי אלה היו השעות היחידות בשבוע שאני היה שייך כולו לי. היינו הולכים ומדברים. כשכולם שרו, עלה אבי על כולם. אני רק יכול לצחצח לאבי את הנעליים בשירה. איזה קול יש לו!

ער הבר־מיצווה, אלה היו חיי. אחרי הבר־מיצווה החלטתי שלמד־תי מספיק, והתחלתי להיסחב אחרי כל מיני להקות מחול. הייתי מלווה אותן על טמבור.

בגיל 16 עליתי בדרגה והפכתי למ־תופף. הייתי מלא ביטחון עצמי, אבל הייתי ביישן נורא. כל שבועיים היתה לי חברה אחרת, ובלילות חלמתי שאני המלך והיא המלכה.

בגיל 16 וחצי הודעתי להורים שאני נוסע לאחי נחמיה, שנמצא באמריקה. זה היה בשנת 1963. ברוך אז ראיתי את הסרט הענק קניתי לי מיגבעת של קאובוי ב־12 לירות, שהרווחתי ממיש־לוח פרחים, וקופסת סיגרים, שהכנסתי למעיל שקנה לי אבא באופנת פרסלר. עליתי על אוניה ונסעתי לאמריקה.

הפשלה הראשונה שעשיתי היתה נפרדתי ממנה, ב־5 לפנות בוקר, הלכ־תי ברחובות וצחקתי כמו משוגע. הר־גשתי כמו מלך. אנשים שפגשו אותי היו בוודאי בטוחים שהשתגעתי.

אני אוהב נשים, אבל אני לא רץ מחור לחור. אחרי שנה חזרתי הביתה.

כתב התביעה למזונות שהגישה אלן שרעבי

הנתבע הבטיח „הרים וגבעות" והתובעת זקוקה למיליון לחודש

זהו נוסח כתב־התביעה, שהגי־שה אלן שרעבי נגד בעלה, בועז:

התובעת: אלן שרעבי, מרחוב הנוטר 32, תל־אביב.

הנתבע: בועז שרעבי, מרחוב הנוטר 32, תל־אביב.

תביעה למזונות, למדור ולצו מניעה.

התובעת והנתבע, יהודים אזר־חי־ישראל, נישאו בחו"ק (בחופה וקידושין) כדמו"י (כדת משה ויש־ראל) ביום 19.6.1984.

הנתבע, שהוא זמר ומלחין ידוע, הבטיח לתובעת לפני הנישואין „ה־רים וגבעות", חיים מלאי תוכן וע־יין, עושר רב ותפנוקים. כמו כן הבטיח הנתבע לתובעת להעביר על שמה את מחצית דירת־המגו־רים שנקבעה למגוריהם.

הנתבע הסביר לתובעת, כי הכנסותיו מהופעות וממכירת תק־ליטים וקאסטות עולות על 10,000 דולר לחודש, וכי חייה עימו יהיו „גן־עדן עלי אדמות".

„גן־העדן" המובטח נמשך תקו־פה קצרה בלבד, ולאחר מיספר חודשי־נישואין זנח הנתבע את התובעת וחדל לפרנסה לחלוטין.

התובעת ניסתה לעסוק במיסחר בתמונות וציורים אמנותיים, אולם לא ראתה ברכה בעבודתה, ואף נג־רמו לה הפסדים.

התובעת זקוקה, לאור רמת־החיים שאליה הורגלה ולאור הכ־נסותיו הגבוהות של הנתבע, למזו־נות חודשיים בסך מיליון שקל לחודש, כלהלן:

מאה אלף שקל למכולת, "חמי־שים אלף שקל לפירות ולירקות, חמישים אלף שקל לבשר, מאה אלף שקל לביגוד והנעלה, מאה שמונים אלף שקל לאחזקת הדירה, מאה אלף שקל לטיפולים רפואיים, שישים אלף שקל לעוזרת פעמיים בשבוע, ארבעים אלף למיספרה וקוסמטיקה, מאה אלף לאחזקת רכב, מאה אלף לבידור, בתי־מלון ומיסעדות, חמישים אלף לאירוח ומתנות, חמישים אלף לביטוחים ואגרות ומאה אלף שקל לספרים, עיתונים ותיקונים שונים.

הנתבע חייב במזונות התובעת, והוא יכול לשלם הסכום הנ"ל ללא כל קושי.

לאחרונה החל הנתבע לנהוג בתובעת באלימות פיסית ונפשית, ובכמה מיקרים היכה אותה באכ־זריות. התובעת, אשר חששה לשמו הטוב של הנתבע, נמנעה מלהתלונן עליו במישטרה.

הנתבע מאיים להוסיף ולפגוע בתובעת, ואף סיפר לה כי הכיר במהלך הסרטים מאחורי הסורגים. שבו כיכב, אנשי עולם תחתון, אשר ישמחו למלא עבורו כל מטרה אלימה.

הנתבע אף החל להרבות בש־תיית משקאות חריפים, וכשהוא בגילופין אין הוא שולט בהתנה־גותו והוא מסוגל לפגוע בתובעת פגיעה פיסית חמורה.

ביום 2.3.1985 הגיע הנתבע לביתו, סמוך לשעה 6 בבוקר, כש־לתובעת ידוע מידיעה אישית, כי הנתבע אף מחשש חשיש לעי־תים מזומנות, בחברת זמרים אח־רים.

התובעת תטען כי התנהגותו של הנתבע אינה מתיישבת עם זכותה למדור (דיור) שקט ושליו, ויש להוציא נגד הנתבע – אלא אם כן ישנה את התנהגותו – צו־מניעה, שיאסור עליו את הכניסה לדירת מגוריה.

הנתבע חייב במדורה של התו־בעת, לרבות שימור המיטלטלין המשמשים לקיומה היומיומי, במ־צב תקין, כפי שהם בדירת מגוריה.

לבית־מישפט נכבד זה הסמכות העניינית והמקומית לדון בתביעה.

אשר על כן יתבקש כבוד בית־המישפט להזמין את הנתבע לדיון ולחייבו כלהלן:

- **לשלם לידי התובעת למזונו־תיה סך של מיליון שקל לחודש ול־הצמיד סכום זה למדד־יוקר־ה־מחיה, מדי חודש בחודשו.**
- **לפסוק ריבית והפרשי־הצמ־דה על כל סכום מזונות אשר לא ישולם במועדו.**
- **לחייב הנתבע במדורה של התובעת.**
- **לאסור על הנתבע – כל עוד לא ישנה התנהגותו – את הכניסה לדירה ברחוב הנוטר 32, תל־אביב.**
- **לחייב הנתבע בהוצאות המישפט ושכ"ט** (שכר טירחת) **עורכי־הדין.**

הרגשתי כמו איש העולם הגדול, כי ידעתי לדבר אנגלית.

אז היה באופנה לא ללכת לצבא. אחרי שברחתי חמש פעמים מלישכת־הגיוס, הם שיחררו אותי. רק מאוחר יותר שרתתי בצבא.

ואז יצאתי למסע של שלוש וחצי שנה עם להקת כרמון בעולם. היה לי קטע סולו של רבע שעה, שבו ניגנתי בכלים שונים. כל הבעיות שלי בחיים היו לדאוג איך להיות הכוכב של הערב ואיזה בחורה אני מוצא לערב.

בן 23 וחצי חזרתי לארץ. הלכתי לשלמה צח וסיפרתי לו שיש לי שיר בשביל אילנית, אשתו. התביישתי להגיד שגם אני רוצה לשיר.

שלמה צח ביקש ממני להקליט את השירים. הוא לקח את הקסטה ונסע בדיוק לאירופה. אחרי חודש, כשהוא חזר, קיבלתי פעמיים הלם.

התברר ששיר שלי, חופשי ומאושר, הוקלט על־ידי אילנית עם תיזמורת באירופה. צח הודיע לי שהוא יקליט איתי את השיר פמלה, שהיה בקסטה שהגשתי לו. חנה בן־ארי ז"ל כתבה את המילים.

הכניסו אותי לסטודיו והקלטתי את השיר בליווי שתי גיטרות, בלי כינורות ובלי בטיח.

תוך שבועיים זה הפך לשלאגר. אני קיבלתי את זה כמובן מאליו.

תוך שנה הכרתי את איריס רוירסקו. זה היה במופע שהופעתי בו עם אורי גלר. היתה בינינו אהבה מהסרטים. היינו ביחד שנה. נפרדנו בצורה יפהפיה, כי הבנו שיש לנו מטליות שונה. אני ביסודי שוביניסט והיא אשת העולם הגדול. היה ברור שחתונה עם איריס לא באה בחשבון.

אחר־כך גיליתי את ליאורה סחה, שהיתה ילדה כשהיכרתי אותה לראשונה. הייתי בן בית אצל מישפחת סחה. אני מת על שחרחרות, והיא בת תימן אמיתית. בליאורה ראיתי את השלמות. אשה ממש, ולא אמן עם פנטזיות, כמו איריס.

ליאורה היתה אז בת 19. היתה לי אז דירה בת שלושה חדרים באפקה. היה לי שלאגר. החלטתי: אני מתחתן!

ישבתי עם החבר'ה ושתיתי בירה. הגעתי לביתה של ליאורה ב־5 וחצי לפנות בוקר, הערתי אותה. התחלנו לטייל ברחוב בן־יהודה במשך שעה, עד שאזרתי עוז וביקשתי את ידה. עוד מהילדות היתה לי נטיה להתרגש נורא, ואני סופר בלב עד עשר עד שאני מעז.

החתונה נערכה באולמי שושנים עם אלף אורחים, ובחוץ הצטופפו עוד ארבעת אלפים מעריצים ומעריצות שניסו להיכנס.

ליאורה היתה צעירה והיא אהבה אותי, אבל לא היתה למודת־נסיון. אני הייתי חסר־סבלנות ועקשן. רבנו על שטויות. היא היתה מקנאה כשאיחרתי. היו ויכוחים, אבל בלי היסטריות. רציתי להיות הגבר בבית.

החלטנו להתגרש אחרי שיבעה חודשים. הגירושין היו מאוד מצערים בשבילי. אילו היה לי השכל של היום, ליאורה היתה גם כיום אשתי. אבל הייתי ילד. כיום היא נשואה ויש לה ילד. עד היום אני מבקר אותם בביתם.

הסירחון יצא החוצה

אחרי הגירושין התחילה הירידה התלולה. התחלתי לשתות. השתיה עזרה לי. במקום להתמודד, התחלתי להתפרק. זה היה בירה ונשים. היו לי אז נשים בלי הכרה.

אלן ובועז שרעבי
„אני בכלל לא בטוח שהיא היתה בהריון!"

שרעבי בחתונתו עם ליאורה
.בבועז אסור להילחם – רק ללכת בטוח!"

דים. לא הייתי סבלני. היום אני מצטער על הגירושין.

אחר־כך התחלתי לנוע בעולם. זאת היתה דרך הבריחה שלי. כל זה גם לווה בירידה בקאריירה.

ואז, בתקופה הכי קשה שלי, פגשתי אלון אוליארצ'יק מכוורת ליווה אותי, וכך הוא גילה את השירה התימנית, המסתלסלת.

זאת היתה תקופת מעבר בחיי. בשנה האחרונה גרתי באמריקה עם אורנה. אורנה היתה בת 17 כשהיכרנו והתראיינה אצל עיתון־נשים, וסיפרה שאני שותה — זה היה אחרי אחת המריבות שלנו — ושהיא סובלת. אני נפגעתי נורא. למרות שחזרנו עוד האחד לשני, לא יכולתי לסלוח לה.

אורנה היתה יפהפיה אמיתית, לא רציתי להיות רציני, להתמודד עם הבעיה. פרקתי כל רסן. אך מעולם לא נגעתי בסמים. שתיתי בעיקר בירה. החינוך של אבי עזר בכך. אבי הסביר לי שאין רע בשתיה, כל זמן שאתה שולט בכוס — ולא הכוס בך. השתדלתי שלא לשתות על קיבה ריקה.

אני לא שקרן, ואני אומר לך שבדרך־כלל שלטתי במצב. נכון שהיו מיקרים שכגלל לחצים הגזמתי. אז התחלתי כבר לשתות בצהריים. ברוך השם, היום אני מתחיל רק בערב.

כמובן, תמיד כשרבים — ממלאים את הכד בטענות. ליאורה חשבה שלהתחתן עם בועז זה רק לבלות. ואני, עם המנטליות שלי, רציתי מייד בית וילד. לא הייתי מוכן לוותר על הקריירה. אני רוצה להמשיך לעבוד. אני רוצה לנגן. אני רוצה לשיר. אני רוצה לכתוב. אני רוצה לעשות הכל. אני לא רוצה לוותר על שום דבר.

ליאורה לא הבינה את זה. היא רצתה בית וילד. היא רצתה שאני אהיה בבית. אני לא יכולתי. אני לא יכולתי להיות בבית. אני לא יכולתי להיות הגבר בבית.

ליאורה היתה מעריצה גדולה של חבר — אהוד שמר. כשהוא שמע את השיר שחיברתי, את לי הלילה, הוא נתן לי יד. זה היה כשאף אחד לא הסתכל לעברי. הוא שלף כסף ומימן את הוצאת התקליט.

למרות ההצלחה של השיר, החלטתי לנסוע לאמריקה. שש שנים גרתי בניו־יורק. הייתי מופיע לפני הקהילות היהודיות. כל שבוע היתה לי הופעה במועדון־לילה, עם שירים תימניים ו־אוכל תימני. הקהל היה 90% אשכנזים. לראשונה בארץ. היא היתה מעריצה שלי. מאוחר יותר נישאה לבחור מפיני־לנד ונולדה לה בת.

באחד מביקוריי בארץ פגשתי בה שנית. קניתי כרטיס לה ולבת, והיא הצטרפה אליי. היה לי טוב איתה. היא תמיד אהבה אותי, מאז שהיתה ילדה. וזה כמובן חיזק את המוטיבציה אצלי.

הבעיה העיקרית שלנו היתה אמא שלה, שלא סבלה אותי. היינו רבים. ואז היא עשתה את שטות חייה: היא הלכה והיתה בינינו כימיה. היא היתה המבקרת הטובה ביותר שלי. היינו יושבים על הספה ואני הייתי מנגן. הביקורות שלה היו תמיד צודקות.

אך ברגע שהיא הוציאה את הסירחון החוצה, אני לא יכולתי לסלוח. למרות זה שהייתי מוכן אפילו לחכות עד שהיא תקבל את הגט מבעלה הפיני. אורנה מצאה בהשמצות שלה דרך להתבלט.

אני לא מחפש אשה מפורסמת, אני

„התחילה הירידה... התחלתי לשתות... זה היה בירה ונשים... אבי אמר לי: 'אין רע בשתייה, כל זמן שאתה שולט בכוס — ולא הכוס בך'!"

(המשך מעמוד 41)

מחפש אשת בית. ליאורה, אחרי שהת־גרשנו, מעולם לא הוציאה ולא סיפרה עליי מילה רעה. היא תמיד היתה אשה־קלאסה.

כשנפרדתי מאורנה, הייתי אחרי ה־סרט מאחורי הסורגים. לא התיי־אשתי מהנשים, והחלטתי לאחר ההצ־לחה, שנמאס לי מהבארים. רציתי בית חם, עם אשה וילדים.

האמנתי כמו אהבל!

את אלן הכרתי דרך חבר. כל הסיפור על בחורה שפגשתי באו־טובוס ושילמתי את הכרטיס, כי לא היה לה כסף, לא היה נכון. שבוע אחרי שהיכרנו, היא סיפרה לי שהיא בהריון. שהיה לה חבר קודם במשך שנתיים. ניסיתי להתנהג כאביר וחיכיתי עד ש־היא עשתה הפלה. המשכנו לצאת, ואחרי חודש וחצי התחתנו. כל מה שידעתי עליה שהיא גרושה.

שבוע אחרי החתונה קיבלתי שוק, כשהיא הפליטה: „מה אתה חושב, שבעלי הראשון היה כלום? שתהיה כפרה עליו!" לא נשארתי חייב, ואמרתי לה: לעולם לא יהיה לך גוף ויופי כמו לאורנה! רציתי לפגוע בה חזק, כמו שהיא פגעה בי, כי עם בוגץ אסור להילחם — רק ללכת בטוב.

אחרי שבוע נוסף היא הודיעה לי שהיא בהריון. הייתי מאושר. ידעתי שיש לה ראש טוב לעסקים, והחלטתי להפקיד בידיה את ניהול העניינים הכספיים שלי. איזה נאיבי הייתי: כל מה שלקחתי ממנה זה היה רמי־כיס.

יום אחד היא הפליטה: „אתה חושב שאני חיה אצלך על רמה? אני לקחתי פעם רק קריסטל־מלכים (הרואין מובחר)." היא גם סיפרה על מישרד להיכרויות, שאותו היא ניהלה. לשם היו באים גם חברי־כנסת.

וכמובן, כל הזמן היה הסיפור הזה על ההריון. האמנתי לה כמו אהבל.

אחרי חמישה חודשים, יום אחד היא קראה לי וסיפרה לי שהיא הפילה. ואני, הטיפש, האמנתי. רק מאוחר יותר הסבירו לי, שהאשה לא יכולה בכלל להפיל בסוף החודש החמישי, בלי לל־כת לבית־חולים. היא אפילו לא שכבה שעה.

חייתי רק מהסיפורים שלה. בלי לכרוך כלום. עד היום אין לי הוכחות שהיא היתה בכלל בהריון. לפי החשבון שלה, היא היתה צריכה ללדת החודש.

אני אדם שמרוויח למחייתי, אבל לא יכול להרשות לעצמי ביזבוזים. פיתאום התברר לי שהיא לקחה מסם. חבר שלי שהגיע מאמריקה, פעם 1400 דולר ובפעם השניה 500. היא הלכה לחברים שלי וסיפרה שאנחנו במצב קשה ולקחה מהם אלפי דולארים. אני, כשלא היה לי כסף באמת, מעולם לא לקחתי מאף אחד. איפה! הגאווה לא נתנה לי.

פיתאום הגיעו הודעות מחשבונות שונים בבנק על צ'קים ללא כיסוי שהיא פיזרה. ביניהם הופיעו צ'קים מזוייפים. יום אחד אני נוסע עם נהג־מונית, והוא שלף צ'ק של אשתי, שלא כובד. בפעם אחרת ניגשה אליי אשה בתוכנית־למד, ותוך התנצלות ובמבר־כה הסבירה לי שאשתי חייבת לה 15,000 שקל, על ספר שלקחה. היו טלפונים מחנות בגדים.

היא רימתה אותי מעל ומעבר. איזו חוצפה להאשים אותי בשתיה, כשה־קוקטייל הקבוע שלה הוא עם ג'ין ובקרדי? וכשהיא שתויה, היא מתחילה לקלל: „מי אתה? אני ארמוס אותך!"

הייתי הולך להקלטות כשכולי עצ־בים.

היא היתה צורחת עליי: „הכתבה של אורנה בעיתון תהיה אפס ממה שאני אכתוב עליך בעיתונים!" היא ידעה את הנקודה הרגישה שלי — העיתונות. כל בוקר היא היתה הולכת לסידורים. איזה סידורים יש לה, יש לה מיפעל?

ישן לבד בסלון

היא שברה אותי לגמרי. לפני שבועיים היא השאירה לי מיכתב שהיא הולכת להתאבד. בערב היא חזרה פיתאום הביתה והתחילה לצעוק, שהיא תקח ממני את הבית ותשאיר אותי עם התחתונים בלבד.

כיום אני עומד להוציא תקליט ח־דש, שאהוד מנור אמור לכתוב לי את המילים. אני הרוס, כי אני לא יכול ל־התרכז. אני כולי עצבים. במקום להיות כחברתם של אמנים, מצאתי את עצמי פעמיים בחברתם של שוטרים, אחרי שהיא התלוננה במישטרה שאני הכאתי אותה. אני נשבע שלא נגעתי בה.

בבית יש לי חיים של גיהינום: אני פותח את הטלוויזיה, היא סוגרת. יום אחד, כשהיא חזרה הביתה ב־2 וחצי, סגרתי את הדלת על מנעול. היא הביאה את המישטרה, שפרצה את הדלת.

כנראה בעצת עורך־הדין שלה, בשבוע האחרון היא התחילה פיתאום לנקות את הטינופת בבית.

אני ישן בסלון והיא בחדר־השינה. כל מה שאני רוצה זה להתגרש בשקט ברבנות. מכרתי את המכונית שלי, כדי לשלם את החובות שהיא סיבכה אותי בהם.

המזל הגדול שלי זה המישפחה. אבי אמר לי: „אפילו שהיית לא בסדר, אתה נשאר בני."

כל הדרישות שלה לרירה, שהיא שלי מזה 13 שנה, מראות שכל מה ש־היא רצתה זה כסף. היא חשבה של־התחתן עם שרעבי זה להרוויח מיל־יונים. אין לה שום סיכוי אצלי.

היא רמסה אותי, ביזתה אותי והש־פילה. אני מתבייש מאנשים.

שולמית יריב ■

„אני הרוס! אני לא יכול להתרכז! אני כולי עצבים! במקום להיות בחברת אמנים, מצאתי את עצמי כבר פעמיים בחברת שוטרים!"

שרעבי עם אירים דווידסקו
„אני שוביניסט – והיא אשת העולם הגדול!"

תמונות השבוע

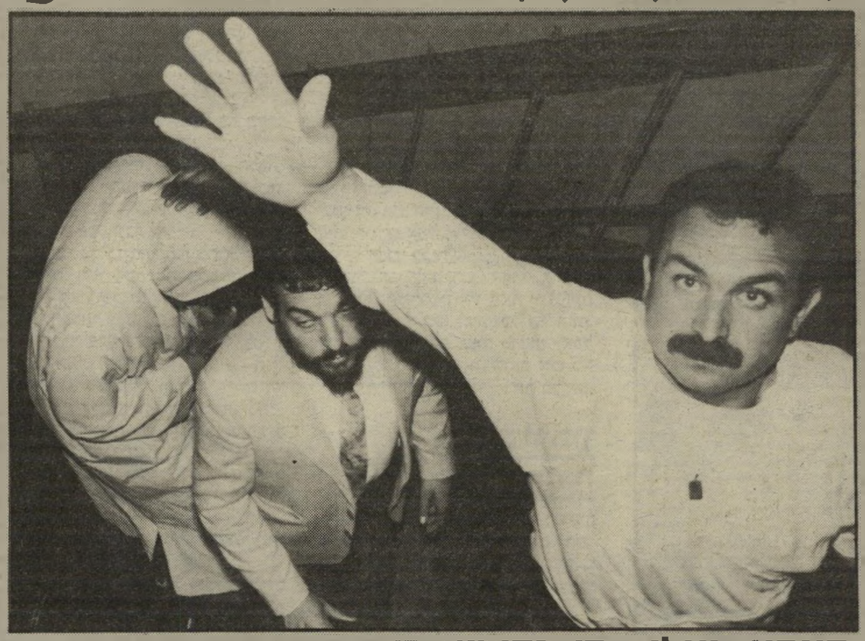

באבא סאלי בבית־המישפט תמונותיו של ברוך אבוחצירא, הידוע יותר בכינויו באבא־סאלי, כפי שצולמו השבוע בבית־המישפט. ציון צפריר, צלם העולם הזה, צילם את באבא־סאלי, למרות שמאמיניו ומלוויו ניסו להסתירו מעין המצלמה (בתמונה העליונה). באבא סאלי בא לבית־המישפט בעניין תביעה שהגישה נגדו מירה לב, שהיתה אהובתו במשך תשע שנים. הם נפרדו לפני שמונה חודשים, כשהוא קיבל בירושה את

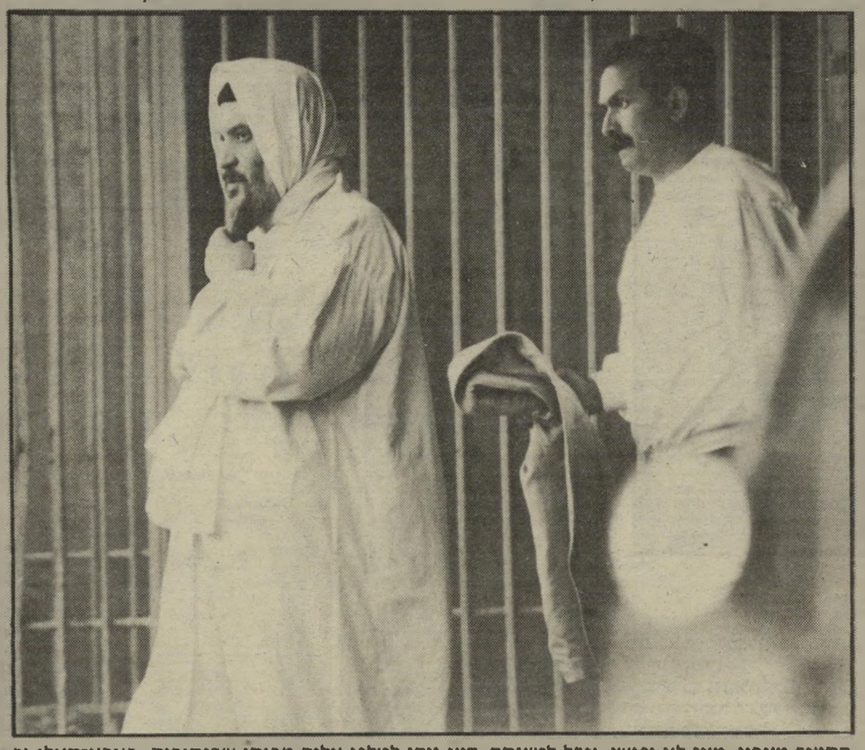

התואר מאביו. מאז לא נפגשו. אבל לטענתה, הוא נוהג לטלפן אליה מביתו שבנתיבות. באבא־סאלי גר עכשיו בבית ענק, ביחד עם אשתו ושמונת ילדיו. כשהוא רוצה לטלפן למירה לב, הוא נוטל את הטלפון האלחוטי ומדבר מחדר־השרותים. מירה לב טוענת, שבכוונתה להגיש תביעה נוספת נגדו, והפעם בסכום של 56 אלף דולר. היא טוענת, כי נתנה לו את תכשיטיה מניסואיה הראשונים, בערך זה. לפי טענתה של לב, היא מחזיקה במיסמך, החתום על־ידי הקדוש מנתיבות, שבו הוא מאשר שהוא חייב לה סכום זה.

ראיתי גבר מדליק. נלסון.

גברים מדליקים נלסון.

אזהרה – משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.
NE1

העולם הזה

ב' אדר תשמ"ה, 13.3.1985 | מיספר 2480 | שנה 49 | המחיר 1010 שקלים (כולל מע"מ)

בועז שרעבי מספר את הכל:

„לא היכיתי את אשתי!"

בועז שרעבי מלטף את בטן אשתו אלן בימי ההריון השנוי במחלוקת